

2020. május XVI. évfolyam 5. szám

PEGAZUS

A LOVASOK LAPJA

ELŐFIZETŐINKNEK
KERTI
KALENDÁRIUMMAL

Egy iskolaló vagyok

KÉTÉVESEK
A VERSENYPÁLYÁN

720 Ft

ÚJRATERVEZÉS

A MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG KIADVÁNYA

FEDEZŐMÉNEK DIÓSPUSZTÁN

PIGEON CATCHER

Fedeztetési díj: 150 000 Ft + ÁFA

SZÜLETÉSI IDEJE: 2009 FAJTA: angol telivér
NEME: mén SZÍNE: sárga

MOKARRIS

Fedeztetési díj: 350 000 Ft + ÁFA

SZÜLETÉSI IDEJE: 2014 FAJTA: angol telivér
NEME: mén SZÍNE: pej

SILVER FROST (IRE)

Fedeztetési díj: 450 000 Ft + ÁFA

SZÜLETÉSI IDEJE: 2006
FAJTA: angol telivér NEME: mén SZÍNE: szürke

ELÉRHETŐSÉGEK:
diospuszta@babolnamentes.hu
www.babolnamentes.hu
TELEFON: 06 30 444 6891
BALIKA ATTILA ménesvezető

Köszöntő

A II. világháború után generációk nőttek fel úgy, hogy soha nem kellett szembenézniük igazán komoly krízishelyzettel. Azt gondoltuk, hogy ez a normális, pedig csak szerencsések voltunk. Ma sokan az egészségükért, még többen a jövőjükért, egzisztenciájukért aggódnak, s mindez egyik pillanatról a másikra jött. A lovassportban lekapcsolták a villanyt. Törölték a versenyeket és nyilvánvaló, hogy időbe telik majd, amíg a sport újra a régi lesz. Gondban vannak a lovardák, ám szerencsére úgy tűnik, hogy a tenyésztői kedv egyelőre nem csökken. Ez biztató, hiszen ha jövőre nem születnek csikók, akkor néhány év múlva hiányozni fog egy korosztály. Most elgondolkodhatunk azon, hogy milyen lehetett újrakezdeni a tenyésztést, versenyzést, és egyáltalán az életet egy vesztes háború után. Talán mi még mindig könnyebb helyzetben vagyunk, mint azok, akik egy rommá lőtt, kifosztott országban kezdtek újra. Azok a neves és névtelen lovasok, akik lovakat kutattak fel, szobákba befalazott csikókat találtak meg, vagy temették a bombatölcséreket a pesti lóversenypályán. Érdemes elolvasni Magyar Imre visszaemlékezéseit, ahol az egykori spanyoliskolás ünnepelt lovas leírja, hogy miként biciklizett naponta sok-sok kilométert egyik istállótól a másikig, hogy felkészítse a tanyavilágban talált lovakat az újrainduló versenyekre. A lebombázott budai spanyol lovasiskola idomárja zokszó nélkül lovagolt galoppversenyeken, távlovasversenyeken, ugróversenyeken, sok más társával együtt, csak hogy elinduljon a lovasélet. Családi asztalnál számtalanszor végighallgattam, hogy miként tűntek el a szép telivérek, elegáns hátslovak az istállóból, s hogyan költözött a helyükre a rühös, férgektől hemzsegő apró lovacska, amelyet még a ruszki is otthagytak. Muszkának keresztelték, és újra volt ló a családban. Ezeket az embereket soha nem hallottam panaszkodni. Pedig ahogyan 95. évében járó nagymamám nemrég mondta: „ebben a családban már csak én tudom, hogy milyen egy életet úgy újrakezdeni, hogy az embernek nincs más vagyona, csak a ruha, ami rajta van”. Szinte mindegyik családnak van ilyen, vagy még sokkal rosszabb története, valahol messze elásva a múltban. Ehhez képest a mai helyzet bár korántsem vidám, de nem tűnik kilátástalannak. A lovasembernek figyelni kell a múltra. Mert aki nem tudja, hogy honnan jön, az nem tudja, hogy hová tart. Így tehát azt sem tudja, hogy hol van.

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Szabényi Dániel'.

Szabényi Dániel

CÍMLAPFOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

tartalom

AKTUÁLIS

Vigyázz magadra és #maradjotthon 6

AKTUÁLIS

Borul a versenynaptár az elmaradó olimpia miatt 7

AKTUÁLIS

Egy iskolaló vagyok 8

AKTUÁLIS

Újratervezés 10

AKTUÁLIS

Mindenki magában teszi a dolgát – körkép az állami ménesekben ... 18

AKTUÁLIS

COVID-19... - otthon maradt lovasok 22

DÍJLOVAGLÁS

Online versenyfelkészítő program 28

DÍJLOVAGLÁS

Fiatal tehetség külföldön 30

LÓTARTÁS

Pieter Heiden Magyarországon 34

	INTERJÚ
38	Lázár Zoltán újra a bakon
	GALOPP
40	Kétévesek a versenypályán
	TENYÉSZTÉS
45	Helyzetjelentés sportlótenyésztőknek
	LÓVERSENY
46	Mikor kezdünk? A Kincsem Park hivatalos közleménye
	MILITARY
48	Mikor, ki, hol, hogyan? Kalandozások a military történetében
	RÁLÁTÁS
54	A nyeregvásárlás elszúrásának 10 módja
	LÓTARTÁS
58	Éhség, étvágy
	GYEREKEKNEK
60	Póniról nagylóra
	ÉLETKÉPEK
62	Karanténkörkép – válogatás a lovasok saját fotóiból

34

38

40

54

Vigyázz magadra #maradjotthon

Kedves lovasok, lótulajdonosok, lovarda-üzemeltetők, versenyrendezők és minden érintett szakember, akinek a mindennapi tevékenysége a lovakhoz kötődik! A koronavírus-járvány megfékezése érdekében hozott rendelkezések betartása a lovasok életét is felforgatta. A versenyek elmaradnak, a lovasiskolák felfüggesztették az oktatást és jelenleg sajnos senki nem tudja pontosan megmondani, meddig tart ez az állapot.

A kijárási korlátozást elrendelő 71/2020. (III. 27.) kormányrendelet március 28-tól először április 11-ig volt hatályban, majd visszavonásig, de legfeljebb a veszélyhelyzet megszűnéséig meghosszabbították.

A rendeletben leírt 4.§ (1) s) pont alapján – ami az állattartókra vonatkozik – a lakóhely elhagyására alapos indokot biztosít az állatok ellátása, háziállat közterületi sé-

a kijárási célját igazoló iratok mindig legyenek nálatok (bértartási szerződés, lóútlevél-másolat stb.).

Továbbá a rendelet 5.§ értelmében „egyéni szabadidős sporttevékenység, szabadidős célú gyalogos közlekedés külterületen, valamint a települések belterületén – lehetőség szerint a zöldterületeken – egyedül vagy ugyanazon háztartásban élőkkel közösen folytatható azzal, hogy másoktól legalább 1,5 méter távolságot kell tartani. A tereplovaglással kapcsolatban felhívjuk a figyelmeteket, hogy a lovaglás során tartások be minden balesetmegelőző biztonsági intézkedést (fejevédő viselése stb.), hiszen mindenki érdekét szolgálja, hogy lovasbalesetekkel ne terheljük járványhelyzetben az egészségügyi intézmények kapacitását.

A koronavírus okozta járványhelyzet bizonytalan ideig tart. A nemzetközi versenyeket már világszerte lemondták a rendezők, a nemzeti verseny- és vizsgarendszer továbbra is szünetel. A Magyar Lovassport Szövetség által működtetett hazai versenyrendszer újraindítása a kormány további intézkedéseinek megfelelően történik majd, amiről igyekszünk a lovassport mindkét szereplőjét időben értesíteni.

Kérünk benneteket, hogy mindenki a jogszabályok betartása mellett gondoskodjon

továbbra is lova jólétéről és felelősen tartsa be az intézkedéseket a járvány visszaszorítása érdekében.

Vigyázz a lovadra és maradj otthon, ha teheted!

Magyar Lovassport Szövetség

Borul a versenynaptár az elmaradó olimpia miatt

A koronavírus szinte egyik napról a másikra borította fel az életünket, természetesen nem kerülte el a lovasvilágot sem. Az FEI elnöke, Ingmar de Vos nyilatkozott a vírushelyzettel kapcsolatban, amint kiderült, hogy mi lesz a 2020-as tokiói olimpiával. Az elnök üdvözölte azt a történelmi döntést, hogy a vírus miatt egy évvel elhalasztják a tokiói olimpiát, így 2021-ben ugyanazon a néven – Tokiói Nyári Olimpiai Játékok 2020 – rendezik meg július 23-tól augusztus 8-ig, a paralimpiát pedig augusztus 24-től szeptember 5-ig. Ez az új dátum bizony hatással lesz a hazánkban tervezett jövő évi Európa-bajnokságra is.

Ingmar de Vos elmondta, hogy bár mindenkit letaglózott az olimpia halasztásának a híre, a döntés teljesen jogos ebben az egész világot érintő borzasztó járványban, és örömmel fogadta az új dátumról való gyors döntést, amelyet a világ minden nemzetközi szövetségének teljes körű bevonásával hoztak meg, úgy, hogy minden szövetségnek lehetősége volt véleményt nyilvánítani. Az új dátumok ismeretében, ahogy a járvány okozta krízis véget ér, a játékok sportolói magabiztosan térhetnek vissza az edzéshez pontosan tudva, hogy mikorra kell nekik és lovaiknak is csúcspontjukban lenniük. Tudatában vagyunk annak a ténynek, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottságnak nagyon bonyolult döntést kellett hoznia, több tényezővel, melyeket figyelembe kellett vennie a döntés során, mondta Ingmar de Vos. Az atléták – emberek és lovak – egészségének kell lennie az elsődlegesnek az olimpián, rendelkezésre áll minden protokoll, hogy megvédjék és segítsék őket teljesítményük optimalizálásában az akkorra várható, az éghajlat

okozta kihívásokkal teli Tokióban. Az olimpia új dátuma természetesen minden sportban hatással lesz a nemzetközi naptárra, ez alól az FEI sem kivétel. Összesen négy nagy európai bajnokságot érint, de már keresik a lehetőségeket, amelyekkel minimalizálni lehet a döntés hatását. A Covid-19 hatásátértékelő szakág-specifikus munkacsoportok hatásköreit kibővítették a 2021-es szezonra és most, hogy kiderült az olimpiai játékok új időpontja, meg kell vizsgálni a lehetséges alternatívákat számos jelentős FEI-eseményre, különösen a

Az öt szakág részvételével tervezett Lovassportok Európa-bajnoksága Budapesten – mely fogathajtást és lovastornát is magában foglal – jelen állás szerint megrendezésre kerül 2021. augusztus 23–30. között, de sok a kérdőjel körülötte, hiszen az „Egy a természettel” vadászati világkiállítás társrendezvénye. A két rendezvény szoros összehangolást igényel a szervezőktől, mert területigényük több esetben is azonos létesítményeket érint. Ezzel sajnos az öt szakág összevont Európa-bajnoksága komoly veszélybe került. A rendezők most an-

„Az olimpia új dátuma természetesen minden sportban hatással lesz a nemzetközi naptárra, ez alól az FEI sem kivétel”

Budapesten rendezendő díjugrató, díjlovaglós és paradíjlovaglós Európa-bajnokságra és a Franciaországban tartandó lovas-tusa Európa-bajnokságra, melyet Haras du Pinben rendeznének.

nak a lehetőségét vizsgálják, hogy esetleg további helyszínek bevonásával a nem olimpiai szakágak versenyeit az eredeti időpontban rendezhessék meg.

Pegazus

Egy iskolaló vagyok

A koronavírus-járvány a lovasok mellett a lovardák életét is felforgatta. A megváltozott körülmények különleges, új utakat nyitnak meg. Ilyen új kezdeményezés a Facebookon létrehozott, és időközben nagy kedveltségre szert tett „Egy iskolaló vagyok” csoport. A kezdeményezés elindítóinak célja, hogy felhívják a figyelmet arra a helyzetre, amibe az utánpótlásképzéssel, gyermekek, fiatalok lovaglásoktatásával foglalkozó lovasiskolák kerültek. Sok lovasiskola felfüggesztette az oktatást és jelenleg senki nem tudja pontosan megmondani, meddig tart ez az állapot. Bevételeik teljesen megszűntek, kiadásaik viszont megmaradtak. Ennek kapcsán kerestük fel a csoport két adminisztrátorát, Losonczy Anikót és Wagner Kingát.

Miért jött létre ez a csoport, mi a célja?

Losonczy Anikó: Díjlovas versenyző vagyok, a felnőtt válogatott tagja, rendszeresen versenyzem nemzetközi szinten. Lószerezetemet és fanatizmusomat, illetve egész karrieremet a gyermekkoromban

megélt lovasélmények befolyásolták és kísérik a mai napig. Mint oly sokan mások, én is egy kis póniklubban ismerhettem meg a világot lóhátról. A lovakkal töltött idő formálta egyéniségemet, segített felülemelkedni félelmeimen, erősítette önbizalmam, megtanultam, mi az a felelősség és alkal-

mazkodás. Rengeteg pozitív élménnyel lehettem gazdagabb. Szeretném, ha ez a lehetőség minél több gyereknek megadatna. Ebben kulcsfontosságú szerepe van a kisebb lovaskluboknak. A jelenlegi helyzet viszont pont ezekre a klubokra van a legnagyobb hatással. Azok a lovardák, ame-

lyek rengeteg gyerekkel foglalkoztak nap mint nap, nem tudják most fogadni kis lovasaikat. Az ezeket a gyerekeket kiszolgáló lovak, illetve pónik viszont élőlények, akiket nem lehet most a garázsba állítani. Nekik ugyanúgy szükségük van most is a napi mozgásra, takarmányra és gondoskodásra. Hiszem azt, hogy ezért mi, lovasemberek felelünk. Szeretném, hogy ezek a lovardák ebben a nehéz időszakban is tudjanak gondoskodni lovaik jólétéről, hogy aztán a lovacskákat, pónikat a válság után is jó kondícióban, motiváltan várják majd a gyermekeket, hogy átélhessék azt a sok szép dolgot, amit én is átélhettem.

Wagner Kinga: Sokan, sokféle oldaláról ismernek, a gyerekeimnek is állandó fejlődést okoz az iskolában, az „édesanya foglalkozása” rovat kitöltése, mivel leggyakrabban azt a választ szoktam adni, hogy lovas. Sokféle lovas végzettségem és szerepem mellett most azt hiszem, leginkább lovardavezetőként tudom magam meghatározni. Azt, hogy mindig a lovak mellett kötök ki, természetesen befolyásolja, hogy gyakorlatilag közöttük nőttek fel. Tizenéves korom minden napját a lovaglásal töltöttem, így lettem állatorvos, lovasedző, lovasterapeuta. Jelenleg egy olyan lovardát vezetek, ahol száz gyerek lovaglásoktatása és lovasterápiás fejlesztése zajlik. Az iskolák bezárását követően mi is hamarosan beszüntettük a gyerekekkel végzett munkát, azonban a lovakkal tovább dolgozunk, etetünk, almolunk, kihasználjuk az időt a lovak képzésére. Ez azt jelenti, hogy nemcsak hogy nem maradhatunk otthon, de az elvégzett munkákért járó béreket is ki kell fizetnünk, ami valószínűleg a tartalékok felélését fogja jelenteni.

Kiket szólítottok meg a kampányban?

Losonczy Anikó: Kinga és én már több mint húsz éve ismerjük egymást, ő inkább a gyerekekkel és az utánpótlással foglalkozik Mosonmagyaróváron, én pedig a Máriakálnoki Díjlovagló Központot vezetem, mégis támogatjuk egymást. A többéves együttműködés, illetve a jelenlegi koronavírus-helyzet motivált bennünket, hogy létrehozzuk az „Egy iskolaló vagyok” csoportot. Egyrészt bemutatjuk a Kinga lovardájához hasonló, segítségre szoruló lovardákat, másrészt pedig megpróbáljuk

magunk mögé állítani az élsportban levő lovasokat, illetve a lovasélet meghatározó személyiségeit, hogy felhívjuk a figyelmet ezeknek a lovardáknak a fontosságára.

Wagner Kinga: Szeretnénk segíteni abban, hogy ezek a lovardák támogatókat találjanak, munkájukat minél szélesebb körben megismerjék. A lovasélet szereplői tisztában vannak azzal, hogy mind így kezdtük, egy kis lovardában, azonban a mostani kis lovasok szülei számára nem mindig egyértelmű, milyen hatással lehetnek a gyerekkori lovasélmények csemetéik későbbi sorsára. Ezek a szülők még nem elkötelezettek, a lovaglást más, kisebb eszköz, és főleg nem élőállat-igényű szabadidős elfoglaltságokkal kezelik egy szinten, fel sem merül bennük, mit jelent egy biztonságosan és oktatási szempontból is szak-

szerűen működtetett lovarda fenntartása. A kezdeti cél mellett, ami a támogatói és támogatotti oldal összehozása volt, azt hiszem, sikerül kicsit informálnunk is a lovardák szolgáltatásainak igénybe vevőit a lovardákban végzett munka fontosságáról. Fő célunk a kapcsolatteremtés a rászoruló lovardák és a támogatók között.

Hogyan lehet adakozni?

Losonczy Anikó: Szándékosan nem hoztunk létre egy külön alapítványt, hiszen minden ilyen lovarda egyesület vagy alapítvány formájában dolgozik. Így mi csak ösztönözni szeretnénk a támogatókat, hogy adakozzanak, de mindenki kiválaszthatja a számára szimpatikus, vagy lakhelyéhez közel eső lovardát és adományait közvetlenül tudja utalni az adott lovarda bankszámlájá-

ra. Emellett próbáljuk hirdetni, hogy az adó egy százalékáról is most kell döntenet, ez is nagy segítség lehet ezeknek a kluboknak. Vannak, akik tárgyi adományokat adnak, ők is maguk dönthetik el, hogy melyik lovarda számára ajánlják ezt fel, és vannak, akik árverésre bocsájtanak adományokat. Itt is a befolyt összeget egy vagy több lovarda bankszámlájára fogja befizetni a licit szervezője.

Kik álltak eddig a kezdeményezés mögé?

Szerencsére oldalunk alapítását pozitívan fogadták, napról napra egyre többen csatlakoznak és támogatják a projektet. Híres élsportolók, a teljesség igénye nélkül: Szabó Gábor díjjugrator magyar bajnok, Ács Róbert hétszeres díjlovagló magyar bajnok, Bence Balázs lovastorna Európa-bajnok, Tuska Pál military olimpikon is támo-

gatja a kezdeményezést. Nemsokára Tuska Pál olimpiai formaruhája is árverezésre kerül, az itt befolyt összeg a lovasiskolákat fogja támogatni. Más felajánlások is érkeztek már, dr. Kutasi Orsolya állatorvos ingyenes műszeres diagnosztikai vizsgálatokat ajánlott fel, és Kassai Lajos is jelezte, hogy szeretne csatlakozni az adománygyűjtéshez. Vannak anonim felajánlók, akik egyes lovardákba takarmányt juttattak el az ottani lovak számára.

Köszönjük szépen a Pegazus szerkesztőségének, hogy ezzel az interjúval támogatják ezt a megmozdulást és reméljük, a lovas-társadalom összefogásával a jövőben is lesznek vidám gyerekek délutánonként és a szünetben ezekben a lovardákban.

ÚJRATERVEZÉS

A Covid-19-járvány mindent átfert életünk mindennapjaiban, így természetesen sportéletünk hazai és nemzetközi színterein is. Érthető, hogy a Pegazus májusi számában is e körül forog a tudósítók tolla. Ilyen nincs, nem is volt, de mégis van. Mivel lapunk készülése idején már közel másfél hónapja tart a rendkívüli állapot, lassan kezd mindenki alkalmazkodni hozzá a maga módján, lehetőségeivel. Körképünkéből kiderül, melyik szakágnak hogy ment eddig az újratervezés.

DÍJUGRATÁS

Szotyori Nagy Kristóf szakági elnök válaszolt a kérdéseinkre.

Mit lehet tudni pillanatnyilag: mi marad el, minek a megtartására van esély?

A díjugratóké a legnépesebb szakág, melynek tulajdonképp 12 hónapig tart a versenyszezonja, de a legmozgalmasabb időszak mindig a szabadtéri szezon kezdete. A fedett pályás szezont sajnos nem tudtuk lezárni, mert pont a döntő előtt léptek életbe a korlátozások. Áprilisban pedig számtalan versennyel indult volna a szabadtéri szezon, amely sokkal több lovaszt vonz. Ebben a helyzetben azt már látjuk, hogy májusban sem lesz még verseny. A nemzetközi naptárban hét nemzetközi versenyt jegyeztek Magyarországra 2020-ra, abból kettő már látszik, hogy biztos nem kerül megrendezésre: az egyik a hagyományosan május elseje körüli kiskunhalasi verseny, a másik a május végi Gróf Széchenyi István Emlékverseny. Ezenkívül az a döntés is megszületett, hogy a júliusra tervezett négycsillagos CSIO versenyt sem rendezzük meg, a jelen helyzetben egy ekkora nemzetközi verseny nem tűnt reálisnak. Viszont augusztus végi időpontban tervezzük a Széchenyi István Emlékversenyt nemzetközi versenyként megrendezni, amelynek a nagydíja egy világkupa lenne. Így a CSIO versenyből a világkupát

■ Szotyori Nagy Kristóf: A CSIO versenyből a világkupát át tudjuk menteni

át tudjuk menteni, de Nemzetek Díja nem lesz. Júniusban Bábólnán lenne egy világkupa-forduló verseny, ez még a naptárban szerepel, a következő időszak kérdése, hogy meg is valósulhat-e, vagy sem. A Horobágyi Lovasnapokat is lemondták, mert a jelen helyzetben nem tudják szervezni.

Be lehet hozni valamennyit a lemaradásból?

Abban bízunk, hogy a szabadtéri szezon a nyáron el tud indulni, és teljes lendülettel tud majd üzemelni. A lovakat, lovasokat nem

lehet túlterhelni, de más sportágakhoz képest a lovassportban nincs teljes mértékű leállás, plusz a hazai versenyhelyszíneink is kész állapotban várják az újakezdést. Szeretnénk a nemzeti versenyek közül a három GP versenyt a három helyszínen megtartani és arra számítunk, hogy a rajtengedélyvizsgákat is be tudjuk pótolni, hiszen azok nagyjából ilyenkor lettek volna. Számunkra ez fontos dolog, hiszen átlagosan közel háromszázan szoktak vizsgázni egy szezonban, tehát erre óriási az igény. A versenyeket a lovak jólétének figyelembevételével mellett igyekszünk pótolni, és el fog jönni annak is az ideje, hogy hétköznapi is lesznek versenyek, hiszen sok versenyrendező az elmúlt években óriási beruházásokat tett, ezért számukra az elmaradó versenyek nagy érvágást jelentenének. Persze ezt koordinálni kell a szakkbizottságnak, és igazságosan elosztani a nemzeti versenyeket. Kérdés, hogy az utánpótlás Európa-bajnokságot, ami Portugáliában lenne, megrendezik-e, ebben az esetben az FEI könnyen dönthet amellett, hogy eltolja a dátumot, hiszen Portugáliában még akár október végén is lehet versenyt rendezni. De ennek a felvezető versenyeit és minősítőversenyeit is meg kell rendezni. Abban bízunk, hogy a magyar fiatalok, akik az utolsó évüket töltik a korosztályukban, nem veszítik el azt az esélyt, hogy nemzetközi szintre jussanak a korosztályukban. Ugyanez vonatkozik a korosztályos lovakra is. A versenyrendszerben a szakkbizottság követni fogja az igé-

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT ÉS VILÁNYI KRISZTINA

nyeket, ha nagyon eltolódnak a nagy versenyeink – championátus, országos bajnokság, tenyésztverseny – döntői, lehet, hogy könnyíteni kell a szabályzatban, hogy kevesebb pályát kelljen teljesíteni a minősüléshez, mérlegelni kell, hogy a magasságok maradjanak-e. Ezt akkor tudjuk eldönteni, ha látjuk, mikor kapunk zöld jelzést.

A nagy szívfájdalmunk, hogy az olimpia eltolásával szinte biztosnak tűnik, hogy díjugrató Európa-bajnokságot Magyarország nem fog rendezni 2021-ben, hiába sikerült az elmúlt évben megszerezni a rendezés jogát. Ez az év lett volna rá a felkészülés, így egy kicsit motivációvesztetten várjuk az idei szezont kezdetét. Idén az olimpia lett volna, ezért nincs Európa-bajnokság, nincs világbajnokság, Nemzetek Díja-sorozatban szerepelt volna Magyarország, de ahogy a budapesti forduló is elmarad, úgy a divízió kettes ligába tartozó Nemzetek Díja-versenyek nagy részét sem rendezik meg szerintem, a döntő például pont Olaszországban lett volna. Azt kell megnézni, mely versenyeket tartják meg, és majd a szövetségi kapitánnyal történő egyeztetés alapján dől el, ezek közül a magyar csapat melyeken vesz részt. Úgy gondolom, hogy a díjugrató lovakat egykéthetente lehet azért terhelni egy nyári versenysorozatban. Több hónap szünet után terhelhetők lesznek úgy a lovak, hogy egy, két, háromhetente versenyezzenek. Én attól félek inkább, hogy olyan nagyon nagy nemzetközi szintérré nem kell majd a magyar csapatnak menni, hiszen a környékbeli országokban sem jobb a helyzet, sőt, rosszabb. Úgy gondolom, hogy nekünk itthon kell nagyon jó Fiat magyar bajnokságot rendezni, melyen idén is egy személygépkocsi lesz a magyar bajnok nyerevénye. Előtte pedig a már említett három, komoly pénzdíjazású GP-t, amely kiszolgál mindenkit az amatőröktől kezdve a korosztályos lovasokon át a felnőttekig.

Milyen a versenyzők hangulata?

Mindezek ellenére én úgy látom, hogy mindenki optimistán tekint előre, foglalkozik a lovával, nincs téli pihenős hangulat. Egyelőre úgy látjuk, hogy május 20-áig nem tudunk versenyekben gondolkodni, utána pedig egy-két felvezető verseny, de még tippelni sem szeretnénk, hogy mikor kezdődhet a szezont.

DÍJLOVAGLÁS

A díjlovas aktualitásokról Dallos Zsófiát, a szakág elnökét kérdeztük.

Hogyan látjátok a jövőt díjlovas szemszögből?

Egyelőre a bizonytalanság a legnehezebb az egészben, hiszen senki nem tudja

és U25 korosztályos Eb-t augusztusban. Jelenleg még bizakodóak vagyunk a verseny megrendezhetőségével kapcsolatban. A junior és fiatal lovas Eb Angliában, míg a póni Eb Lengyelországban lenne. A fő probléma, amennyiben a járványhelyzet javul, hogy lesz-e megfelelő mennyiségű hazai és nemzetközi minősülési lehetőség a lovasok számára.

■ Dallos Zsófia: Az augusztusi korosztályos Eb megrendezhetőségével kapcsolatban jelenleg még bizakodóak vagyunk

pontosan prognosztizálni, hogy meddig tart a járvány, illetve a járvány miatt kialakult helyzet. Mindenképpen a díjlovas szakág is nehéz helyzetbe került ezzel.

Milyen hatással van rátok a vírus okozta korlátozás? Milyen versenyek maradnak el, mi az, amit véleményetek szerint meg lehet tartani a hazai versenyek közül?

A Magyar Lovassport Szövetség iránymutatása alapján első körben április végéig szüneteltek a nemzeti versenyek, de ez a szünet valószínűleg sokkal hosszabb ideig fog tartani. (Időközben módosították is a kijárási korlátozást elrendelő kormányrendeletet, eszerint már határozatlan időre szólnak a korlátozások – a szerk.)

Mi a helyzet a nemzetközi versenyekkel, különös tekintettel a korosztályos versenyekre?

A nemzetközi versenyek nagy része elmarad, egészen július közepéig. Az idei évben Magyarország rendezné a gyermek

Hogy tudnak a lovasok készülni otthon?

Egy részük tud megfelelően dolgozni a lovával, de vannak, akik a korlátozások miatt nehezebb helyzetben vannak, nem tudnak megfelelő időt tölteni lovuknál, illetve nem tudnak edzővel készülni.

„Egyelőre a bizonytalanság a legnehezebb az egészben”

Losonczy Anikó indította útjára az „Egy iskolaló vagyok” programot, amihez minden szakágból felkért neves sportolókat, hogy támogassák a mostani nehéz helyzetben lévő lovasiskolákat. (A kezdeményezésről bővebben beszámolunk a 8-9. oldalon – a szerk.)

A „Díjlovasglás mindenkinek” Facebook-oldal időről időre magyar díjlovasok karantén alatti életéről ad tudósítást, és a Magyar Díjlovasgló Szakbizottság is felkérte a válogatott lovasait, hogy készítsenek a mostani életükről videót, amit közzéteszünk oldalunkon, hogy ebben a távolságtartásra ítélt helyzetben is közel tudjunk maradni egymáshoz.

FOGATHAJTÁS

A hazai lovassportunk kétségkívül legeredményesebb szakága a fogathajtóké, akik a vírus hazai berobbanása előtti napon tartották évvértékelő és évadnyitó közgyűlést. Mindenki bizakodó és optimista volt a jövőt illetően, bár már a vírus viharfelhői tornyosulni látszottak a Kárpát-medence fölött, ki gondolta volna, hogy berobban és mindent átír.

Mondok József szakágelnököt, Némedi Istvánt, a póni- és egyesfogathajtók szövetségi kapitányát, István Pétert, a fiatal fogatlovak világbajnokságára való felkészülést irányító vezetőt, valamint Tóth Tamást, a kettes- és négyesfogathajtó szakág új-régi kapitányát kértük, hogy értékeljék az kialakult helyzetet és adjanak körképet az általuk felügyelt fogathajtók mindennapjairól; továbbá megkérdeztük Dobrovitz Józsefet is az augusztusra tervezett vecsési verseny kapcsán.

„Mint ismeretes, komoly tervekkel, elképzelésekkel vártuk a fedeles hazai versenyszezon fináléját és a szabadtéri hazai és nemzetközi versenyidényt. Mindenki bizakodó volt, természetesen én magam is” – kezdte Mondok József. Az élet szinte egyik napról a másikra átrendezte életünket, elképzeléseinket, terveinket. Világbajnokságok, korosztályos Európa-bajnokság, és itthon mintegy 240 fogathajtóverseny megrendezése jelen pillanatban kérdéses. Kérdés, a kormány mikor oldja fel vagy enyhíti a jelenleg érvényben lévő korlátozásokat. Ha ez megtörténik, akkor mindent át és újra kell gondolnunk, azaz az „újratervezés” szakasza következik. Én magam május-júniusra várom a feloldást, de ezt az élet bármikor felülírhatja.

Mint a szakág felelős elnöke egyet tehettem, és meg is tettem: körlevelet írtam a sportolóinknak, támogatóinknak, verseny-

■ Mindenkit érzékenyen érint ez a helyzet, de a visszatérő kilencszeres világbajnok, Lázár Zoltán felkészülését különösen

rendezőinknek. Az adott körülmények között is mindennapos munkát kértem hajtóinktól, hisz a lovakat, ha leállítjuk, nincs az az isten, amelyik a második félévre formába hozza őket, hisz az tény, hogy az első félv versenyei már nem kerülnek megrendezésre, sem itthon, sem külföldön. Az olimpia megrendezésének időpont-módosítása miatt a 2021-es, Budapestre kiírt, elnyert Európai Lovasjátékok – benne a négyesfogathajtó Európa-bajnokság – időpont-módosítását kérte az FEI. Nagy kérdés, hogy a vádászati viláagiállításra, és annak kiemelt sporteseményére lesz-e forrás...

Megmondom őszintén, én magam is sok mindent megéltem már, de ilyen helyzetet még nem, és erre nem is mertem gondolni, hogy ilyen bekövetkezhet, és lám, bekövetkezett.

Mindenesetre bizakodom én magam is, és erre kérek mindenkit. Remélem, igaz az a közmondás, hogy a remény hal meg utoljára!” – adott hangot bizakodásának Mondok József.

Némedi István is azzal kezdte az értékelést, hogy egyik napról a másikra kellett a hirtelen előállt új helyzettel kezdeni valamit. „Mevolt az egyesek világbajnokságára és a korosztályos póni Eb-re a felkészülés menetrendje, április végén edzőtábor, ismertté tettük a válogató- és a kvalifikációs versenyeket. Mindenki várta a szabadtéri szezonkezdést. Most áll az egész, nagy valószínűséggel nem is lesz világbajnokság, korosztályos Eb, bár még nincs hivatalos FEI-döntés. A hajtók a lehetőségekhez képest dolgoznak, munkában tartják a lovaikat, de nagy a tanácsstalanság – mondta a póni- és egyesfogathajtók szövetségi kapitánya. Azt se mondom, hogy lesznek hazai és nemzetközi versenyek a második félvben. Egy tény, egész Európában dül a vírus, leállt az élet, benne természetesen a sport is. Az egyesfogathajtóknál a korosztályos Eb-re készülő tízfős keret várakozó állásponton van, egyelőre valamennyien” – összegzett Némedi István.

István Péter arra emlékeztetett elsőként, hogy Mezőhegyes idén hatodik alkalommal rendezi meg a Fiala Fogatlovak Világbajnokságát, és emellett májusban a nemzetközi szabadtéri idénnyitónak is a Békés megyei egykori lovas fellegvár adott volna otthont. „Azért mondom múlt időben, mert az ismert okok miatt már törölték a versenyt, azt pedig, hogy későbbi időpontban megrendezik-e és mikor, ma senki sem tudja – fogalmazott. Úgy hallottam, hogy ha a helyzet normalizálódik, júniusban megrendezik. Nekem, is és a világbajnokságra készülő nyolc-tízfős keretben lévő fogathajtóknak is megvolt a felkészülési menetrendünk, tudtuk a válogató- és kvalifikációs versenyek időpontjait, helyszíneit, most pedig minden és mindenki várakozó állásponton van. A zombaiak a júliusi versenyüket is lemondták. A hajtók is bizonytalanok, dolgoznak, de nem látják az alagút végét. Pangás van, készülgetnek a hajtók, de hogy mire? Egyelőre semmi konkrétumot nem tudok, a vírus átrendezte mindennapjainkat, beleértve a sportéletünket is” – lyukadt ki ugyanerre István Péter is.

„Nem erre készültem, amikor 2017 után 2019 decemberében ismét mindkét válogatott keret szövetségi kapitányi megbízatását megkaptam” – kezdte Tóth Tamás, aki 2013-tól 2017-ig volt már egyszer a négyes- és kettesfogathajtók szövetségi kapitánya. Mint elmondta, bár az elmúlt két évben sem atakozott és nem szakadt el a fogathajtástól sem, hisz a Magyar Lovassport Szövetség elnökségi tagjaként volt tennivalója, rálátása, kétségkívül nagy tervekkel, elképzelésekkel vágott bele az új feladatba. „Mivel a kettesfogathajtóknak ez évben eredetileg sem lett volna világbajnoksága, így elsősorban a világbajnokságra készülő négyesfogathajtókra fókuszáltam. Három-négy-öt fogat részvételével hazai és külföldi edzőtáborral indítottunk volna március végén, április elején, de most minden borult, az első félévi külföldi versenyek, edzőtábor ma már a múlté. A vírushelyzet átírta a tervezett elképzelésemet. Voltak itthoni és külföldi versenyek a látószögünkben a vb-felkészülés jegyében, most viszont mindenkinek a saját körülményei között kell megoldania a mindennapokat. Érzékenyen érint ez a helyzet valamennyiünket, és a vizszo-terőr kilencszeres világbajnokunk, Lázár

Zoltán felkészülését különösen, neki is és lovainak nagyon hiányozni fognak az első félévi edzőtáborok, versenyek. Fő célja a 2021-es Európa-bajnokságon a sikeres viszszo-terés és szereplés, ez az év a felkészülés éve, de Aachen és a világbajnokságot tervezte Lázár Zoltán. Tíz-tizenkét lóbol kellett volna kiválasztani azt a hatot-nyolcat, melyekkel sikeresen lehetne (lehetett volna) felvenni Európa és a világ legjobbjaival neki ismételt a versenyt. 2021 nagy kihívás, hisz az Európa-bajnokság rendezési jogát megkapta Magyarország, de még sok a kérdőjel a jelenlegi helyzetben az Eb ügyében. Jelenleg tudomásom szerint 14-18 fogathajtó is kacérkodik a fogathajtással. A két vecsési világbajnok és a már említett Lázár Zoltán mellett kétségkívül üde színfolt Váczi István visszo-terése Szilvásvárad színeiben, Vida József is lehet számítani, továbbá ott van Bárdos Attila, Papp

ő profizmusára, háttér csapatára lehet számítani, tervezni. Ez az év lett volna arra jó, hogy négy-öt tehetséges fogathajtó felszínre kerüljön. Szerencsére vannak ígéretes hajtóink, de a versenyek egyaránt hiányoznak lovaknak, hajtóknak is. Sovány vigasz számunkra, hogy valamennyi ország sportolói ugyanebben a cipőben járnak. Az is igaz viszont, hogy ahol hamarabb oldják fel a tilalmat, ott a sportolók lépéselőnybe kerülhetnek.”

„Egy tény, most az az időszak következik, amikor mindenkinek ki kell lépni az eddig megszokott természetes komfortjából, bele kell állni a munkába. Jelenleg úgy a kettes-, mint a négyesfogathajtóink saját lehetőségeikhez mérten mindennap dolgoznak a lovakkal. Az is tény, hogy most ebben a helyzetben mindenkinek ezer más dolga van, mint a sport. Tudomásul kell vennünk, hogy a körülmények megváltoztak, aki eh-

„Egy tény, most az az időszak következik,
amikor mindenkinek ki kell lépni
az eddig megszokott természetes komfortjából,
bele kell állni a munkába”

János, Szabó Lajos, Szakács Róbert, Tóth Simon Sándor, Galbács Ferenc... Hogy közülük és rajtuk kívül ki hogyan vészeli át a jelenlegi helyzetet és mit tud vállalni az év hátralévő részében, a veszélyhelyzetből adódó tilalom feloldása után az az első versenyen ki fog derülni. Egy fájó pontom van, megmondom őszintén, sajnálom Móró Lajos kiválását, neki megbízható, igényesen összeállított fogata volt és ő maga is jó szellemű, rutinos hajtó, akire lehetett számítani. Egyelőre itt állunk és tele vagyunk kérdőjelekkel. Itt van a nyakunkon a már említett 2021-es négyes Eb és a kettes vb, ami azért sem könnyű, mert az FEI szabálymódosításokat tervez 2021-re – kérdés, mit érint a szabályváltozás és ki hogyan tud ezekhez alkalmazkodni, igazodni –, és csak hab a tortán, hogy jelenleg még egy időben szerepel az FEI 2021-es versenynaptárában a két kiemelkedő esemény” – sorolta a kétségeket Tóth Tamás.

„A kettesfogathajtó keretnél 2021-re új csapatot kell építeni Hölle Martin köré, az

hez tud alkalmazkodni, az lépéselőnybe kerül(het). Jelenleg otthoni körülmények között mindenkinek a keze alatt a legjobb lovak vannak, de a közmondás is úgy szól, hogy a puding próbája az evés... – azaz a versenyek a legjobb értékmérői az elvégzett vagy el nem végzett munkának. Nekem, is és az irányításom alatt lévő hajtóknak is alkalmazkodniuk kell a kialakult helyzethez és ebből kell a legjobbat kihozni közös erőfeszítéssel és sok-sok munkával” – zárta gondolatait Tóth Tamás.

Megkérdeztük Dobrovitz Józsefet is, akinek vezetésével öt év után ismét nemzetközi versenyhelyszín lehet Vecsés augusztus első hetében. „Készülünk ugyanúgy, mint eddig, nekünk olyan előnyünk és helyzetünk van, hogy a vecsési lovasparkban szinte karantén körülmények között tudunk dolgozni. Jelenleg három fogattal dolgozunk – fiam, Vida József és jómagam –, Aachenre, a világbajnokságra és a vecsési versenyre készülünk, elkezdődik a maraton-akadálypark felújítása, korszerűsítése is – mondta a

vecsesi világbajnok. Öt éve volt utoljára Vecsésen nemzetközi fogathajtóverseny, az augusztus elejére tervezett nemzetközi Vecsés kupa egyben magyar bajnoki döntő is lesz a szövetség, a szakág, Vida József és a Takarékbank Zrt. támogatásával, ha összejön. Amennyiben a helyzet úgy alakul, akkor maradunk az eredeti időpontnál, de ha akkor nem lehet, akkor később rendezzük. A lovak munkában vannak, a verseny nekünk is és a lovaknak is hiányzik, de ennek a három fogatnak azt is meg tudjuk itt a parkon belül oldani. Fogataink összeálltak, bizakodóak vagyunk: nekem rutinos lovaim vannak, fiamnak ígéretes fiatal lovai, és Vida Józsinak is jól összeállt a fogata. A világbajnokság előtt terveztük Aachent, de erről annyit tudok, hogy augusztusban vagy szeptemberben rendezik, világbajnokság előtt vagy után, ez még nem dőlt el. A világbajnokságot egyelőre az eredeti időpontban, szeptemberben tervezik rendezni, sőt már a jegyek árusítása is megkezdődött, ezek szerint a hollandok már tudnak valamit vírus ügyben!” – zárta optimista hangvételű véleményét Dobrovitz József.

MILITARY

Tuska Pál szakbizottsági tag válaszolt a kérdéseinkre.

Hogyan érinti a kialakult helyzet a Lovastusa Szakágát?

Természetesen, mint minden sportágat, így a militaryt is rosszul érte a kényszerleállás. A hosszú téli alapozó munka után mindenki reménykedve várta az első versenyt. Még a Talent Program utolsó edzőtáborát és vizsgáját sikerült befejezni, de a következő héten már jöttek a rossz hírek.

Első nekifutásra senki nem gondolta, hogy ilyen hosszú és komoly kényszerpihenő elé néz a sport. Megújult szakági vezetéssel vágtunk volna neki az évkezdésnek. Egy lendületben lévő kis szakág reményei veszték el, hiszen bízunk a folyamatos és erőteljes létszámnövekedésben, ami már tavaly el is indult. Sok új versenyhelyszín jelentkezett, így egy sűrű, minden korosztály és kategória számára fejlődést biztosító versenynaptár dőlt meg.

Az alagi verseny már biztosan elmarad, ezen kívül még melyek

■ Tuska Pál: Talán a militaryban a versenyzők jobban átvészelik lelkileg a kényszerszünetet

azok a versenyek, amelyeket érint a korlátozás?

Áprilisban már az összes nemzeti verseny elmaradt, illetve legnagyobb bánatunkra a bábolnai nemzetközi is. Alag május végén lett volna, de egy nemzetközi verseny megszervezése nem kétnapos munka, így azt sem lehet megtartani. Sok függ a járvánnyal összefüggő karantén befejezésének időpontjától, s mint tudjuk, ez időben egyelőre nem behatárolható.

Miben befolyásolja a felkészülést ez? Hogyan érinti a korosztályos versenyzőket, lovasokat?

Ebben egy kicsit szerencsénk van a sportág jellegéből adódóan. Lovasaink legtöbbet vidéken, terepen dolgoznak. A lovardákat jobban érinti a kényszerleállás, míg a mi lovasaink a bázisaikon, ha nem is akkora kedvvel, de folyamatosan tudnak dolgozni. Úgy fogjuk fel, hogy ez az erőgyűjtés időszaka. Egy operatív edzői csoportot hoztunk létre. A honlapunkon keresztül edzőpályarajzokkal, új díjlovaglóprogramokkal segítjük a területileg is izoláltan dolgozó lovasainkat. Videofelvételeket is várunk tőlünk. Elemzésekkel, tanácsokkal állunk rendelkezésükre, ezzel segítve munkájukat – természetesen térítésmentesen. A korosztályos lovak és lovasok helyzete a legrosszabb, hiszen az idő nem állt meg, és „öregszenek”. A kontinensviadalok, az országos чемпионátusok és a bajnokság az év végén van. Ezekre kellett volna formát lovagolni az előző versenyeken, nem beszélve a minősülésekről. A végső megoldás itt is a járvány végétől függ.

Mi a helyzet a nemzetközi megmérettetésekkel? Van olyan elmaradó verseny, ami kihatással lehet a jövő évre is?

A nemzetközi versenyekkel és bajnokságokkal még több a probléma. A nemzetközi minősítők zöme biztos, hogy elmarad, így az együttesek felkészülése nem biztosított. Az idei év a felnőtteknél az erőgyűjtésé. Szerettünk volna több együttest minősíteni a nagy, négycsillagos CCI L versenyekre. Ez az eredmény az Eb-minősülést jelentené 2021-re, ahová csapattal szeretnénk kijutni. Az idei ifi és junior Eb Angliában lett volna, valószínű, hogy azok is elmaradnak. A hazai versenynaptár a járványtól függ. Amikor a „lazulás” bekövetkezik, akkor újra kell varrni a kabátgombot és át kell alakítani az akkori körülményekhez, így a versenyidőpontokat és a bajnokságok kiírását is. Talán a militaryban a lovasversenyzők jobban átvészelik lelkileg a kényszerszünetet. Miért? Mert idealisták és nem a kékszalag hossza és száma számít nekik, hanem a lovukkal, egymás öröme eltöltött hasznos idő. A versenyek csak visszaigazolásra szolgálnak, hogy helyesen, jól vagy épp rossz irányba halad a felkészülés. Az örömet a jól végzett munka adja számukra. Nem véletlen, hogy a legtöbb militarylovas amatőr, azaz munka vagy tanulás mellett lovogol.

A versenyek terheléséből és élettani hatásaiból is adódik, hogy nem lehet hetente versenyekre járni egy-egy lóval. Talán ez teszi könnyebben elviselhetőbbé ezt a kényszerpihenőt.

Ugyanez azonban már fájó lehet a szakág vezetésének, hiszen volt egy jól felépített felzárkóztatási koncepciónk, tervünk. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium tőkeinjekciója kellett hozzá, avagy kellett volna, hogy az ország különböző helyein élő lovasainknak így megfelelő edzőpályákat tudtunk volna kialakítani; színvonalas új akadályokkal tudtunk volna megjeleníteni azon kevés hazai nemzetközi versenyeken, ahol lovasaink zöme tudott volna indulni és minősülni. Tervben volt az alagi pálya második vizes ugrásának megépítése. Sajnos ezek nagy része nem jött össze, mert az idei pénzünket lefelezte a Lovasopt Szövetség elnöksége, így a tervek egyelőre csak a fiókban vannak. Eb-

ben a leállításban éppen ezeknek a fejlesztéseknek a kivitelezésére lett volna idő. Sajnáljuk, mert sok más szakemberrel együtt úgy gondoljuk, hogy a military az a szakág, amit a leggyorsabban és legjobban tudunk felzárkóztatni az európai középmezőny elejéhez. Ennek sikere az olimpiai kvalifikációt is közelebb hozná, és nem lennénk attól fényévnyi távolságra. Mindezek ellenére töretlenül dolgozunk tovább, mert hisszük, hogy a befektetett munka egyszer megtérül.

TÁVLOVAGLÁS

A többi szakághoz hasonlóan a távlovások terveit is alaposan felbolygatta a kialakult helyzet. A szezon első versenye már egybeesett a korlátozások bevezetésével, így a lovaknak idén még nem volt lehetőségük starthoz állni.

A versenydőszak jellemzően áprilistól októberig tart, így az ő esetükben is a legrosszabbkor jött a vírus.

Persze a távlovások és lovaik nem arról híresek, hogy bármikor tétlenkednének,

■ A versenyzők egy kis csapata a hétfégi edzéseit teszi közzé, ami remek közösség-összetartó kezdeményezés

szorgalmasan róják a kilométereket ilyenkor is. Az ő pályájuk a természet, az edzések nagy része terepen zajlik, így ezt a legtöbb helyen zavartalanul művelhetik anélkül, hogy az a jelenlegi szabályozással szembemenne.

Sokan kihasználják az időt, és nagyobb hangsúlyt fektetnek az idomítóedzésekre, valamint megkezdik az alapozást a jövő távlovaival.

Ebben a szakágban nincs az FEI által kidolgozott egyéb opció online vagy videós versenyek megtartására, így mindenki iz-

gatottan várja, hogy mikor indíthatja el a lovát az első idei versenyen.

Addig is a versenyzők egy kis csapata a hétfégi edzéseit teszi közzé a távlovások csoportban GPS nyomkövetővel végigkövetve, fényképekkel, videókkal illusztrálva, ami remek közösség-összetartó kezdeményezés.

LOVASTORNA

Március közepétől a legtöbb egyesületben már nem tudtak edzéseket tartani; és ahogy Villányi Krisztina szövetségi kapitány már korábban beszámolt róla, gyakorlatilag egy hét alatt borult föl a teljes hazai versenynaptár; ezt követően pedig napról napra kerültek eltörlésre a nemzetközi versenyek is. Az edzők és az egyesületek ennek ellenére is igyekeznek aktívak maradni mind hazai, mind nemzetközi szinten, hogy az otthon töltött idő se vesszen kárba.

ONLINE EDZÉSMUNKA

A legtöbb egyesület igyekszik az online megoldásokra hagyatkozni; Messengeren, Skype-on keresztül tartanak edzéseket,

ahol az edzők a videón keresztül javítják a gyakorlatokat. Bár ez a megoldás jelentősen körülményesebb, az edzők inkább ezt támogatják, mint az egyéni gyakorlást. „A mi helyzetünk szerencsés abból a szempontból, hogy a gyerekek kertés házban laknak, így sok helyen van trambulín, néhány helyen még műlő is, amin bármikor szívesen gyakorolnak. Ennek azonban tudjuk, hogy vannak hátrányai is. A rosszul begyakorolt mozdulatokat kijavítani nagyon hosszú ideig tart” – írta Csipkerekéi Olga, a Tündérváros SE edzője.

A BLK Lovastorna Szakosztálya számára nem újdonság már a távedzés, hiszen előfordult már korábban, hogy Török Barbara távollétében online felügyelte az edzést munkát és segítette itthon lévő csapatát. Az egyesület Facebook-oldalán látható, hogy ők is igyekeznek támogatni egymást ebben az időszakban, és vidám hangulatú közös edzésekkel – ki műlőval, ki anélkül – tartják a formájukat.

Sok versenyzőnek van otthon saját műlova, ami sokat segít abban, hogy a lovastornások ne essenek ki teljesen a ritmusból; a Magyar Póni Klub Szövetség Sósúti Manó csapatánál pedig még azt is igyekeztek biztosítani, hogy akinek nincs műlova, ahhoz is kerüljön egy; így a csapat eszközeit felhasználva próbálnak bevonni mindenkit az edzést munkába. Habsburg-Lothringen Eilika elmondta, hogy az ő csapatukban például Viber-csoportba kerülnek föl az aktuális feladatok – általában erősítéssel, vagy nyújtással kapcsolatos gyakorlatok, de népszerűek a nemzetközi szinten is terjedő kihívások, mint például a „Vegyél föl egy pólót kézenállásban!” kihívás. Bármelyik csapattag hozhat új ötletet, gyakorlatot vagy kihívást, a többiek pedig igyekeznek teljesíteni. Mivel a csapatban van két gyakorló bíró is, ők pontozzák azokat a műlovas elemeket, amiket a többiek beküldenek, így ők sem jönnek ki a gyakorlatból.

„A Szárnyaló LSE-ben is mindent megteszek, mint edző, hogy a tanítványok motiváltak maradjanak, ne eresszenek le – mondta el Páska Ildikó – „Már március közepétől online edzéseket tartok heti három alkalommal, amit élveznek a tanítványok. Ezekkel az edzésekkel leginkább a kondicionális állapotát tudjuk fenntartani a versenyzőinknek, tanítványainknak. A többségüknek van otthon műlova, így műlovas edzéseket is tudunk tartani. De persze ami a legjobban hiányzik mindenkinek, az a lovak közelsége, a közös csapatedzések. Reméljük, átvészelve ezt a nehéz időszakot újra örömmel együtt edzhetünk.”

Ildikóhoz hasonlóan a legtöbb edző megemlítette a csapat és a ló közelségének hiányát, mint komoly hátráltató tényezőt. Ennek érdekében általában nem egyéni, hanem két-háromfős, vagy csapatos edzéseket tartanak, igyekezve bevonni azokat is, akiknek nincs otthon műlova; erősítő és

rávezető feladatsorokat kiküldve a gyerekeknek, amiket megadott határidővel kell teljesíteniük; és van, ahol a legjobban teljesítő még egy kis meglepetést is kap.

A fennmaradó időt mindenki igyekszik hasznosan tölteni; korábbi versenyek videóit elemezve igyekeznek megtalálni a javítandó hibákat – ez egy olyan dolog, amire szezonban sokszor nincs lehetőség –, sajnos azonban a felszabadult idő ellenére is számos kihívással kell szembenézni. „Sajnos azt látom, hogy csak a legelszántabb, igazi belső motivációval rendelkező versenyzők teljesítik ezeket a gyakorlatokat, az önálló edzés a legtöbb gyerek számára inkább csak a komfortzónát meg nem haladó mozgásra terjed ki” – összegezte a tapasztalatait Csipkerekéi Olga. Lánya, Brigitta azt üzeni a versenyzőknek, hogy ne vesztességük el ezt az időt, tartsanak ki, és bár mindenkinek hiányoznak a mostani versenyek, itt az ideje készülni arra az időszakra, amikor majd újra a versenykörbe léphetnek!

AKINEK A LOVARDA AZ ÚJ LAKÓHELYE

Nem egy egyesületben vannak olyan elszánt lovastornászok is, akik részben vagy teljesen beköltöztek a lovardába a kijárási korlátozás idejére. No persze nem mindenkinek kellett költöznie, Habsburg-Lothringen Károly Konstantin például otthon tud részt venni edzéseken; Eilika azonban elmondta, hogy átmenetileg „bővült a család”, hiszen Bohácsi Melinda is odaköltözött a lovardába erre az időszakra. „Melcsi napi másfél óra istálló munkával kezdi a napot, ezt követően pedig jönnek a lovastorna-edzések. Mivel csapat most nincs, párosban edzenek, és ha már az idei szezon felborult, tudatosan készülünk a jövő évi kvalifikációszerzésre és az akkori Eb-re. A felszereléseket persze folyamatosan fertőtleníjtük, de igyekszünk kihozni a lehető legjobbat a jelenlegi helyzetből” – mondta.

Nagy segítség, hogy rendelkezésre áll egy mozgó móló is, melyen Németh Blanka például a hét legtöbb napján edz. Ebből is látható, mennyire hasznos egy ilyen eszköz, hiszen a ló mozgását is utánozza, így a versenyzők szinte már lovon edzenek.

Kaposváron Szabó Kitti költözött be a lovardába a lóva miatt, Bence Balázs pedig a Lovasakadémia dolgozójaként szintén

■ Lovastornászok: Szabó Kitti (fenti) beköltözött a lovardába, Csendes Hanna otthon edz

ideje nagy részét a lovardában tölti. „Ez az időszak jó a lovaknak is, mert nem mennek olyan sokat, több esélyük van a pihenésre – mondta. Most aktívan foglalkozunk a fiatal lovak képzésével, felkészítjük őket nemcsak az egyéni, hanem minimum a páros munkára is. Közben mi is folyamatosan nyújtunk, erősítünk, és persze műlovazunk rengeteget.” „Többen vagyunk, akik beköltözünk, barátok, úgyhogy igazából sosem unatkozunk” – mesélte el Kitti a Villányi Krisztina kezdeményezésére készült videóban. A szövetségi kapitány, aki szintén ideje nagy részét a lovardában tölti, „Karanténedzés” videósorozattal igyekszik összetartani az ország lovastornászait, amiben edzéstípusokat oszthatnak meg és biztathatják egymást arra, hogy ne adják föl az edzéseket.

HATÉKONY LÓKIKÉPZÉS ÉS REKREÁCIÓ A LOVAK SZÁMÁRA

Dr. Lassó Attila is a lovak képzésének fontosságára hívta föl a szakág tagjainak figyelmét, arra biztatva mindenkit, hogy a fejlődésre használja föl a jelen időszakot, jól kombinálva a lovak rekreációjával, pihentetésével. Sokan új edzés módszereket, mozgásformákat próbálnak ki lovaik számára, ezzel is igyekezve növelni a változatosságot. Több egyesületben lovagolnak is a bent maradt versenyzők, így segítve edzőik munkáját, és bővítve tudásukat egyszerűen.

Ha megtehetik, nemcsak a lovardában, hanem terepen is lovagolnak – Habsburg-Lothringen Eilika azonban elmondta, hogy ez is egy olyan dolog, ami veszélyesebb lett az utóbbi időben, hiszen sok tereplovgalásra alkalmas helyen nagyon megnőtt a kirándulók száma, így a lovasoknak is, a gyalogosoknak is fokozottan oda kell figyelniük a balesetek elkerülésére.

Több edző is elmondta, hogy nagyon nehéz most ez az időszak olyan szempontból is, hogy azokkal a lovakkal is nekik kell foglalkozni, akiket eddig a tanítványaik ülttek. Nagyon sok lovat kell mozgatniuk, ami 35 ló esetében még a karám esetén is komoly kihívás, nem beszélve a versenylovak jó kondícióban tartásáról.

ÚJ KEZDEMÉNYEZÉSEK – ELKÉL A SEGÍTSÉG

Nemcsak a lovastornászok és az edzők, hanem a lovardák – főleg a kisebbek – számára is komoly megpróbáltatás ez az időszak. Az iskolalovagoltatás is szünetel, ami sok helyen komoly bevételkiesést okoz, ráadásul egyre több ló tulajdonos esetében fog felmerülni a fizetésképtelenség problémája; mások pedig a jelen helyzet miatt nem tudnak kimenni a lovaikkal foglalkozni, ami szintén új terhet ró a lovardatulajdonosokra és az edzőkre. Több helyen laknak bent a dolgozók, akiknek a lovardák igyekeznek biztosítani a munkájukat és a megélhetésüket. A tartalékok azonban végesek, így a helyzet hamarosan nagyon nehézé válhat, világított rá dr. Wagner Kinga, aki Losonczy Anikóval közösen az „Egy iskolaló vagyok” kezdeményezésben igyekszik ezeknek a lovardáknak a nehézségeire felhívni a figyelmet. (Lásd bővebben a 8-9. oldalon – a szerk.) Hasonló problémákról számolt be Páska Ildikó is, aki elmondta, hogy ha a helyzet sokáig így marad, az sok lovarda és egyesület végét jelentheti.

Ennek ellenére az edzők és a versenyzők is bizakodóak, igyekeznek a lehető legjobban kezelni a helyzetet – és főleg megőrizni a pozitív hangulatot, ami már önmagában is rengeteg, ló nélkül maradt lovasnak segíthet ebben a nehéz időszakban.

**Összeállította:
Somogyvári Anett, Baranyai Antal,
Rencsár Zita, Bence-Kiss Krisztina**

TAVASZI AKCIÓ

A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG KFT. GONDOZÁSÁBAN MEGJELENŐ LAPOKRA

Placvezető agrárgazdasági hetilap

A legnagyobb példányszámú állattenyésztési havilap

Placvezető kertészeti hetilap

A kertbarátok közkedvelt magazinja

Pegazus - A lovasok lapja

A legolvasottabb méhészeti lap

Kertészek és kertbarátok havilapja

A hegyközségek szakfolyóirata

**15%
KEDVEZMÉNY**

www.magyarmezogazdasag.hu/akcio2020

A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG KFT. KIADVÁNYAINAK AKCIÓS ELŐFIZETÉSI ÁRAI

KIADVÁNY	1 ÉVRE	1/2 ÉVRE	1/4 ÉVRE
Magyar Mezőgazdaság	25 740 21 900	12 870 10 950	6 435 5 475
Kertészet és Szőlészet	22 920 19 500	11 460 9 750	5 730 4 875
Kistermelők Lapja	5 100 4 320	2 640 2 160	-
Méhészet	5 340 4 560	2 670 2 280	-
Kerti Kalendárium	4 100 3 500	-	-
Kertbarát Magazin	3 990 3 390	-	-
Pegazus - A lovasok lapja	8 340 7 080	-	-
Borászati Füzetek	8 400 7 140	-	-

**AZ AKCIÓ
2020. ÁPRILIS 1. - MÁJUS 31.
KÖZÖTT ÉRVÉNYES.**

A lapok megrendelhetők hírportálunkon a www.magyarmezogazdasag.hu/akcio2020 weboldalon, valamint előfizethetők az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél, a www.posta.hu webshopban (<https://eshop.posta.hu/storefront/>), e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen és telefonon a +36-1-767-8262 számon. A kedvezmény más akcióval nem összevonható.

Mindenki magában

KARANTÉNKÖRKÉP AZ ÁLLAMI MÉNESEKBE

Versenyek, tenyészszelekt, vendéglovagoltatás és egyéb turisztikai programok. Ezek azok a tevékenységek, amelyeket a koronavírus-járványnak „köszönhetően” ma hiába keresnénk Bábólnán, Mezőhegyesen, illetve Szilvásváradon. A két állami ménesbirtok, illetve az ugyancsak állami ménesgazdaság dolgozói ugyan nem maradnak otthon, de tevékenységüket pusztán a szükséges munkák elvégzésére kellett redukálni.

Közel ezer ló és csikó van a három állami ménesben, a pontos létszám a most tavasszal folyamatosan zajló ellések, illetve az értékesítések (már ahol a vevők a járvány következtében nem maradoztak el) miatt nem mondható meg. A három gazdaságban a lovak alapellátásával mintegy százhuszan foglalkoznak: lógon-dozók, belovagló, traktorosok... „Mindenkinek a munkájára szükség van, de rendelkezünk vészforgatókönyvvel arra az esetre, ha kevesebb dolgozó tud-

na bejönni napi szinten” – hangsúlyozta Bardóczky Veronika, a mezőhegyesi Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. lótenyésztési osztályvezetője, majd hozzátette: „Ebben a járványügyi helyzetben sem lehet jelentősen változtatni, mivel nem szeretnénk, hogy legkedvesebb állataink hiányt szenvedjenek bármiben is. Különösen, hogy egy ménes életében a tavaszi szezon a legizgalmasabb: születnek a csikók, termékenyítjük a kancákat.”

„A Bábolna Nemzeti Ménesbirtok mezőgazdasági tevékenységet végez, amelyet napi szinten el kell látni, ezért a teljes dolgozói létszám a megszokott óraszámban és munkarendben dolgozik a járványhelyzet idején is. Csupán a Pettkó-Szandtner Tibor Lovas Szakképző Iskola és Kollégium diákjai, akik a ménesbirtokon végeznek gyakorlatot, nincsenek jelen a napi munkavégzésben” – hangsúlyozta Haál Gábor, a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok igazgatója.

Cseri Dávid, az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad igazgatói feladatokat ellátó állattenyésztési ágazatvezetője is hasonló munkarendről számolt be: „A lovak ellátása és képzése zavartalanul folytatódik. A tenyésztés területén helytállóan változatlanul dolgoznak, illetve a lovak ellátásához szükséges műszaki személyzet (traktorosok, műszaki szakemberek) is végzi a megszokott munkáját. A beosztásnál törekszünk arra, hogy a lovak zavartalan ellátása mellett a lehető legkevesebb dolgozó tartózkodjon a telephelyen.”

Mindhárom gazdaságban minden telepen betartják a kormány által hozott korlátozó intézkedéseket. „Mivel azonban a mezőgazdasági feladatok ellátása alapos indoknak minősül a lakóhely elhagyására, a munkát elvégezzük, ügyelve az előírt személyes távolság megtartására” – foglalta össze Haál Gábor azokat az intézkedéseket, amelyeket mindhárom ménesbirtokon

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

teszi a dolgát

meghoztak. Cseri Dávid részletezte azt, amit a bábolnai vezető sommásan foglalt össze: „A ménesgazdaság múzeumait határozatlan időre bezártuk, minden idegenforgalmi szolgáltatást (ménéslátogatás, sétakocsizás, lovaglás) szüneteltetünk, az irodában ügyeleti rendben naponta egy munkatárs dolgozik, a többiek otthon végzik a munkájukat, a telephelyeken kézfertőtlenítőket helyeztünk ki, aminek rendszeres használata kötelező és ellenőrzésre kerül, a ménésudvarban (ami a ménésgazdaság központi telephelye) a bejáratot kordonnal leválasztottuk, a dolgozók csak kézfertőtlenítés után léphetnek be és ki a területről, a gyakorlaton lévő szakiskolai diákok oktatása szünetel, ahogy a Kinccsem Nemzeti Lovasprogram keretében megvalósuló iskolai lovagoltatás is, a szálláshelyek pedig határozatlan időre bezártak, a meglévő foglalkásokat lemondtuk.”

Ugyanez a helyzet Mezőhegyesen is: „Fertőtlenítőket helyeztünk ki, a szokásos üdvözlések, kézfogások elmaradnak. Szerencsére szabad levegőn, illetve jól szellőző istállókban dolgoznak a lótenyésztés munkavállalói, így a távolság megtartása nem probléma – mondta Bardóczky Veronika. És természetesen visszavonásig nem fogadunk vendégeket a lovas szolgáltatásainkra, vagyis nincs kocsikázás, lovagoltatás, és nem látogathatók a ménések sem.”

Az természetes, hogy az állatok ellátását minden állattartó megszervezi, legyen szó bármely fajról. De azért a lovakkal kapcsolatban – különösen az állami ménések esetében – alapvető kérdés, hogy magát a lótenyésztést, illetve a lovakkal való munkát hogyan befolyásolják a járványügyi intézkedések.

Szilvásváradon a tenyésztés területén nem történtek jelentős változások. A párosítási terv szerint történik a kancák termékenyítése. A fedezőménnek kihelyezése még a járványügyi helyzet kialakulása előtt megtörtént, így az összes fedezőmén felállításra került. A márciusra tervezett ménvizsga

ugyan elmaradt, de a lovakkal való munka zavartalanul zajlik: a lovakat lovagolják, illetve fogatban hajítják őket, a csikók betanítása, képzése is folytatódik.

Mezőhegyesen a nóniusz és a gidrán fajtákban helyben felállított méneket használnak, így nincs különös változás a járvány miatt. Szaporítóanyagot terveztek venni ügetőkancáikra Olaszországból, ezt nem tudták megvalósítani, illetve egy kancát szerettek volna szintén Olaszországba szállítani ICSI céljából, ami meghiúsult, így

angol telivér ménés Dióspusztán telt házzal működik, a saját kancáik mellett panziós kancák is bent állnak a fedeztetési szezonban. Az arab ménésben az eltervezett párosítások szintén zajlanak, bár a friss sperma iránti külső kereslet erősen visszaesett. A lovakkal történő munkavégzés folyamatosan zajlik, a gyakorlatozó diákok munkája jelent csak kiesést a mindennapokban. Az angol telivér versenylovak tréningben vannak, galoppversenyek ugyan egyelőre nincsenek, de a tréningmunka a meg-

■ 1. Bábolna | 2. Szilvásvárad

most nála embriótranszferrel próbálkoznak helyben. A magyar sportló kancákra Németországból vásárolnak szaporítóanyagot, ez jelenleg még akadálymentesen zajlik. A lovak szerencsére nem tapasztalnak egyelőre semmit a járványból, mivel teljes létszámban dolgoznak, a kiképzés ugyanúgy zajlik mind fogatban, mind nyereg alatt.

Bábolnán sem számoltak be jelentős változásról a tenyésztés területét illetően. Az

szokott módon zajlik Alagon, a Bábolnáról bérelt versenylovak idomításáról pedig a bérlők gondoskodnak.

A ménésbirtokok honlapját nézve – még akkor is, ha előre tudja az ember, hogy a tömegrendezvények nem tarthatók meg – igencsak elszomorító a programnaptárak látványa. Az összes áprilisi versenyt törölték vagy jó esetben halasztották, májusra már nincs is beírva semmi, a nyár vége felé árválkodik egy-egy beírás...

„A programnaptár a járványügyi veszélyhelyzet miatt természetesen kiürült. A tervezett rendezvényeink, tenyészszelemlék elmaradnak, a halasztást a kormányzati döntéseket figyelembe véve mérlegeljük” – mondja Haál Gábor.

„A versenysportot érinti leginkább a járványügyi helyzet természetesen, hiszen a versenyek világszerte elmaradnak, így a saját rendezésű versenyeket is halasztjuk, illetve amiken részt vettünk volna, azok is elmaradnak” – teszi hozzá Bardóczky Veronika.

Talán Cseri Dávid a legoptimistább: „A legnagyobb változás a rendezvények tekintetében történt: áprilisban került volna megrendezésre a ménegazdaság területén a XX. Nemzetközi Kutyakiállítás, valamint áprilisban kezdődött volna Szilvásváradon a szabadtéri versenyszezon az országos fedeles fogathajtódöntőt követően. A kutyakiállítás új dátuma 2020. augusztus 21-22., az elmaradt versenyek és tenyészszelemlék újból meghirdetésre kerülnek, amint a járványügyi helyzet lehetővé teszi azt. Emellett bízunk benne, hogy oly sok év után idén augusztusban az éjszakai lovasshow is megrendezésre kerülhet, a nyár folyamán egyéb kulturális programokkal karöltve. Egy biztos, a helyzet enyhülése után a lehető legrövidebb időn belül újra tudjuk indítani a versenyek rendezését.”

Ha pedig a járványügyi helyzet súlyosabbra fordulna, úgy azt a lovak kiképzése sínylené meg. Mezőhegyesen a közel száz ló kiképzését a központban egészségügyi moztgatással redukálnák, hogy biztosítani tudják a boxban tartott lovak mozgásigényét. S ahogy azt a lótenyésztési osztály-

■ Mezőhegyes

szolgálati lakásokban lakók kerülnek első sorban beosztásra.

„Összességében kiemelendő, hogy a munka lényegében változatlanul zajlik, a lovak ellátása, moztgatása nem csökkenthető feladat. Az általános lóágazati nehézségek azonban a ménesbirtokra is kihatnak: a ren-

dékről, sem tőlük, sem Európából” – foglalta össze Haál Gábor igazgató a bálolnai gondokat, amelyekhez hasonlóakkal a másik két ménesnek is szembe kell néznie, bár ahogy Bardóczky Veronikától megtudtuk, Mezőhegyesen nőtt a kereslet a lovakra belföldről, egyre több előjegyzést vesznek fel. Az érdeklődés első sorban a fogatban vagy nyereg alatti alapkiképzésben részesült lovakra nőtt.

S hogy a járványnak lehet-e bármi pozitív hozadéka, arról a három vezető saját habitusa szerint nyilatkozott. Volt, aki semmi jót nem lát, volt, aki szerint a tanulásra, önképzésre lehet időt szánni, míg a harmadik szakember szerint a járvány ideje felhasználható a lovak és csikók nagyobb egyedszámú kiképzésére és a környezet még precízebb rendezésére is.

„Nincs kocsikázás, lovagoltatás, és nem látogathatók a ménesek sem”

vezető hangsúlyozta, szerencsére a kiképzésben dolgozó munkavállalóik nyitottak arra, hogy amennyiben szükséges, a lovak alapellátásában is részt vesznek. Szilvásváradon és Bálolnán is a lovak alapellátása, az etetés, trágyázás és alapvető moztgatás lesz a kizárólagos feladat. Ha pedig kijárási tilalom kerülne bevezetésre, Szilvásváradon a helyi dolgozók, illetve a

dezenyek elmaradása, az utazási korlátozások, a külföldi vendégek távol maradása miatt a lóértékesítés gyakorlatilag megállt. Az utazási korlátozások miatt a vevőink teljesen elmaradtak a szomszédos országokból, a kínai partnerek által itt tréningezett távlovak gazdáikkal együtt még a járvány kezdeti szakaszában hazaköltöztek, és azóta nem tudunk beutazási, vásárlási szán-

Halmos B. Ágnes

I. MAGYAR ONLINE ELIT HÁTASLÓÁRVERÉS MÁRIAKÁLNOKON

Időpont: május pontos részletek hamarosan
a dressurzentrum Máriakálnok online felületein.

HA ÖN IS SZERETNÉ
LOVÁT ÉRTÉKESÍTENI,
MÉG NEM KÉSŐ
CSATLAKOZNI!

A koronavírus rendesen felkavarta mindenki életét. Mi nem szeretnénk tétlenül ülni, így úgy gondoltunk alkalmazkodunk a jelenlegi helyzethez és mi is belépünk az online világba. Mint sok minden más, a lókereskedelem is teállt. Erre a legjobban a határok lezárása nyomta rá a bélyegét.

Mi ugyan az otthonmaradásra kényszerülünk, a lovak viszont továbbra is utazhatnak. Felméréseink szerint a vásárlókedv továbbra sem apadt.

További információért forduljon a Dressurzentrum Kft. vezetőségéhez az alábbi elérhetőségek valamelyikén.

Losonczy Anikó

Tel.: 06706331316

Email: dressurzentrumkft@gmail.com

web: www.dressurzentrum.hu

COVID-19...

Mozaikszó: koronavírus-betegség 2019, vírusos légúti, illetve légzőszervi megbetegedés, melyet a SARS CoV2 nevű koronavírus okoz. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 2020. március 11-én hirdette ki a világjárvány megjelenését. A mi életünkben nem történt még olyan, ami most történik velünk. Megállt az élet, vagy inkább csak lelassult. Miközben Európa számos országában tombol a vírus, amely ellen továbbra sincs ellenszer, úgy tűnik, mi talán nem szenvedjük meg annyira. Mégis érezzük a hatását, sokan igazán nehéz napokat, hónapokat élnek át, ami alatt nem a bezártságot értem. Lovasaink – ha szerencsések –, „csak” a versenyek, az idei célok köddé válását élik meg, miközben kapnak valami nem várt pluszt, mintegy kárpótlásul az elmulasztott szalagokért, kupákért. Ismert lovasokat kérdeztünk, ki hogyan éli meg ezt a rendkívüli helyzetet. Érdekes olvasnivaló, a jövő hónapra is jut belőle.

VÁNDOR ZSÓFIA

Ez a vírus a legtöbb ember életét fenekes-tül felfordította. Nos, az enyém egyébként is teljesen felfordult március elején, a vírustól függetlenül. Március 1-jén költöztem az új lovardába, ahol már nem bértartásban vagyok, hanem a saját istállómát bérelem. Ez önmagában megváltoztatta az egész életemet. A vírus sok negatív hatása mellett, ha szabad ilyet mondani, nekem időben jókor jött ez az egész, hogy nincsenek versenyek, ugyanis így több időm maradt arra, hogy beletanuljak egy lovarda vezetésébe és arra, hogy mindent szépen kialakítsak az új helyen. A másik pozitív abban, hogy többet vagyok otthon, az, hogy hamarosan születnek a csikók és nagyon örülök, hogy ott tudok majd lenni minden el-lésnél és nem kell aggódnom az otthon maradt vemhes kancák miatt.

A lovaimmal való munka a helyzettől függetlenül folyamatosan megy. Ugyanúgy lovagoljuk őket és ugrani is szoktunk velük heti egyszer. Bár eddig is sokat jártam te-repre, mostanság még többet megyek ki a lovakkal. Igazából most az a lényeg a lovaimnál, hogy legyen meg a jó kondijuk, így ha elkezdődnek a versenyek, akkor azonnal tudok indulni majd velük. Nagyon sajnálom, hogy az idei évben hónapokkal elcsúsztak a terveim. Szerettem volna idén

tavasszal elkezdni versenyezni az általam belovagolt négyéves lovaimmal, a hat-évesek idei szezonját is nagyon vártam, és van két kilencéves lovam, akiket idén szerettem volna felhozni eggyel magasabb szintre, 145-150 cm-re. Ezeket a terveimet sajnos el kell csúsztatnom kicsit, de amint megkezdődnek a versenyek, már folytathatom is a kitűzött céljaim elérését velük. A legnagyobb szívfájdalmam ebben az egészben, hogy a legjobb lovam és hű tár-

sam, Quintus idén már 16 éves és szuper formában van, nagyon szerettem volna idén több nagyobb versenyre elmenni vele és ismét bekerülni a magyar csapatba. Ez valószínűleg idén már nem fog igazán megvalósulni, és nagyon sajnálom, hogy úgymond „elpazarolok” egy egész évet, hiszen ki tudja, hány szezont tudok majd még versenyezni vele.

Amin még változtattam a mostani helyzet miatt, az az, hogy korábban maximum

1 2

egy szabadnapot hagytam magamnak, vagy sokszor még egyet sem. Most meg szoktam tartani a hétvégéket pihenőnapnak, mint az átlag, nem lovas emberek. Ilyenkor kint vannak a lovak karámban, esetleg lefutószárazom őket, de igyekszem kevesebb időt kint tölteni a lovardában a hétköznapihoz képest. Mindentől függetlenül a jelenlegi helyzetben a legfontosabb, hogy próbáljunk egészségesek maradni, mind fizikailag, mint mentálisan a sok otthon töltött idő mellett.

ÁBRAHÁM ZSÓFIA

A járványhelyzet váratlanul ért, mivel a fedeles döntőre készültünk, ami sajnos nem került megrendezésre. Véleményem szerint ez a döntő volt az, amire a legoptimálisabban tudtam felkészíteni a lovaikat. Még bizonytalan, mikor lesz újra verseny, de ennek ellenére mindennap dolgozok a lovaikkal. Próbáljuk őket szinten tartani, hogy lehetőleg ugyanolyan felkészülten induljunk neki a szezonnak. Mivel még egyetemista vagyok, egy átlagos „karanténnapom” úgy néz ki, hogy délelőtti órákat hallgatok otthon, majd ha végeztem, estig a lovardában töltöm az időm. A lovakkal való munkám nem változott, ugyanolyan keményen edzünk. Az idei tervem a championátuson és az U25 GP-n való részvétel volt, remélem, ezek a versenyek bele fognak férni még a kinti szezonba és mindenki szerencsésen átvészeli ezt a kialakult helyzetet.

HORVÁTH BALÁZS

A koronavírus miatti korlátozás előtti héten kezdtem a versenyzést az idei évben a tapasztaltabb lovaikkal. Tervben volt a fedeles döntő, majd a szabadtéri versenyeken folytattuk volna, ahol már Zordon is csatlakozott volna PM Chaccera, Laguilot, PM Quintera mellé. Szerettem volna nemzetközi versenyeken indulni velük és felkészülni a nyári Nemzetek Díja-versenyekre. A vírus megjelenése ezt felülírta, és az egészség megőrzése került előtérbe. A lovakról való napi gondoskodás nem változott, viszont a szokásos rutinunk igen, a hétről hétre való versenyre járás helyett most csak otthon készülünk a lovakkal. Az idősebb lovak edzésében nehéz szerintem eltalálni, hogy tervezze az ember a formaidőzítést, ugyanis

■ 1. Vándor Zsófia | 2. Ábrahám Zsófia | 3. Horváth Balázs | 4. Técsy Attila

„Nehéz szerintem eltalálni, hogy tervezze az ember a formaidőzítést, ugyanis nem lehet tudni, meddig szünetelnek a versenyek”

nem lehet tudni, meddig szünetelnek a versenyek. Jelenleg igyekszem a lovaikat fitten tartani, de nem túlságosan terhelni. Ez abból áll, hogy a napi idomítómunka mellett néha kis ugrásokon, gimnasztika-feladatokkal, változatos programmal próbálom megőrizni testi, szellemi frissességüket. A fiatalabb lovak képzése sem állhat meg. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy jó lehetőségeink vannak és ugyan versenyek nincsenek, de tudunk versenyszerű körülményeket biztosítani, így is próbáljuk fejleszteni őket. Ugyanakkor ennek az időszaknak is megvannak a pozitívumai, többet van együtt a család.

TÉCSY ATTILA

A mindennapi teendőink közé bekerült a szüleinknek történő bevásárlás, és mivel az ovi és iskola zárva, így nem kapkodunk reggelente, kényelmesebb, nyugodtabb a reggeli kezdés. A kialakult helyzet hátrányát megpróbáljuk előnnyé kovácsolni az-

zal, hogy többet vagyunk együtt a családdal, jobban figyelünk egymásra, nincs miért és hová sietni, kapkodni.

Az érdeklődés a komolyabb sportlovak iránt nagymértékben visszaesett, a versenyterveink az idényre teljesen felborultak és sajnos egyelőre senki nem tud semmi biztatót mondani azzal kapcsolatban, hogy mikor fog újra beindulni, majd visszaállni a megszokott szintre az üzleti élet.

A napi munkánk időtartama szinte semmit sem változott, minden lónak dolgozni kell folyamatosan. A fiatal lovaik jelentősen többet talajmunkáznak, amiben a páromnak van nagyobb szerepe, valamint nagyobb hangsúly fektetünk a gimnasztikai tréningjükre. Elkezdtük néhány új csikó alapképzését is. A már rutinosabb sportlovaikat igyekszünk abszolút sportkondícióban tartani, és úgy dolgozunk velük, mint ha jelenleg is zajlana a megszokott versenyszezon. Ugrómunkában mindegyikkel a saját kategóriájának megfelelő pályákat, pályarészleteket gyakorlunk, azonban kicsit előtérbe helyezük az akadályok közötti lovagolhatóságuk javítását.

A gyerekek, tanítványok is töretlen lelkesedéssel sportolnak, várják a versenyeket, a nyüzsgést, de nagyon örülnek a heti többszöri hosszú tereplovaglásoknak.

Születnek a kicsikók, már javában zajlik a fedeztetési szezon, folyamatosan kezdődnek a mezőgazdasági munkák, szóval van mire nézni!

Nagyon hiányoznak a versenyek, a barátok, haverok, csapattársak, akikkel minden hétvégét együtt töltöttünk, de csak versenyeken találkoztunk. Iszonyúan várjuk, hogy „újrainduljon a gépezet”, hiszen ebben élünk az elmúlt 25-30 évben, és ebben is akarunk a jövőben is!

MRÁZ TAMÁS

Szokatlan, fura érzéssel kelek és fekszem nap mint nap a koronavírus-járvány ideje alatt. Mivel versenyző típus vagyok, létem a versenyzés, ezáltal nagyon szokatlan, hogy ez most már egy jó ideje nem a mindennapjaim része. Az elmúlt közel 15 év alatt mindig versenyről versenyre készültem, a lehető legjobb formámat hozva. Mindennapjaim között szerepelt a lovak menedzselése, illetve a tanítványaim felkészítése. Az idei év is remekül indult a versenyek szempontjából, hisz az év eleji fedeles versenyeken lovaimmal eredményesen szerepeltünk. Szomorúsággal tölt el, hogy a fedeles döntő végül elmaradt. Természetesen nem csüggedek, próbálok a lovaimat a legjobb formában tartani. A mostani időszakban is munkában vannak, mivel nem szeretném, ha ez az idő negatív hatással lenne rájuk. Legfőképp a fiatal lovaké most a főszerep, hogy ne okozzon nekik ez a pár hónap esetleg lemaradást a jövőben. Velük heti szinten több alkalom-

mal cavaletti- és gimnasztikai feladatokat végzek. Időnként pályát vagy pályarészletet ugrok velük. A rutinosabb lovak is munkában vannak, próbálok fitten és erőben tartani őket, illetve változatos munkát végezni. Rendszeresen járok velük terepre, ha tudom, próbálok úgy alakítani, hogy egy-egy idomítóedzést kint tartsak meg. A heti edzéstervet olykor különböző futószárazási módszerrel is kiegészítem, illetve fontosnak tartom, hogy lovaim elegendő időt töltsenek karámban is. Tavasztól elkezdtem a mesterséges megtermékenyítéssel is foglalkozni. Van egy saját fedezőménem, Csui, akivel rendszeresen fedeztetek. Reméljük, mihamarabb rendeződnek a viszonyok, addig is mindenkinek jó egészséget és kitartást kívánok. Remélem, hamarosan találkozunk.

ÁCS RÓBERT

A járvány miatti korlátozások végett kénytelenek voltunk mi is az egész éves munkatervünket átszervezni. Az elmaradt versenyek ellenére az otthoni mindennapos edzések többnyire zavartalanul folynak, egy közösen kialakított beosztásnak köszönhetően egy időben csak néhány lovas van a lovardában. Sajnos a külföldi tanítványok nem tudnak edzésre járni a határzárak miatt, de természetesen ez a lovak munkáját nem befolyásolja.

Versenyek híján is törekszünk a változatoságra, a szürke hétköznapokon is megtartani a motivációt lovaknál és lovasoknál egyaránt. A lovakat ugyanúgy napi kétfélszorosra kihozzuk, jártatógépre, karámba is járnak a lovaglás mellett. A lovas alatti munkát színesítjük az ugrópályán, terepen, cavaletti-gyakorlatokon. Ami pedig a pozitívuma a „bezártság”, hogy több idő jut az alapokat csiszolni és stabilizálni, a lovasok ülését javítani, illetve

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

■ 1. Mráz Tamás | 2. Ács Róbert
 ■ 3. Szalai Nikolett | 4. Szokola Csaba
 ■ 5. Gémes Barna | 6. Gémes Báborka

nap dolgozhatunk, tréningezhetünk lovainkkal, tanítványainkkal. Ami, valljuk be, ebben a helyzetben szinte szabadságnak számít. Persze az én életem is azért sokban megváltozott, hiszen már bőven a versenyszezon kezdete után vagyunk és nekünk is sok versenyt kellett így elengednünk tanítványaimmal és a saját két lovammal. Ami nekem még lehangolóbb, hiszen Willyvel (Willy de Hit) tavaly sem tudtam versenyezni egy sajnálatos sérülés miatt, és már nagyon vártam, hogy újra a ringbe szállhassunk, valamint Vivaldóval is szeretnék idén már minél több versenyre menni, de erre sajnos meg várunk kell. Így marad az itthoni tréning, ami szerencsére zavartalanul folyik mindennap mindkét saját lovammal, valamint Hoffer Hannával is most már napi szinten újra edzünk. A kezdetekben ugyanis a mi lovardánkban – mint sok más helyen is – teljes zárlat volt, így csak én tudtam dolgozni a lovakkal. Ez alatt az idő alatt Jakab Dalmáék hazavitték a lovukat, így őket heti kétszer ott edzem, amíg nem áll vissza a teljes élet. Úgy gondolom, szerencsére talán picit kezd az első pánik csendesedni, így egyre több edzést tudok újra tartani. Remélem, minél előbb túlleszünk ezen a járványon és bár késve, de

az ugrólovasoknak is a négyszögben dolgozni. Így igyekszünk hasznosan tölteni ezt az időszakot, és várjuk a következő versenyt, hogy meglátassuk a fejlődést!

SZALAI NIKOLETT

Úgy gondolom, hogy a jelenlegi járványhelyzetben mi, lovasok még igazán szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hiszen ugyan sokkal inkább korlátozottabban, úgymond „zárt ajtók mögött”, de minden-

megkezdhetjük az idei versenyszezon nemzeti és nemzetközi szinten is. De mivel még nem igazán látható a vége, így elég nehéz pontos terveket szőni.

Persze próbáljuk a néha sablon mindennapot mindig egy kis humorral feldobni, magunknak és lovainknak is.

SZOKOLA CSABA

Hála Istennek, mindnyájan jól vagyunk. Itthon dolgozunk, nem megyünk sehova, csak hetente egyszer boltba. Különösebb hatással nincs a hétköznapjaimra a kialakult helyzet, azt leszámítva, hogy nem megyek el itthonról edzéseket tartani, de próbálunk online edzeni néhány lovasommal. Egyébként pedig ugyanúgy dolgozom a lovakkal nap mint nap, ahogy máskor is. Nyilván a versenytervezetünket töröltük, így különösebb terveim nincsenek egyelőre, de ezt majd módosítjuk a helyzet alakulásával. Kihhasználom a körülmények adta lehetőséget és még rugalmasabban színesítem a lovak heti munkáját: több a terepezés, ugratás, voltizs (persze az nekem, nem a lovaknak), emellett a képzetesebb lovakkal minden héten tudok kézen dolgozni, fejlesztjük a piaffe-ot, passage-t. Be kell vallanom, hogy úgy igazán az itthoni műhelymunkát szeretem és élvezem a legjobban. Illetve elég tömények szoktak lenni a versenyidőszakok, ami nagyon megterhelő az itthoni feladatokkal együtt. Úgyhogy kicsit talán szégyellve mondom, de nem bánom, hogy most nem kell jönni-menni. Itthon nyugalomban dolgozom, a hétvégéket szabadabbá tettem, a családdal és a csapattal együtt töltjük az időt. Tavasz van, jó idő, igazából jól érzem magam ebben.

GÉMES BARNÁ ÉS BÍBORKA

Barna: Számomra nagy változást nem hozott a vírus okozta helyzet. Az otthoni munka továbbra is zavartalanul folyik a lovaimmal. Budapest környékén sok tanítvánnyal foglalkozok, ezen a területen kicsit visszábbvettem, de figyelek, hogy a lovasaim és lovaik fejlődése biztosított legyen. Az idei évre nagy célokat tűztem ki, egyebek között a pilisjászfalui U25 Európa-bajnokságon való indulást. Jelenleg úgy tűnik, hogy ezek a célok elúsztak, ha meg is rendezik, nem lesz elegendő idő kellő versenyritintet szerezni, elkapkodni pedig nem

szeretném, nem tenne jót a menedzsmentnek. Egyes célok eltűnnek, de jönnek újak a helyükbe, fontos, hogy mindenki megtalálja ezeket, hiszen ez ad motivációt.

Bíborka: Napi rutinom annyiban változott, hogy most több lehetőségem van délelőtt kijárni a lovardába, persze össze kell egyeztetnem az online óráimmal. Barnával heti két-három edzésem van, a többi napon egyedül dolgozom vagy terepre megyek. Több időt tudok a lovardában tölteni, aminek nagyon örülök. Jelentős változás nincs a lovardai életben.

ÉRDI GABRIELLA

Amint a kormány veszélyhelyzetet rendelt el, én a szüleimhez költöztem egy Balatonfelvidéki kis faluba, Vöröstóra. Sajnos ez azzal járt, hogy a lovakkal, akikkel eddig nap mint nap dolgoztam, most szüneteltetni kell az együtt töltött időt. Nagyon érzékenyen érint ez, hiszen aki ismer, az tudja, hogy mennyire áldozatképes vagyok, ha a lovaglásról van szó, viszont a családom és az embertársaim egészsége olyan dolog, amit nem vagyok hajlandó veszélynek kitenni. Joghallgatóként még inkább állampolgári kötelességemnek tartom, hogy Magyarország kormányának előírásait maradéktalanul betartsam, és hogyha ez akár egy emberéletet megment, akkor akármi is nagy az áldozat, megérte. Hál' Istennek, teljesen azért nem maradtam állatok nélkül, hiszen szomszédunkban, idilli környezetben élnek lovak, akik bármikor szeretettel várnak. Emellett az online oktatás segítségével készülök a vésszesen közelgő vizsgaidőszakra. Úgy gondolom, előnye is van ennek a megpróbáló időszaknak, hiszen évek óta nem töltöttem ennyi időt a családommal, valamint lehetőség nyílik régi-új hobbik felfedezésére. Én például újra elkezdtem zongorázni és félmaratonra edzek a közeli erdőkben. Biztos vagyok benne, hogy a járvány mihamarabbi elmúlása mindannyiunk közös érdeke, éppen ezért fontos felismerni, hogy mi ebben a pillanatban most mit tehetünk ennek érdekében.

ZENGŐ RÉKA

A kialakult helyzet szerintem szinte mindenki életét megváltoztatta valamennyire. Ami számomra a legnagyobb változás volt, hogy Budapestről Balatonszárszóra költöz-

tem. Ez azzal is járt, hogy Ronaldinho és Ribery elhagyták a máriakálnoki lovardát és velem jöttek, most Balatonfenyvesen laknak. Az ő életük szerencsére csak ennyiben változott, hisz mindennap látogatom őket és edzem velük úgy, mint a vírus előtt. Egy átlagos napom úgy néz ki, hogy reggel 7-8 körüli kezdéssel először az egyetemmel és a munkámmal kapcsolatos teendőimet végzem el online. Utána kimegyek a lovardába és kihasználva, hogy több időm van, a lehető legtöbbet vagyok a lovaikkal. A fennmaradt időben kipróbálok olyan dolgokat, amikre eddig nem jutott annyi időm. Például főzés. Sajnos azt kell mondjam, hogy a vírus egyelőre minden idei tervemet felülírja. Sokat szerettem volna versenyezni idén, ami úgy néz ki, nem fog megvalósulni. Mindentől függetlenül próbálok pozitív maradni és őszintén remélem, hogy minél hamarabb visszatérhet minden a megszokott kerékvágásba, és újra versenyezhetek, mert már nagyon hiányzik.

KAIZINGER BALÁZS

Itt Németországban ebből az egész helyzetből én igazából csak azt érzem, hogy nincs verseny! A legrosszabb az, hogy nem látjuk a végét. Mert például, ha eltelik egy év és jön a december, akkor kicsit lazább a helyzet, várjuk a következő szezont, amit

tudjuk, hogy kezdődni fog. Most viszont kicsit cél nélkül, tétován készülünk. Engem ez zavar a legjobban. Napjaim egyformák, monotonok. Idomítómunkát végzek, ugrómunkával változatosabbá téve a napi rutint. Warendorf mellett vagyok egy kis egyesületben. Cloverral készülünk a szezonra. A téli hónapokban az idomítómunkára fektetem a hangsúlyt, amit Martin Plewa iránymutatásával végzek. Szerintem a ló sokat változott jó irányba, de remélem, nemsokára versenyen is meg tudjuk majd magunkat mutatni.

DR. TUSKA PÉTER

A lovasversenyek felfüggesztése miatt nem is át kellett alakítani a lovaim edzőmunkáját, mivel a 2020-as évre kitűzött célok megváltoztak. Továbbra is minden nap dolgozom a lovaimmal és előre meghatározott tudatos edzőmunkát kapnak, amit édesapám, Tuska Pál és Horváth Zoltán felügyel és irányít. Mivel idén nem lesznek formába hozó versenyek, és valószínű csúcsterhelés sem, így a mindennapi edzőmunkát akként alakítottuk át, hogy

az elvégzendő feladatok ne jelentsenek a lovaim számára terhet (főleg a fiatalabb lovaimra gondolok), inkább azt ösztönözzék, ami a legfontosabb egy fiatal militarylő kiképzésénél, hogy a feltétel nélküli bizalom kialakuljon ló és lovas között. Ez az időszak kiváló lehetőséget nyújt arra, hogy az otthoni edzőmunkában sokkal jobban elmélyülve, nagyon széles skálán megismerjük lovainkat. Nagyon nagy hangsúlyt fektetünk az idomításra és a hosszú, intenzív terepsétákra, amit a Kis-

- 1. Érdi Gabriella | 2. Zengő Réka
- 3. Kaizinger Balázs | 4. Dr. Tuska Péter
- 5. Bence Balázs

kunhalas és Pirtó határában fekvő, 600 hektáron elterülő homokbuckás terep miatt dombokon tudok végezni. Ezt a lovaim nagyon élvezik, és nagyon boldogok lesznek tőle. Az ugrómunkában nagyobb szerepet kaptak a gimnasztikai feladatok. A terepmunkában a technikás feladatok elvégzése természetesen csak kis ugrásokon történik, hogy a lovaim játékosan ismerjék meg ezeknek a nagyon nehezen abszolválható terepfeladatoknak a jellegét és technikáját, ezáltal pozitív élménnyel fejezzük be az ugrómunkánkat, így erősítve az önbizalmukat.

Továbbra is vigyázzunk egymásra. Reménykedjünk, hogy a vakcina megszületik és minden visszatér a régi kerékvágásba. Továbbra is hordjuk a maszkot, mossunk kezet, és viseljük gumikesztyűt. Türelmesen várjuk, hogy a vírus veszítsen!

BENCE BALÁZS

Szerencsére az én életemet nem nagyon variálta meg a karantén, mivel a Lovasakadémiaán dolgozom. Ugyanúgy telnek a mindennapjaim, mint eddig, csak a munkahelyemen kívül nem járok nagyon máshova, csak kéthetente egyszer bevásárolni. Reggel fél 8-ra jövök dolgozni, karbantartom mind az öt lovaspályát, boronálok és locsolom. Ezenkívül edzek lovakkal és ló nélkül. A lovaknak ez a helyzet nagyon kedvező, hiszen tudjuk pihentetni őket. Nem kell sietnünk sehova, így tudnak lazítani. Heti két lovas edzés van most csak, így nagyobb hangsúlyt kap a talajon és műlovon való felkészülés, ami a lovastornához elengedhetetlen. A karanténnak hála sokkal nyugodtabb életet élek, egyedül a versenyek hiányoznak, és az arra való tudatos készülés. Mennék már nagyon versenyezni, hiszen 2019 márciusa óta nem versenyeztem sérülés miatt. Elég sok idő telt el azóta, és jó lenne újra megméretetni magam az ellenfelekkel. Mindenkinek sok kitartást és jó egészséget kívánok, és senki ne adja fel se az edzést, se a lovakba vetett bizalmát és szeretetét!

Somogyvári Anett

ONLINE versenyfelkészítő program

Igazi újdonság látott napvilágot, melynek ötlete már 2019 decemberében megszületett, amikor még mit sem sejtettünk a közelgő bajról. Az online versenyfelkészítő program egyik ötletgazdájával, Majorné Miskolci Anitával beszélgettünk.

Hogyan jött az online díjlovasversenyek ötlete? Ha jól tudom, ez még jóval a koronavírus-járvány előtt tervben volt.

2019 decemberében kezdtünk el beszélgetni a lovasok.hu tulajdonosával és Pachl Péterrel, hogy hogyan lehetne a lovasok.hu-ra bevonzani a sportolókat, és

a háziversenyek is érdekelhetik az embereket.

Pachl Benedekkel kezdtünk beszélgetni a témáról, aki Hollandiában él és dolgozik, majd az ő észtt kolléganője sietett a segítségünkre, aki már több online versenyen is részt vett. Így született meg a magyarországi online versenyek lehetősége.

**„Teljes versenyfelszerelésben,
a kijelölt négyszögben kell programot lovagolni,
amit a C bíró szemszögéből telefonnal rögzít
az edző vagy a segítő”**

hogyan tudnánk esetleg edzéshez, tudáshoz juttatni azokat, akik ezt nem tudják megfizetni.

Az alapötlet az volt, hogy azokat a díjlovas műhelyeket mutatjuk be, ahol minőségi munka folyik, és ezeknek a műhelyeknek az életéről, mindennapi munkájáról adunk hírt. Ezt az álmunkat egyébként még nem adtuk fel.

A lovasboltomban többször tapasztaltam, hogy a díjlovasok keveset tudnak egymásról, sok alkalommal tölem kérdezték, hogy mit tudok erről-arról... Szeptemberben a magyar bajnoksággal lezárul a szezon, és áprilisig nem, vagy csak keveset kommunikálnak egymással.

Arra gondoltunk, hogy a műhelyek mindennapi életét mutatjuk be, valamint, hogy

Az eredeti terv az volt, hogy nem jövünk ki az online versenyek lehetőségével a járványhelyzet lecsengéséig, de amikor a vírus már a környező országokban járt és tudtuk, hogy nem lesznek versenyek, felgyorsultak az események, és rádöbbenünk, hogy ez pótolhatja valamelyest az élményt, amit egy versenyen élnek meg a versenyzők.

A lovasok a telet erre a szezonra készülve töltötték, és a versenyek nélkül maradt egy hatalmas űr. Ezt próbáltuk kitölteni.

Mivel természetesen a tesztverseny lezajlása után mi is értesültünk róla, hogy az FEL nem támogatja az online versenyeket, számunkra nem okozott nehézséget a programunk átalakítása, hogy az új szabályoknak megfeleljen.

Így született az „online versenyfelkészítő programunk”, amelyre az FEL szabályzat J pontja ad lehetőséget, miszerint „[...] ha a teszt online megítélése pusztán edzési és oktatási célokat szolgál, és ez nem verseny (a versenyzők nem versenyeznek egymással, nincs eredménylista, nincs helyezés, nincs rangsor és nincs díj), ez megengedett”.

Ennek megfelelően a továbbiakban programunk nem online verseny formájában zajlik tovább, hanem átalakítottuk versenyfelkészítő programmá.

A jelentkezőktől várjuk a videókat, amelyeknek a kiértékelését privát üzenetben kapják meg, ahol nincs eredményhirdetés, rangsor, díj, viszont lehet adományozni különböző szervezeteknek, alapítványoknak a szponzoraink segítségével, akik lehetővé teszik, hogy a program ingyenes maradjon.

Mi volt a cél?

Szeretnénk, ha azokat is el tudnánk látni tanácsokkal a fejlődés érdekében, akik nem tudják utaztatni a lovat, vagy az edzőt a lóhoz.

Szerettünk volna továbbá azoknak a fiataloknak is támpontokat, választási lehetőségeket mutatni, akik még gondolkodnak, hogy emellett a sport mellett döntsenek-e. Szerettük volna, ha tudják, hogy van hova fordulni.

Azt gondoljuk, hogy ez remek lehetőség a kezdő díjlovasoknak, hogy a verseny izgalmával, otthoni körülmények között

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

megmutathassák tudásukat. A haladók pedig visszajelzést kaphatnak a munkájukról.

Hogyan képzeljük el az online versenyfelkészítő programot?

A menete tulajdonképpen nagyon egyszerű. A jelentkezést követően teljes versenyfelszerelésben, a kijelölt négyszögben kell programot lovagolni, amit a C bíró szemszögéből telefonnal rögzít az edző vagy a segítő.

Ezt követően a videót a platformunkra küldik, amit mi továbbítunk az értékelő-segítő szakembereknek. Később már nincs más dolgunk, mint izgatottan várni.

Kik vehetnek részt, milyen feltételei vannak az online versenyfelkészítő programnak?

A programban bárki részt vehet, korosztálytól függetlenül licenccel vagy licenc nélkül is.

Lezajlott az első próba, milyen fogadtatása volt?

53 jelentkező volt és csak pozitív visszajelzések születtek. A lovasok izgatottan készülnek, talán az újdonság varázsa miatt még izgatottabban, mint egy hagyományos versenyre, szeretnék tudni, hol tartanak lovaikkal. A tesztverseny nagyon jó alkalom volt, hogy meggyőződjünk róla, fantasztikus a kezdeményezés.

Ausztriában élő magyartól is kaptunk videót, ami külön megdobogtatta a szívünket.

A jelen helyzetben ez nagyon jó gyakorlási lehetőség a lovasoknak, és a bíróknak is segít, hogy tréningben tartsák a szemüket. Milyen egyéb előnyei vannak ennek az újdonságnak?

Jelen helyzetben azt gondolom, hogy a „maradj otthon” elv keretein belül tudnak visszajelzést kapni a lovasok. Az első tesztverseny után azt láttuk, hogy eddig soha nem látott lovasok vették a bátorságot a megmérettetésre, akik később bevonhatóak a hagyományos versenyek keretei közé. Terveim szerint kéthetente lesznek programok különböző, értékelésre váró feladatokkal.

Mik a terveitek ezzel a kezdeményezéssel?

Az gondoljuk, hogy hosszú távon létjogosultsága van a fennmaradásának, hiszen tökéletes a téli szezonra, tökéletes a vidéken élő lovasoknak, és tökéletes lehetőség a kezdőknek.

Pegazus

FIATAL TEHETSÉG KÜLFÖLDÖN

Több mint fél éve Hollandiában él, a Hexagon Istállóban lovagol Pacht Benedek, aki két korosztályos Európa-bajnokságnak volt eddig résztvevője, a korosztályos országos bajnokságoknak pedig állandó indulója, érmese és helyezetteje. Magával vitte saját tenyésztésű, saját kiképzésű lovát, Donna Friderikát is, és a közelmúltban debütáltak először nagydíj szinten új otthonukban. Benedek minden eredményére büszke, mert tudja, hogy nagyon sok munkába telt, hogy ott legyen és versenyezzen. A legbüszkébb arra, hogy lovával, Fridivel eljuthatott nagydíj szintig.

Mikor mentél ki Hollandiába és milyen céllal? Különleges helyzetben vagy, hiszen édesapád, Pacht Péter az edződ. Miért döntötetek úgy, hogy Hollandiában próbálj szerencsét?

Tavaly szeptember 1-jén költöztem ki Hollandiába, egész pontosan ide a Hexagon

otthon megbújnak. Apukámmal dolgozni mindennap a világ egyik legjobb dolga volt, de mindketten akartuk, hogy még többet láthassak a nagyvilágból. És ehhez nincs is jobb hely, mint a világ egyik legjobb díjlovas országába költözni! Ami szintén segített a döntésben, hogy az egyik legelismertebb istállóban dolgozhatok, ta-

Giesennel, aki szintén sok nagydíjas lovat képzett ki, és az idei évben a holland U25 csapat tagja. Őtőle is rengeteget lehet tanulni, mind lovaglásban, mind abban, hogy hogyan legyünk jobb versenyzők.

És most már kezdem belátni, hogy apukámnak igaza volt, és innen távolról ezt köszönöm neki, nagyon szeretem ezért, hogy ő most is segít!

Eddig milyen versenyeken indultál, milyen eredménnyel?

Itt Hollandiában sokkal több versenylehetőség van. Szeptember óta számos versenyen vettem részt, a fiatal lovaknak kiírt versenyszámoktól kezdve egészen nagydíjig. Fiatal lovakkal olyan százalékokat értem el, amikről eddig mindig csak álmodtam, és ezenkívül egy másik álmom is valóra vált: a saját magam által képzett lovammal, Donna Friderikával első nagydíj szintű programjainkat teljesítettük, és amint vége a karanténnak, folytatjuk a versenyzést.

Mennyiben más, illetve miben más a kinti mezőny, a kinti lovasélet?

Szerintem a legnagyobb különbség, hogy itt Hollandiában egy kis versenynek is nagyon sok résztvevője van. Sok az egynapos verseny, ahol lepakoljuk a lovat, versenyzünk és megyünk haza, gyakorlatilag minden szombaton és vasárnap vannak ilyen események. Van úgy, hogy szombaton versenyzünk valahol, és vasárnap már

Istállóba, ami a Schore nevű kisvárosban található. Hogy miért jöttem ide ki? Mert ahogyan apukámtól tanultam, fejlődni és tanulni sosem bűn, mindig azt mondja: sok út vezet Rómába, és arra biztat, hogy mindezt próbáljam ki. Inkább az előtt állunk meglepődve, hogy mások nem így tesznek. Ahelyett, hogy szétnéznének a világban,

nulhatok. Olyan lovasokkal lovagolhatok együtt, mint Thamar Zweistra, aki sorra képezi ki a nagydíjas lovakat, a holland felnőtt válogatott B keretének a tagja, és ha idén a koronavírus miatt nem marad el a világkupa, akkor Hexagon's Double Dutchal részt tudott volna venni Las Vegasban. Továbbá együtt dolgozhatok Marijke van

■ 1. Benedek kinti edzői, Thamar Zweistra és Leunus van Lieren | 2. Édesapjával, Pachl Péterrel | 3. Donna Friderikával a pilisjászfalvi Unikornis Lovardában megrendezett tavalyi CDI ***-W versenyen

teljesen más helyszínen vagyunk. Viszont azt el kell mondanom, hogy Magyarországon egyáltalán nem vagyunk nagyon lemaradva lóanyagban tőlük, a magyar lovasok lovai is vannak ilyen jók, mint az itteniek nagy része. Úgyhogy mindenképp utol lehet érni őket, csak mindannyiunknak nagyon sok munka még, de képesek lehetünk rá.

Hogyan telik egy átlagos napod? Hol van a szállásod? Hány lovat lovagolsz, mi a napi rutin?

Mindennap reggel 8 órakor kezdünk. Ilyenkor előtte találkozok a „kis” csapattal, és megbeszéljük, mit fogunk csinálni azon a napon. Majd elkezdünk lovagolni ezerrel. Egészen 12.30-ig, amikor van egy egyórás szünet, ilyenkor együtt ebédel az egész csapat. 13.30-kor újra nekilátunk a munkának, egészen 17.30-ig. Ezalatt átlagosan 9-12 lovat lelovagolunk fejenként. Mivel én itt lakom két másik loval a lovarda területén, ezért itt vacsorázom velük 18.30-kor. Ezután következik a nap fénypontja: még egy utolsó ló, aki nem más, mint Fridi. A heti rutin alól kivétel a kedd, amikor az összes lovasnak kondiedzése van bent a lovardában, vagy amikor jó idő van, kint a szabadban. Ez gimnasztika és futás általában. Van egy jolly joker nap, a vasárnap, amikor később kezdünk egy órával és délben palacsintát eszünk – ez a kedvenc napunk. Egy héten egy pihenőnapja van mindenkinek, ezt általában megbeszéljük, hogy ki melyik napot veszi ki. Természetesen, amikor versenyre megyünk, akkor változik a beosztás.

Szigorú a napirended. Rengeteg lovat lovagolsz, hogy bírod? Ha marad némi szabadidőd, azt mivel szereted eltölteni?

Szerencsére nincs sok szabadidőm, úgyhogy nem kell sokat gondolkodnom. De ha mégis akad egy kicsi, akkor valamiért mindig a lovak jönnek szóba.

Ki az edződ kint, és eddig milyen tudással gazdagodtál?

Itt kint Thamar Zweistra és Leunus van Lieren az edzőim. Nagyon sok mindent ta-

3 FOTÓ: SOMOGVÁRI ANETT ÉS ARCHIV

nulok az alapoktól kezdve a legmagasabb feladatokig, mindenben kapok segítséget. Teljesen elképesztő, hogy olyan dolgokba is „belekötnek”, ami tényleg csak nagyon kicsi hiba, de úgy gondolom, ezek az apróságok is sokat segítenek ab-

Említetted, hogy Donna Friderika is kint van veled. Rajta kívül milyen lovakat lovagolsz még?

Igen, természetesen a családi gyémánt, Fridi itt van velem! Épp megvolt az első nagydíj szintű debütálásunk a koronavírus-járvány

kor majdnem egy kis könyvet is írhatnék, de természetesen van ezek között is pár kedvencem, akik már most megmutatták, hogy van talentumuk a legnagyobb feladatok megtanulására. Egyiket hadd mutassam be nektek, a négyéves lovamat, Hexagon's Latinót (Toto jr x Rubiquil x Sultan). Tavaly, háromévesen döntősök voltunk a VSN-en (holland nemzeti sportlótényésztők), és idén hivatalosan is NRPS mén lett. És a hihetetlen jó karaktere és mozgása miatt már sokan szeretnének fedeztetni vele. Ő az a ló, akivel soha nem kell órákig gyakorolni, hogy megértsen valamit. Elképesztően tehetséges, és ezt jól tükrözi, hogy idén minden gond nélkül elkezdett kicsit piaffe-ozni, passage-olni.

Mutasd be kérlek Fridit az olvasóknak! Milyen a karaktere, mennyire volt könnyű a képzése, vannak-e speciális szokásai?

Donna Friderika idén 12 éves, a család tenyésztette. Egészen pontosan 12 évembe került, hogy kiismerjem, de most már büszkén jelenthetem ki, hogy majdnem minden hibáját, ha van egyáltalán neki, és tulajdonságát ismerem. De amit tudni kell rólunk, hogy mi Fridivel együtt tanultuk a nagydíj feladatait. Ő tanított engem és én tanítottam őt. Együtt tanultuk meg, hogyan is kell ugrásváltást csinálni és a többi feladatott. Ő megtanított arra, hogy mindig nagyon, de nagyon türelmes legyek vele, még ha nehéz napom is volt, akkor is maradjak nyugodt. Én meg megtanítottam őt arra, hogy nyeriítsen, ha viszem neki az ételt. Mi ketten egyszerűen csak egymásnak teremődünk. És azt kell mondanom, hogy ő mindig ott van nekem, és ezért nagyon hálás vagyok.

Sajnos a koronavírus miatt szinte már mindenhol korlátozások vannak. A versenyek elmaradnak, nem tudni, mikor térhet vissza az élet a megszokott kerékvágásba... Téged ez hogyan érint? Milyen korlátozások vannak Hollandiában, miben más most az életed? Szerinted mi lehet a következő verseny, amire már készülhetsz?

Szerencsére nekem sokban nem változott az életem, mert ugyanúgy itt dolgozom a lovak mellett mindennap, csak természetesen nem tudunk versenyekre járni. Most ne-

■ 1. Pachl Benedek és Hexagon's Matteo | 2. Benedek (jobbról) kollégái, Sergio Garcia Bermejo és Marijke van Giesen társaságában | 3. Az olaszországi San Giovanniban rendezett korosztályos Európa-bajnokságon Donna Friderikával

ban, hogy az álmaimat elérjem és jobb, profi lovas legyek. Ők ketten készítik fel az utamon, Fridit is ők segítették eljuttatni nagydíjig. De továbbra is apukám az otthoni edzőm, aki olyan távolról is szokott tanácsot adni.

kitörése előtt. Ahogy én is, úgy ő is fejlődik. Fridin kívül 13 lovam van, háromtól egészen hatévesekig. Mindegyik ló más és más lovaglásra, de úgy gondolom, hogy a jövőben nagyon sokat fogunk még hallani róluk. Nehéz lenne mindről külön szólni, mert ak-

héz lenne megmondani, hogy mikor lesz legközelebb verseny, de szerintem most az a fontos, hogy mindenki legyen túl egészségesen ezen a helyzeten. Természetesen mindennap úgy készülünk, mintha bármelyik nap újraindulna minden. De például a holland lovasszövetség online beküldött videók alapján már megkezdte a felkészülést és kiválogatott 48 lovat (ebből kettő a mi istállónkból került ki), akik esélyesek bekerülni a holland csapatba a 2020-as Fiala Lovak Világbajnokságán, szóval itt a díjvasélet mozgásban van. Ezért is gondolom jó ötletnek azt az online versenyfelkészítő programot, ami otthon Majorné Miskolci Anita és a lovasok.hu összefogásával elkezdődött. Ez segíti majd a lovasokat, hogy ne essenek ki a versenyzés hangulatából. Legyen mire készülniük. Megmaradjon a cél, amiért harcolni lehet!

Mikor tervezel hazajönni? Hogyan tartod a kapcsolatot az itthoniakkal?

Engem megragadott ez a kinti élet. Mostanra kezdem felvenni az itteni ritmust, ami elég pörgős. Úgyhogy én úgy gondolom, hogy egyelőre kint ragadok. De természetesen, amikor tudok, hazalátogatok, mert bár a bátyám, Gergő Amszterdamban tanul az egyetemen, de a családom többi része otthon van és ők nagyon fontosak számomra. Az otthoni barátaimat is jó néha látni, és persze ki ne felejtjük a kis dagi kutyusomat. Tervben volt, hogy a májusi CDI-re, amit Piliászfalu rendezett volna, a Hexagon csapatával hazamegyek, de a járvány sajnos felülírta a terveket. Remélem, nyárra már újra visszaáll a rend a világban. Szerencsére a közösségi média segíti, hogy folyamatosan kapcsolatban legyek a családdal, de apukámnak majd nem mindennap elmesélem, hogy Fridi hol tart a fejlődésben.

Mik a távolabbi céljaid?

Most távlati céljaim nagyon egyszerűek, a lehető legtöbbet tanulni és sok lovat nagydíj szintig kiképezni. Ezenkívül Fridivel továbbfejlődni és megmutatni, hogy az én kis lovam is tud úgy táncolni, mint a profi nagydíjas lovak. Ha jó úton haladok, és most úgy vélem, hogy igen, akkor nagyobb célok felé nézünk.

Somogyvári Anett

**HORSE
TRANS
CARGO**

**Horse Trans
Cargo Kft.**

Telefon:

(20) 9357-375

Fax:

(52) 211-005

E-mail:

info@horsetrans.hu

Nemzetközi lószállítás.
Gyűjtőfuvarozás hetente,
igen kedvező árakon.
Versenyekre, igény szerint.

www.horsetrans.hu

BOGNÁRLÓ = MINŐSÉG

kancát adok – csikót kapok

+36-30/631-4883

www.bognarmenes.hu

bognarboriskft@gmail.com

MINŐSÉG = BOGNÁRLÓ

Pieter Heiden

MAGYARORSZÁGON

Még a koronavírus-járvány kitörése előtt látogatott hazánkba a híres holland kovács, Pieter Heiden, aki Arie Yom-Tov meghívására tartott ingyenes kurzust magyar kovácsok részére a pilisjászfalui Unikornis Lovardában. Bár az időjárás nem volt kegyes, dacolva a hideggel és az el-eleredő esővel, igen látványos bemutatópatkolásokat nézhettek a kurzuson részt vevő magyar patkolókovácsok. Az ebédszünetben beszélgettünk, amikor elárulta, bár most járt először Magyarországon, nagyon tetszik neki Budapest és a szívélyes vendéglátás.

Pieter Heiden patkolókovács-karrierje 32 évvel ezelőtt, 17 éves korában kezdődött, miután elvégezte ez irányú tanulmányait. Kezdetben mindenféle lovat patkolt, kortól, felhasználási területtől függetlenül, majd később specializálódott a díjlovakra. Számos nagyhírű holland díjlovas-istállóban megfordult. A legismertebb díjlovak, melyeket ő patkolt – a teljesség igénye nélkül – Jazz, Desperado, Apache, Le Formidable, Indian Rock és Dancer. Patkolta Emmelie Scholtens és Madeleine Witte-

Vrees lovait – ők mindketten az A válogatott keret tagjai –, valamint dolgozott Dana van Lierop, az Ad Valk, a De Dalhoeve és a Stoeterij Broere istállók megbízásából, és természetesen Arie Yom-Tov lovait is ő patkolja, hogy csak a legismertebb megbízói közül említsünk néhányat. A legtöbb ügyfele már majdnem több mint 20 éve megvan, legjobb lovaikat a kezdetektől ő patkolja. Emellett minden évben újabb és újabb fiatal reménység kerül a kezei közé, ezek a lovak zömmel fiatal fedezőmének.

Pieter Heiden családjával – feleségével, fiával és két lányával – egy kis faluban, Alphenben él, saját istállóval is rendelkezik, hiszen felesége, Jeany Heiden és kisebbik lánya, Megan Heiden elismert díjlovasok. Lánya tavaly nyáron részt vett az Eb-n jó eredményekkel, most pedig nemzeti szinten versenyez junior korosztályban. Pieter nagyon fiatalon eldöntötte, hogy patkolókovács lesz, bár családi vonatkozása nem volt ennek a döntésének. Édesapja hobbiból pónikat tenyésztett, őt pedig már

kisgyermek kora óta elbűvölte a pónik patája, így már 13 éves korában eldöntötte, hogy patkolókovács lesz. Szabadidejében egy kovácshoz szegődött, hogy nézze, hogyan dolgozik a pónik patáin.

Pieter Heiden folyamatosan képzí magát, nagyon sok módszert kipróbál, hogy a lehető legjobbat nyújtsa a lónak. Korábban gyakornokokat is képzett, de ez ma már nem lehetséges az istállók és a lovak nagyon magas minősége miatt. Véleménye szerint jó, ha egy istállóban több kovács is dolgozik, mert így egymás munkáját figyelik. Gyermekai miatt később nem volt módja járni a világot és külföldön patkolni, de most, hogy már nagyobbak, szeretné ezt bepótolni és megosztani tudását más kovácsokkal. Ebből a célból már járt Angliában, Spanyolországban és Amerikában, most pedig Magyarországon is.

Általában hat vagy hét lovat patkol naponként. Hollandiában gyakori a csikók patagazítása, ezzel segítve őket a megfelelő forma kialakításában, és ha szükséges, korrigálnak is. Nem túl gyakori, de alkal-

mazott segítség a szarupótlás is a helyes alátámasztás érdekében a súlyos eltéréseknél. Körülbelül hároméves korában a legtöbb sportló Hollandiában átesik az első patkoláson, ez azért történik, hogy korrigálják a patáikat, mielőtt részt vesznek az első kanca- vagy ménszemlén. Amikor ezek a fiatal lovak patkót kapnak, a mozgásuk legtöbbször látványosan javul. Másik oka a háromévesek patkolásának

szal a látottakat. Amikor egy ló magas szinten versenyez, megbeszéli a lovassal, hogy az aktuális patkolással hogyan működött a ló. Ha először patkolja a lovat, megkéri a lovat, hogy lépésben, majd ügetésben is vezesse meg a lovat, így látja a pata talajra érkezéséből, hogy kell-e változtatni a patkoláson a megfelelő talajforgás érdekében. Megfigyeli a lábállást, a partaszél vonalát, és hogy egyensúlyban

„Körülbelül hároméves korában a legtöbb sportló Hollandiában átesik az első patkoláson”

az, hogy körülbelül ebben a korban ismerkednek meg a járatógéppel, a patkó pedig megvédi őket a patasérüléstől.

Pieter Heiden mielőtt elkezd a munkáját, megvizsgálja a lovat, meghatározza a pata pozícióját. Ez a vizsgálódás már akkor elkezdődik, amint a ló elhagyja az istállót. Ekkor látja a pata állását, van-e melegség a lóban, meghallgatja a patadobbanásokat, majd megvitatja a tulajdonos-

van-e a pata. „Nagyon fontos, hogy megfigyeljük a ló csontozatát, a csontok állását, hiszen az hatással van az ízületek, inak, szalagok terhelésére. Ha a csontok állásában eltérés található, az hatással van az ízületekre, inakra, szalagokra, egyenlőtlenül terhelve azokat. Ezért is kell törekednie a kovácsnak arra, hogy a lehető legoptimálisabb eredményt érje el, figyelembe véve a ló felépítését és a lábvégek

tengelyét. A legjobb, ha nem próbáljuk meg az eltérést megváltoztatni, de törekedni kell arra, hogy meggátoljuk, hogy rosszabbodjon, és a lehető legnagyobb kényelmet nyújtsuk a lónak. Ha megpróbáljuk megváltoztatni a lábállásból fakadó eltéréseket, az egyetlen nyomást eredményez-

het a pártaízületben, amely sérüléshez vezethet. Ha a ló már megy lovas alatt, akkor az elsődleges az, hogy lássuk, hogyan mozog, mert ez ad plusz információt, mennyire szabályos a lábsorrendje.” Pieter ezután leveszi a régi patkót, megvizsgálja, hogy hol mennyire kopott el. Aztán eltávolítja a

felesleges szarut, különösen figyelve arra, hogy ne vágjon le túl sokat a nyírból és a talpi részből, csak ezután csípi le a túlnőtt szarufalat, mert ekkor látja, mennyit kell eltávolítani belőle. Végül megvizsgálja a pozícióját sík felületen, elvégzi a műveleteket a másik patán is, és összehasonlítja a kettőt, majd ha kell, még korrigál. Ekkor megnézi lépésben a lovat, hogyan helyezi a patáját. Miután megreszelte a patákat, a megfelelő méretű patkót a kemencébe teszi, és amikor felizzott, formára igazítja az üllőn. Ezt a megfelelő formát az alapján határozza meg, amilyen következtetésekre jutott a ló előzetes vizsgálata során, illetve a szakmában eltöltött évek tapasztalatai alapján.

Talán a legtöbbet tárgyalt téma Hollandiában a meleg és hideg patkolás. Pieter Heiden előnyben részesíti a meleg patkolást, az esetek 99%-ában felmelegíti a patkót és úgy alakítja. Néha, ha a ló túl ideges, akkor enyhe nyugtatót használ, természetesen a tulajdonossal egyeztetve, így szoktatva a lovat a melegen patkoláshoz. Véleménye szerint nem elég hatásos a hidegen patkolás, hiszen hidegen nem lehet olyan pontosan a ló patájához alakítani a fémpatkót. Csak kivételes esetekben alkalmazza a hidegen patkolást, amikor a pata olyan mértékben sérült, hogy nagy az esélye a megégésnek. Amikor fedeles patkót alkalmaz, mindig egy kicsit nagyobb méretet használ, és előnyben részesíti a bőrt a hagyományos műanyag fedél helyett, mert véleménye szerint a bőr alatt kedvezőbb klíma alakul ki, kevésbé „izzad” meg a pata. A pártaszéli repedések oka legtöbbször a patára nehezedő egyetlen nyomás, de okozhatja mechanikus sérülés is, például ha rálép a ló. Az első dolog, amit Pieter megvizsgál, hogy a ló helyesen, egyetlen erővel használja-e a patáját. Néha a kovácsok túlkorrigálják a patát, ami kiegyensúlyozatlanságot eredményez és torzulást a pártaszélen.

A magyarországi kurzuson patkolt lovaknál is látszott, hogy nincs két egyforma ló, nincs két egyforma patkolás, mindig az adott egyednek megfelelő patkót és módszert kell választani. Érdemes jól képzett, az újdonságokra nyitott, önmagát mindig továbbképző kovácsot választani!

FOTÓ: SOMOGVÁRI ANETT

Somogyári Anett

KEDVESKEDJEN SZERETTEINEK!

Fizessen elő most 1 évre népszerű agrárszaklapjainkra nyomtatott vagy digitális formában

& válasszon még egy kiadványt!

25 740 Ft
(52 lapszám/év)

18 000 Ft
(52 lapszám/év)

Piacvezető
agrárgazdasági hetilap

22 920 Ft
(52 lapszám/év)

16 000 Ft
(52 lapszám/év)

Piacvezető kertészeti
hetilap

5 100 Ft
(12 lapszám/év)

3 525 Ft
(12 lapszám/év)

A legnagyobb
példányszámú
állattenyésztési havilap

5 340 Ft
(12 lapszám/év)

3 725 Ft
(12 lapszám/év)

A legolvasottabb
méhészeti lap

válasszon még egy kiadványt, melyet szintén 1 évig eljuttatunk az Ön részére:

A kertbarátok közkedvelt
magazinja

Pegazus -
A lovasok lapja

Kertészek és kertbarátok
hovilapja

A hegyközségek
szakfolyóirata

A magyar állami
erdészeti
részvénytársaságok lapja

1. Előfizetési szándékát kérjük, hogy jelezze a következő e-mail-címen: elofizetes@magyarmezogazdasag.hu
2. Az e-mail tárgyában kérjük tüntesse fel az akció jellegét: Kedveskedjen szeretteinek!
3. Az e-mailben kérjük, hogy adja meg az összes alábbi adatot:
 - az előfizetni kívánt kiadvány és a választott egyéb kiadvány nevét,
 - nyomtatott vagy digitális formában kívánja-e megkapni a kiadványokat,
 - nevét, postacímét és számlázási címét,
 - átutalás vagy csekk formájában kíván előfizetni.

Az akció kizárólag a jelen e-mail-címre beérkezett előfizetésekre vonatkozik!
Az akció időtartama: 2020. április 15. - május 15.
Az akció nem vonható össze más kedvezményeinkkel.

Lázár Zoltán újra a bakon

Időutazásra invitálom önöket, 2017-et írunk. A Lázár család immár sokadszorra, ebben az évben is nagy kihívások előtt állt: Göteborgban négyesfogathajtó Európa-bajnokságot, Lipicán kettesfogathajtó-világ-bajnokságot rendeztek, mindkét világversenyen meghatározó szerepet szánt nekik a fogathajtó szakág és Tóth Tamás szövetségi kapitány is. Lázár Zoltán mindkét versenyen kulcsszerepet vállalt volna, erre a későbbiekben részletesen kitérek. A kettes és a négyes fogatai a hazai versenyeken mindent megnyertek. A négyesfogathajtó csapatban abban az évben egy új tag mutatkozott be, aki nagyon sokat lendített a team eredményén. Őt ifj. Lázár Zoltánnak hívják. Ifj. Lázár Zoltán, akit sokan csak Zozónak becéznek, sokszoros korosztályos válogatott díjugratóként azt vállalta, hogy hozzásegíti édesapját a nagy célok eléréséhez. Ez lassan három éve történt. Most, 2020-ban Lázár Zoltánnal arról beszélgetünk, hogy mi is volt pontosan három éve, és mik az új tervei a jövőben.

FOTÓ: ZILAHY ISTVÁN

Felidézné az olvasóknak, mi történt az említett évben?

2017-ben két nagy célt tűztem ki magam elé. Először a négyes Eb-t, utána a kettes vb-t. Mindkét verseny nagyon fontos volt számomra. A felkészülésem jól sikerült, a lovaim kiváló formát mutattak. Úgy nézett ki, ha nem lesz semmi baj, akkor komoly eséllyel várhatom mindkét versenyt.

De lett baj, ugyanis a csehországi Nebaniceben óriásit buktunk. Hogy mi történt ott, erről nem nagyon szeretek beszélni. Álmodni róla annál többször szoktam, álomnak is rossz volt, hát még megélni a valóságban. Egy maratoni akadályból túl nagy lendülettel hajtottam ki, ezt utólag hibának tartom és nagy árat fizettem érte. A fogatom felborult, a lovaim elszaladtak, én óriásit estem, de a legnagyobb baj az volt, hogy a segédhajtó fiam súlyosan megsérült. Miután felborultunk, óriási pánikba estem, rohantam vissza, hogy mi van hátul a fiammal és a másik segítőkkel. Észre sem vettem, hogy mennyire megütöttem

magamat, abban a pillanatban nem éreztem egyáltalán semmilyen fájdalmat. Akkor nem így láttuk, de ma már tudjuk, hogy óriási szerencsénk volt a szerencsétlenségben. A jóisten segített, mert végzetes baj is lehetett volna ebből a bukásból. A négyes Eb-n való részvétel ezzel elúszott, mert a sérüléseim lassan gyógyultak. A fiam sze-

még akkor is, ha én is tisztában voltam a kockázattal.

Lipicára az egyik legesélyesebb hajtóként érkeztem. Aztán díjhajtáskor egyszer csak robbant az a képzeletbeli bomba, kizártak! Szakmailag a részletekbe nem szeretnék belemenni. Inkább arról beszélnék, hogy a főbíró és az arcnélküli társai ho-

„Azt mindenki tudja, hogy magyar nézők nélkül a világbajnokságok kis túlzással érdektelenségbe fulladnának”

rencsére rendbejött, de a díjugrató Eb-ről neki is le kellett mondania.

Nekem maradt a kettesfogathajtó-világ-bajnokság. Nehezen ment a felkészülés, mert a sérüléseim nem igazán gyógyultak. Az orvosok sem javasolták, hogy elinduljak, mert veszélyesnek találták ezt a nagy megerhelést. A lovaim viszont bomba formában voltak, képtelen voltam visszalépni

gyan alázta meg engem és a magyar fogathajtó társadalmat, egyszóval minket, magyarokat ezzel a kizárással.

Óriási magyar nézősereg jött ki Szlovéniába, azt mindenki tudja, hogy magyar nézők nélkül a világbajnokságok kis túlzással érdektelenségbe fulladnának. Azt szoktuk mondani, hogy bárhol is versenyzünk a világban, mindig hazai pályán érezzük magun-

kat. Ami még nagyon rosszul érintett, hogy a testvérem, Vili is nehéz helyzetbe került. Komolyan elgondolkodott a verseny szombati estéjén, hogy visszalép a további versenyzéstől. Szerencsére ezt nem tette meg, utólag nagyon bölcs döntés volt a részéről. Akkor ott megfogalmazódott bennem, abahagyom a fogathajtó pályafutásomat. Azt azért el kell mondanom, nem így képzeltem el a befejezést, nagyon csalódott voltam.

Mi történt ezután?

Az történt, hogy a lovainkat kiraktuk a ménesbe, és kizárólag akkor hoztuk be őket, ha lovagolni akartunk rajtuk. Vili a mai napig rendszeresen, én ritkábban ülök a nyeregbe. Már arra is jutott időnk, hogy a barátokat meghívjuk egy tereplovaglásra, amire előtte nemigen volt lehetőségünk. Elkezdtem a fiam pályafutását is segíteni, és úgy nézett ki, hogy lezárult életem sikere és gyönyörű korszaka.

De nem így történt. 2021-ben, ötven év után ismét négyesfogathajtó Eb-t rendezhet Budapest. A bátyám, Vili és Tóth Tamás na-

gyon agitáltak, hogy induljak el. Ha finoman fejezem ki magam, nem találtam jó ötletnek. Úgy éreztem, nem vagyok elég motivált, és még a régi sebeim sem gyógyultak be. Aztán egyik reggel úgy ébredtem, hogy bele kell vágnom. Annyi mindent kaptam ettől a sporttól, hogy ha szükség van rám, vállalom kell a feladatot. Mivel a régi lovaik megvannak, így ez jó alapot biztosíthat. Az elmúlt időben sikerült még jó néhány kiváló és nagy rutinnal rendelkező lovat vásárolnom.

Milyen lesz az új Lázár-fogat?

Ezt nem tudom megmondani, most biztatónak látszik a helyzet. Jelen pillanatban az összes lovamnak van esélye bekerülni a fogatomba. Még nem tudom kiválasztani azt az ötöt-hatot közülük, akik a szűk kereket fogják alkotni. Az edzőtáborok és legfőképpen a versenyek tapasztalatai alapján fogom meghozni a döntésemet.

Úgy tudom, teljesen új stábot szervezett maga köré.

Ez így igaz. Új kollégámat, Bégányi Csabát nem kell bemutatnom a fogathajtók-

nak. Csaba dolgozik hét közben legtöbbször a lovakkal. Nekem jut a hétvége, de ha van időm, igyekszek hét közben is kimeni hajtani.

Mit szólt a család, hogy újratekidd a versenyzést?

Ha azt mondom, hogy mindenféle vélemény elhangzott, akkor nem túlzok. Volt, aki nagyon nem örült, valamilyen szinten meg is értem. De tudom, hogy ha starthoz állok, ahogyan az elmúlt évtizedekben, most is ugyanúgy segíteni fog az egész család.

Végül azt szeretném megkérdezni, hogy lesz-e az Eb után folytatás?

A cél az Eb, most ennek rendezek alá mindent, utána tegye fel nekem ezt a kérdést.

Sok sikert kívánok önnek a céljai eléréséhez, köszönöm szépen, hogy rendelkezésemre állt.

Én is köszönöm.

Tóth István

KÉTÉVESEK A VERSENYPÁLYÁN

Az angol telivérek már kétévesen megkezdhetik a versenykarrierjüket a galopp-pályákon. Sokan csodálkoznak, hogy hogyan lehet őket ilyen korán belovagolni és megfelelően felkészíteni a versenyzésre. A kutatások azonban azt mutatják, hogy a kétévesen versenyző lovak versenykarrierje hosszabb, mint azoké, akik csak később lépnek pályára.

Az őszi és a téli legfontosabb feladata minden galoppistállónál a csikók belovaglása és felkészítése. Tavasszal az idősebb lovak mellett tovább folyik a munka kétévesekkel, majd az év második felében egyre nagyobb szerephez jut a korosztály már a versenypályákon is. A „csikók” minden istálló életében nagyon fontos szerepet játszanak, hiszen ők a jövő nagy reményesei, az utánpótlás. A felkészítésüket nevezhetjük talán külön tudománynak is, amely bizonyos esetekben könnyen megy, míg máskor megoldhatat-

lannak tűnő feladatok elé állítja a tréner, a lovat és a tulajdonost egyaránt. Az első pályára lépés pedig a szezon legizgalmasabb eseményei közé tartozik, hiszen hosszú hónapok munkája és erőfeszítése mutatkozik meg ekkor.

A VERSENYLÓVÁ VÁLÁS ELSŐ LÉPÉSEI

Legyen a leggyorsabb, a lehető legkorábban erős és rendelkezzen a legjobb szerkezeti adottságokkal – ezek számítanak az angol telivérek tenyésztésekor évszázada-

dok óta a legfontosabb szempontoknak. Ennek megfelelően az angol telivérek többsége ún. yearling vagy Jährling, magyarul másfél éves korában kerül tréningbe. Ez annyit jelent, hogy ilyenkor még általában nincsenek belovagolva. A jó helyen felnevelt telivérekkel azonban kiskoruk óta foglalkoznak, megszokták az embert, lehet őket kötőfékben, száron vezetni, letisztítani, körmölteni, a patájukat kitarítani, a sörényüket ápolni, ritkítani, nyerges, nyeregalátétet felrakni rájuk és találkoztak már a zablával. Általában az árveréseken

vásárolt telivérek tudják is ezt, hiszen őket egy legalább egyhónapos „tanfolyamon” készítik fel a nagy fellépésre. Az árveréseken kipróbálni ugyan nem lehet, azonban az érdeklődők előtt fel kell vezetni őket, ahol meg is vizsgálják a lábukat, a felépítésüket, a mozgásukat, illetve állatorvosi vizsgálatot is végeznek rajtuk. Az emberekhez hasonlóan azonban nem minden ló kap tökéletes felnevelést, így az is előfordul (talán egyre ritkábban), hogy egy versenystállóba kerülő másfél éves még jóformán nem látott embert, fél mindentől, hozzárni is alig lehet, valamint a szálás takarmányon kívül nem ismer semmit.

SPORTOLÓI ÉLETMÓD

Az angol telivérek a „pályára” kerülve szabályozott és a versenyzést szolgáló, szigorú napirend szerint élnek, hasonlóan a hivatásos sportoló emberekhez. Azt mindenki tudja, hogy jó versenyteljesítményt csak olyan lótól várhat, aki jól érzi magát a bőrében, azaz egészséges, fizikailag fitt és mentálisan is a lehető legkiegyensúlyozottabb. A tréningben a versenyekre készülnek fel, ahol az az elvárás egy versenylótól, hogy rendszeren körbesétáljon a

járatóban a nézők előtt, szépen kivágtázzon a startgépig, ott gond nélkül beálljon a startgépbé, jól kiugorjon a start pillanatában, ezután egyenesen, egyensúlyban haladjon, figyeljen a lovasára, aki csupán a testsúlyával, a zablán és száron keresztül kézzel, bizonyos esetekben hanggal és az ostor segítségével tud kommunikálni vele. Az igazán jó telivérek szeretnek küzdeni, így fontos a versenyszellem is. Ezenkívül az is lényeges, hogy minden izgalom ellenére a versenyben tudják kiadni a legtöbb energiát és ne a futam előtt vagy után, valamint, hogy arra a néhány percre a lehető legkoncentráltabbak legyenek. A telivérek tréningezése során fent kell tartani a motivációjukat is.

Tehát, amikor a másfél éves telivér megérkezik az istállóba, általában minden elég gyorsan történik vele. Az azonban természetesen a legfontosabb, hogy mindig jól megfigyeljük a lovat, a reakcióit és azok alapján haladjunk gyorsabban vagy lassabban. Az általános „sietség” oka az, hogy egy telivér versenykarrierje viszonylag rövid. Előfordul, hogy csak egy év, átlagosan is csupán két-három év, de előfordul akár hét-nyolcéves versenypályafutás is.

- 1. Csikók tavaszi munkában | 2. Az első munkák a körkarámban zajlanak általában
- 3. A felszerelésekhez és a lovashoz szoktatás
- 4. Ügetnek a csikók a pályára

A BELOVAGLÁS

Az új csikók néhány napot természetesen mindig kapnak arra, hogy megszokják az új környezetet – ami időnként azt jelenti, hogy a legelő és csikóistálló helyett egyszemélyes boxban állnak –, a személyzetet, az étrendet és a szokásokat. Ezután általában a tréner irányításával a boxban vagy a karámban szoktatják őket a felszerelések, a kantár, a nyereg, a heveder, a takaró viselésére. Sokan használnak körkarámot, és az úgynevezett suttogó módszer is egyre elterjedtebb Magyarországon is. Régen csikóbetörésnek hívták ezt a folyamatot, amikor a lovas akár már az új helyre érkezésének napján felült a rémült telivér hátára. Ez ma már nem szokás. Ma többnyire akkor ülnek fel a csikókra, ha már elfogadták a felszereléseket és kialakult a bizalom a lovasok, lovászok felé. Ekkor a lovasok felhasalnak, majd óvatosan felülnek a csikó hátára. A lovasok ebben komoly rutinja tesznek szert,

hiszen minden évben el kell végeznük ezt a feladatot és az évek során a lehető legkülönbözőbb lovakkal, illetve helyzetekkel találkozunk. Ez azonban egy kissé másfajta munka, mint a klasszikus értelemben vett tréningezés.

Azokban az országokban, ahol nagyon drága a tréning, sokszor a ménesek külön részlegre foglalkozik az úgynevezett csikóbetöréssel és előtréningezéssel (pre-training), illetve működnek külön istállók, vállalkozások, amelyek erre a tevékenységre szakosodtak és csak ezzel foglalkoznak.

Magyarországra és a csikók belovaglására visszatérve elmondható, hogy ha a lovas felült a lóra, a megbízható és jó fizikumú segítőtje vezeti őt mindaddig, amíg úgy nem érzi, hogy a lova elengedett és figyel rá. Ezután a karámban lovagolják a lovat egyedül vagy csoportosan, amikor az irányíthatóság és elengedettség elérése a fő cél lépésben és ügetésben. Ha a karám nagyobb, sokszor egy idősebb ló vezeti a csikócsapatot. Amikor már irányíthatóak a csikók, akkor a vezető ló segítségével elindulnak a pályára kezdetben csak ügetni, majd lassan vágózni is.

A TÉLI ALAPOZÁS ÉS A VERSENYTRÉNING

Az alapozáshoz szükséges idő a csikóknál az elmúlt évtizedek tapasztalatai szerint legalább hat hónapra tehető. Minden csikó azonban más és más, hiszen különbözik a genetikájuk, a fiatalkori étrendjük,

az éghajlat, ahol felnőttek, és az anyjuktól, csikótársaitól megtanult viselkedés is. Vagyis őket lehet a legkevésbé egy előzetes sablon szerint felkészíteni. Előfordulhat az is, hogy egy telivér kétévesen egyáltalában nem fut, és csak háromévesen mutatkozik be a versenypályán. Európában például Angliában vagy Írországból a trénerre igyekeznek minél hamarabb, azaz kétévesen is versenyben indítani a lovakat, miközben Franciaországban a telivérek kétharmada csak háromévesen kezd el versenyezni. Azt azonban végig szem előtt kell tartania a tenyésztőnek és a futtatónak, hogy a legnagyobb, úgynevezett klasszikus tenyészversenyeket háromévesen futják. Azaz addigra teljesen fel kell készülnie egy lónak arra, hogy az évjárata legjobbjával profi módon összemérje a tudását. Ehhez a trénerének ismernie kell a képességeit, meg kell találnia a hozzá leginkább illő lovas, taktikát, amihez időre és

tapasztalatokra van szükség. Ráadásul ezekre a versenyekre tavasszal már előzetesen nevezni kell a lovat.

Magyarországon az első csikóversenyt június legelejére írják ki. Franciaországban ezzel szemben már március utolsó heteiben bemutatkoznak a kétévesek, és Angliában, illetve más nagy populációval rendelkező országokban is rendeznek nekik már tavasszal versenyt.

Hogyan készítsük fel tehát a kétéves lovakat a versenyzésre? Erről sokan sokféleképpen vélekednek. Vannak olyan idomárok, akik arról ismertek, hogy szeretik futtatni a kétéveseket, míg mások viszont nem szívesen indítják őket. Minden idomárnak megvannak a saját elképzelései. Általánosságban elmondhatjuk, hogy jó, ha egy fiatal lovat tréningeznek és versenyeztetnek, amennyiben a ló kész erre, vagyis a genetikája alkalmassá teszi erre, és a tréner külön körülmények között. Mindehhez fontos figye-

- 1. Az első felhasalás | 2. A kezdeti lépések
- | 3. A lépés is fontos munka. Séta az istállóudvaron
- | 4-6. Gyakorlás a startgépbe való beálláshoz

lemmel kísérni a kétéveseknek nemcsak a fizikai, hanem a mentális fejlődését is. Ilyen korban a „fejük” olyan, mint egy szivacs, ezért nagyon fontos, hogy mit tanítunk nekik és milyen élményeket szereznek tréningben, illetve az első versenyekben.

EGY PROFI SZEMÉVEL

A Pegazus Ribárszki Sándort, Overdose egykori idomárját kérdezte a kétévesek felkészítéséről, aki 1994 óta, azaz 26 éve foglalkozik kétévesek felkészítésével. A negyedszázad alatt előfordult, hogy egyszerre 40 csikó is készült nála.

A belovaglás után hogy néz ki nálad a kétévesek munkája, illetve felkészítése a versenyekre?

Miután már belovagoltuk őket és megkapták az alapozó munkát, elkezdjük a versenyre készülést. Ez nálam annyit jelent, hogy általában már két kentré (vágót) meggyünk velük. Az első lassabb, és a be-

melegítés a célja, a másik már valamivel gyorsabb, intenzívebb munka. Miután ezt elkezdtük, két-három hét után már látszik, hogy melyik ló tart előrébb és melyik lehet későbbi, így a munkáknál a hasonló szinten álló lovakat rakom össze a fej-fej munkák esetén. Fiatalkoruktól kezdve a rendszeres munka híve vagyok, nálam a lovak a hét hat napján dolgoznak, természetesen nem mindennap ugyanolyan munkát. Karámba is mindig járnak munka előtt.

Mire kell ennél a korosztálynál a legjobban odafigyelni?

A trénernek és a lovasnak is észre kell vennie, ha egy ló növésben van. Ilyenkor kíméletesebb munkát kell adni nekik. Teljesen leállítani ilyenkor sem szeretem őket. Egy másik kihívás, ha egy kétéves túlságosan szeret menni, mert ilyenkor inkább arra kell odafigyelni, nehogy túlterhelje magát és ezért lesérüljön. Ilyenkor próbáljuk őt arra tanítani, hogy spóroljon az energiáival.

Overdose is ilyen volt, őt soha nem engedték el tréningben, jóformán mindig fogott munkát ment. Ennek a szöges ellentétével is találkozni, vagyis, amikor egy ló lusta vagy még nem érezte meg, hogy tud és szeret is gyorsan galoppozni. Ilyenkor finoman biztatnunk kell. Ez utóbbi csoportba tartozott például Tour To Paris. Egy-egy jó munka után, amikor ráéreznek a gyorsmunka ízére, kicserélt lovakká válhatnak.

Mi jelenti a legnagyobb nehézséget náluk?

Egyértelműen az, hogy még fejlődő szervezeteikről van szó. Rá kell érezni, hogy melyik ló korai, illetve melyik későbbi, és eszerint is kell dolgozni őket. Mindig a ló „mutatja meg”, hogy milyen munkára áll készen és mikor indulhat versenyben.

Milyen sérülésekkel találkozni ennél a korosztálynál a leggyakrabban?

A fiatal versenylovaknál a sinesség (Shin, Schienbein) a leggyakrabban előforduló sérülés, mint mindenhol a világon. Ilyenkor különböző módon kezeljük ezt, előfordul, hogy teljesen le is kell állítanunk a lovat. Sok jó lovam esetében viszont elő sem fordult ilyen, így például a Kancadijban győztes Alcobaca, a Derbyt nyert Mayday, vagy Tour To Paris soha nem küzdött ezzel a problémával. Velük szemben olyan jó ló is állt az idomításomban, akinél krónikussá vált a sinesség és emiatt nem tudott kiteljesedni a karrierje.

Mikor indítasz el egy lovat versenyben, vagyis honnan tudod, hogy mikor áll készen?

Ezt mindig a ló mutatja meg a tréningmunkái során, habár én szeretem őket viszonylag kíméletesen készíteni. A lovaikat ezért legtöbbször a versenyek hozzák előre. Nagy bajuk egyébként a versenyzéssel nem történik, mert nálunk tilos ostort használni a kétéveseknél, így csak nagyjából annyit mennek, amennyit szeretnének.

Véleményed szerint kétévesen muszáj versenyeznie egy lónak?

Szeretem, ha futnak kétévesen a lovaik, de nem minden áron. Amelyik ló készen áll, az

FOTÓ: VONCZEM GABRIELLA

fusson, amelyik, nem, az majd megy később. Általában a hasznukra válik, és nagyon sokat tanulnak a versenyekből. Ha egy kétéves nem futhat, azt persze nem mindig fogadják el könnyen a tulajdonosok. Sőt azt sem, hogyha nem szerepel jól a lovuk ebben a korban. Erre a legjobb példa Mayday, aki kétévesen ugyan futott versenyben, de nem volt eredményes. A tulajdonosa ezután el akarta adni, hogy ne hozzon szégyent az istállójára. Nagy nehezen sikerült csak rábeszélnem, hogy tartsa meg, mert ez a ló nem rossz, csak nem korai, és később meg fogja hálálni neki a törődést. A kétévesek ugyanis hatalmasat tudnak javulni hároméves korukra fordulva,

traktorral találkozunk, én pedig rendszeresen mellettük motorozok, így megszokják a különböző tárgyakat, zajokat. Minden nap átsétálunk egy startboxhoz hasonló kapun, ami szintén sokat segít.

Milyenek találd a magyar versenyrendszert a kétévesek esetében?

Jónak tartom. Annak pedig különösen örülök, hogy az elmúlt években egyre több hosszabb távú versenyt írtak ki, mert ezekre nagy szükség van. A kísérleti versenyeknek (ekkor a kétévesek együtt futhatnak az idősebb korosztállyal) nem vagyok a híve, mert szerintem egy kétévesnek túlságosan megerőltető a profi hároméves és idősebb

gyeppályára. Nem véletlen a táv és pálya-választás sem, hiszen ez tűnik a legkevésbé nehéznek egy fiatal ló számára. Ezután az év során nagyjából minden héten kiírtak nyeretlen kétéveseknek szóló versenyt, miközben a távot növelik, egészen 1600 méterig. Később felváltva rendeznek rövidebb és hosszabb távú futamokat. Idővel megjelennek havi rendszerességgel a kizárólag kezdő kétéveseknek kiírt versenyek is.

Az első nagyobb kétévesverseny a Magyar Derby napján, azaz általában július első vasárnapján a Patay Sándor Emlékverseny 1100 méterre. Itt az alapvetően korai és gyors kétévesek futnak. Ezután a szeptember eleji Kincsem Díj napján következik egy második nagyobb kétévesverseny, a Blaskovich Ernő Emlékverseny 1300 méterre és már körpályára.

A kétéveseknek a szezon során mindössze három kiemelt versenyt (összesen 21-et futnak a Kincsem Parkban) rendeznek, amelyek közül az elsőt szeptember végén írják ki Gróf Károlyi Gyula Emlékverseny néven 1300 méterre. Ezt a versenyt régebben Kétéves Kancák Nagydíjának nevezték, és ma is pontosan az a célja, hogy a korai kétéves kancák tudását öszszemérje.

Ezután két héttel, vagyis október elején futják a kétévesek legmagasabb díjazású versenyét, az 1400 méteres Szent László Díjat, amelyben kancák és ménék is indulhatnak. A cél, hogy kiderüljön, ki a legjobb kétéves, aki felé a koraiság is követelmény. Egy héttel később már a Kétévesek Kritériumát rendezik 1600 méterre, amelyen általában a hosszabb távúnak tűnő csikók indulnak és az élen végző lovak a következő évi Derby nagy reménységei közé is bekerülnek.

Ezeken kívül nagy érdeklődés kíséri még az 1400 méteres Magyar Kétévesek Nagydíját is, amelyen kizárólag magyar tenyésztésű telivérek indulhatnak. Az év utolsó versenynapján pedig külön érdekesség a Zboray László Emlékverseny – Ürményi Díj, mivel ez az egyetlen 1800 méteres futam a legfiatalabb korosztály számára. Az itt jól szereplő lovak szintén Derby-aspiránsokká léphetnek elő.

Voncsem Gabriella

■ Fejfej munka a csikókkal

ha nincsenek kizsigerelve. Ez történt Mayday-jel is, aki hároméves korára teljesen kicserélődött és megnyerte a Magyar Derbyt, valamint a Szent István Díjat is.

A kétévesek mentális fejlődése is nagyon fontos, illetve az is, hogy ne unják meg a munkát. Erről mit gondolsz?

Alagon szerencsések vagyunk, mert három pályánk is van, így váltogathatjuk a tréningezés helyszínét. A karám is sokat számít, illetve a terepviszonyoknak köszönhetően sokszor zöld környezetbe tudunk velük menni, dombot is mászatunk velük. De a versenyre való felkészülést segíti, hogy aszfalton is járunk, autókkal,

lovakkal együtt futnia. De el tudom képzelni, hogy vannak erre a versenyre is alkalmas lovak azért.

A MAGYAR VERSENYRENDSZER

Magyarországon és a világ más országaiban is hosszú évtizedek alatt szerzett tapasztalatok alapján alakult ki a kétévesek versenyrendszere (amin azért időnként kisebb változásokat figyelhetünk meg). A cél először a rutinszerzés és a tanulás, majd pedig az, hogy kiderüljön a lovak képessége, illetve az is, hogy kik az évjárat legjobbjai.

A Kincsem Parkban az első csikóversenyt június elején futják 900 méterre, egyenes

Helyzetjelentés sportlótenyésztőknek

Az MSLT-iroda március 15-től várhatóan május 15-ig csak elektronikus ügyintéztést lát el, de a honosítás, tulajdonos-átírás, lóútleveél-kiadás és az egyéb szolgáltatások továbbra is zavartalanul működnek.

EGYESÜLETI RENDEZVÉNYEK

Az MSLT éves ményvizsgálója februárban sikeresen lezajlott, a legtöbb vizsgázott mén már meg is kezdte a pályafutását a tenyésztésben. A Kancavizsga az idei évben elmarad, helyette a tenyésztőkhez látogatnak el a bírók, természetesen a higiéniai előírások betartásával. Ennek keretében a három-, négy- és öt éves kancák megkaphatják a prémium minősítést a házi szemle alkalmával. A Csikóchampionátus megrendezését tervezi az egyesület, ennek időpontját később tesszük közzé, de várhatóan szeptember 1-15. között kerülhet rá sor.

FEDEZTETÉSEK

Az kancák fedezetése továbbra is engedélyezett, meghatározott feltételek betartása mellett. Mivel a kancafedezetés alapos indoknak minősül a lakóhely elhagyására, így kancafedezetés céljából a jogszabályi előírások betartása mellett továbbra is lehet lovat szállítani.

LEGFONTOSABB TUDNIVALÓK A MUNKAVÉGZÉSHEZ

- 1.** A munkavégzőnek egészségesnek kell lennie (a koronavírus-fertőzés klinikai tüneteit nem mutatja), nem állhat érintkezésben fertőzött, hatósági karanténban lévő vagy veszélyeztetett személyekkel. Ha ezt a feltételt nem tudja teljesíteni, akkor nem szabad lovat szállítania, mert az emberi egészség elsődleges fontosságú.
- 2.** A lovak gondozásához, mozgatásához szükséges személyeknek továbbra is munkába kell járniuk a korlátozások ideje alatt.

- 3.** Az ápolás színvonalának elsősorban a gondozott lovak jólétének fenntartására kell összpontosítani.
- 4.** Ezeken túlmenően minden, nem alapvető tevékenységet alaposan meg kell fontolni, és lehetőség szerint el kell kerülni.
- 5.** A tenyészeteknek, fedezetési állomásoknak zárva kell lenniük a látogatók előtt, kivéve azokat a személyeket, akik a lovak gondozásában nélkülözhetetlenek.
- 6.** Az alkalmazottaknak be kell tartaniuk az előírásokat, a munkáltatóknak az alapos kézmosáshoz, fertőtlenítéshez szükséges eszközökről gondoskodniuk kell, beleértve a felületek/kilincsek/felszerelések fertőtlenítését is.
- 7.** A higiénia létfonosságú az új lovak érkezésekor. A beszállítók és a személyzet legalább 1,5 méter távolságot tartson egymástól, el kell kerülni, hogy az egy háztartásban élőkől eltekintve kétfőnél több ember tartózkodjon egy helyiségben. Kerülni kell a két főnél nagyobb csoportok kialakulását, kivéve azokat az eseteket, amelyek feltétlenül szükségesek a lovak jólétéhez. Ezekben az esetekben is a számot korlátozni kell, és továbbra is alkalmazni kell a személyes távolságtartást, vagy maszkot kell viselni.
- 8.** Javasolt állatorvosi tanácsot kérni a hatékony fertőtlenítés és izoláció biztosítása érdekében.
- 9.** Javasolt írásbeli nyilatkozatot tenni a szabályok ismeretéről, elfogadásáról és a személyzet képzettségéről, valamint arról, hogy a lovat szállító és a fogadó személy egészséges.

Az egyesület tagjait igyekszünk minden információval ellátni a jelenlegi helyzetben. Az idei tapasztalatok szerint minimális mértékben, de csökkent a fedezetések száma az előző év azonos időszakához képest, ugyanakkor a versenyek elmaradása miatt

„A versenyek elmaradása miatt a még sportoló kancáknak is alternatíva lehet az idei szezonra a fedezetés”

a még sportoló kancáknak is alternatíva lehet az idei szezonra a fedezetés. A sportlovak értékesítése is nagymértékben visszaesett, az újrainduláskor azonban nagyobb lehet a kereslet a belföldi lóállomány iránt.

MSLT

Mikor kezdünk?

A KINCSEM PARK HIVATALOS KÖZLEMÉNYE

Tisztelt Sporttársak! A koronavírus-járvány olyan kihívások elé állította a világ lóversenyzését, ami példa nélküli a sportág 270 éves történelmében. Soha nem fordult elő, hogy a lóverseny egy adott időben szinte globálisan bizonytalan ideig szüneteljen, és egyelőre meg sem jósolható veszteségeket szenvedjen. Ez természetesen nemcsak ezt az ágazatot, hanem a gazdaság minden területét érinti. Jelen helyzetben, ebben a pesszimista hangulatban, növelve az optimizmusunkat, mindenkinek ajánlom figyelmébe Hesp József „A magyar galoppsport története” című könyvét, ami megmutatja, hogy hazánk azon kevés országok közé tartozik, amely volt már hasonló, sőt, nehezebb helyzetben is.

A második világháború szó szerint lenullázta a sportágat. Nem volt pálya, nem volt ló, nem volt szakember, nem volt semmi, csak a lóverseny, a lovak szeretete és az összefogás. Ennek ellenére néhány hónap múlva elindultak a versenyek. Lássuk be, most sokkal jobbak a kilátásaink, de a lóversenyzés és a lovak szeretetére, vala-

több sporttársunknak ad annyi kitartást és erőt, hogy ott legyen a kapunyitón.

A hazai lóversenyfutamok hivatalos szervezője, a Kincsem Nemzeti Kft. és a Kincsem Park valamennyi munkatársa a jövőben is megtesz minden olyan lépést, amit gazdaságilag és jogilag megtehet, hogy enyhítse a bajt, különös figyelmet fordítva a lovainkkal dolgozó szakemberekre, akiknek a munkája, az egzisztenciája van veszélyben.

Kollégáink, együttműködve a tulajdonosi jogokat gyakorló Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. kollégáival, elkezdték kidolgozni azokat a forgatókönyveket, amelyek alapján a lehetőségekhez képest a leggyorsabban és a legjobb feltételekkel tudjuk újraindítani a futamokat. Addig is a versenyszervező azon dolgozik, hogy legyen mód tréningezni a társaság telepein, a Kincsem Parkban és Dunakeszi-Alagon, a versenyzéshez szükséges létesítmények folyamatosan készen álljanak az újraindulásra, amely bízom benne, hogy ha zárt kapuk mögött is, de minél hamarabb megtörténik.

Kérem, hogy mindenki tartsa be a koronavírus elleni védekezés szabályait, vigyázzon magára, a családjára, a lovaira, és ha teheti, maradjon otthon!

Pécsi István

ügyvezető igazgató, Kincsem Nemzeti Kft.

A NAGYDÍJAK TERVEZETT MENETRENDJE

A Kincsem Nemzeti Kft. szakemberei a kialakult helyzet miatt átdolgozták a galopp- és üggető-nagydíjak 2020-as menetrendjét. A versenyek újraindulásának időpontja jelen pillanatban nem ismert, így a tervezet összeállításánál májusi, júniusi és júliusi kezdéshez igazították a kiemelt versenyek időpontjait (lásd a táblázatokat).

A versenyszervező közben a külföldi tapasztalatokat is figyelembe véve dolgozik mindkét szakágban a zárt kapus versenyek feltételeinek kidolgozásán és megteremtésén, hogy amint a járványügyi helyzet engedi, azonnal kezdeni lehessen a lóversenyek rendezését a Kincsem Parkban. A Kincsem Nemzeti Kft. bízik benne, hogy a versenylovak minél hamarabb visszatérhetnek a pályára, ám most mindenkit arra kér, hogy tartsa be a járványügyi előírásokat! Tudjuk, hogy a versenylovakkal naponta dolgozó trénernek, lovasoknak, hajtóknak és loápolóknak minden nehézség ellenére töretlenül végzik a munkájukat, szívósan helytállnak. Kitartásukat, rendületlen akaraterejüket és lóversenysport-szeretetüket ezúttal is köszönjük!

Kincsem Park

mint az összefogásra ezúttal is szükségünk lesz. Utóbbi mindenki naponta gyakorolhatja, mert elengedhetetlen ahhoz, hogy megfékezzük a vírus terjedését, megvédjük az egészségünket, sőt, az életünket. Jelenleg mindenki számára ez a prioritás.

Egyszer azonban vége lesz ennek a rémálomnak, és az újrainduláshoz kell a lóverseny szeretete, ami bízom benne, minél

KIEMELT GALOPPVERSENYEK TERVEZETT HATÁRnapjai 2020-BAN

A verzió (kezdés május elején)		B verzió (kezdés június elején)		C verzió (kezdés július elején)	
Május 24.	Káposztásmegyeri Díj	Június 14.	Káposztásmegyeri Díj	Július 5.	Káposztásmegyeri Díj
Június 7.	Batthyány-Hunyady Díj Nemzeti Díj Hazafi Díj	Július 5.	Batthyány-Hunyady Díj Nemzeti Díj Hazafi Díj	Július 19.	Batthyány-Hunyady Díj Nemzeti Díj Hazafi Díj
Június 28.	Millenniumi Díj	Augusztus 2.	Millenniumi Díj Alagi Díj Magyar Kancadíj	Augusztus 9.	Millenniumi Díj Alagi Díj Magyar Kancadíj
Július 5.	Alagi Díj	Szeptember 6.	Magyar Derby Kisbér Díj Kozma Ferenc Emléverseny	Szeptember 6.	Magyar Derby Kisbér Díj Kozma Ferenc Emléverseny
Augusztus 2.	Magyar Derby	Október 4.	Kincsem Díj Imperiál Díj Overdose Díj Kovács Mihály Emléverseny	Október 4.	Kincsem Díj Imperiál Díj Overdose Díj Kovács Mihály Emléverseny
Augusztus 30.	Kisbér Díj Magyar Kancadíj	Október 18.	Gr. Széchenyi István Emléverseny Gr. Károlyi Gyula Emléverseny	Október 18.	Gr. Széchenyi István Emléverseny Gr. Károlyi Gyula Emléverseny
Szeptember 6.	Kozma Ferenc Emléverseny	Október 25.	Kállai Pál Emléverseny	Október 25.	Kállai Pál Emléverseny
Szeptember 27.	Kincsem Díj Imperiál Díj Overdose Díj Kovács Mihály Emléverseny	November 1.	Magyar St. Leger Szent László Díj	November 1.	Magyar St. Leger Szent László Díj
Október 11.	Gr. Széchenyi István Emléverseny Gr. Károlyi Gyula Emléverseny	November 22.	Kétévesek Kritériuma	November 22.	Kétévesek Kritériuma
Október 25.	Magyar St. Leger Szent László Díj	November 29.	Lovaregyleti Díj	November 29.	Lovaregyleti Díj
November 1.	Kállai Pál Emléverseny				
November 15.	Kétévesek Kritériuma				
November 22.	Lovaregyleti Díj				

KIEMELT ÜGETŐVERSENYEK TERVEZETT HATÁRnapjai 2020-BAN

A verzió (kezdés május elején)		B verzió (kezdés június elején)		C verzió (kezdés július elején)	
Május 16.	Bródy János Emléverseny	Június 20.	Bródy János Emléverseny	Július 18.	Bródy János Emléverseny
Június 6.	Pulay Kornél Emléverseny Ferge László Emléverseny Dr. Vecseklőy József Emléverseny	Július 4.	Ferge László Emléverseny	Július 25.	Ferge László Emléverseny
Június 27.	Nemzeti Díj Dr. Borostyánkőy Tamás Emléverseny Sprinter Kupa	Július 11.	Pulay Kornél Emléverseny Dr. Vecseklőy József Emléverseny	Augusztus 15.	Nemzeti Díj Dr. Borostyánkőy Tamás Emléverseny Sprinter Kupa Szalay János Ev.
Július 11.	Szent István Díj	Augusztus 1.	Nemzeti Díj Dr. Borostyánkőy Tamás Emléverseny Sprinter Kupa	Szeptember 5.	Pulay Kornél Emléverseny Szent István Díj
Augusztus 1.	Magyar Ügetőderby Gróf Esterházy Miklós Móric Emléverseny Pannónia Díj	Augusztus 15.	Szent István Díj Szalay János Emléverseny.	Szeptember 26.	Magyar Ügetőderby Gróf Esterházy Miklós Móric Emléverseny Pannónia Díj
Augusztus 15.	Szalay János Emléverseny	Szeptember 5.	Magyar Ügetőderby Gróf Esterházy Miklós Móric Emléverseny Pannónia Díj	Október 10.	Őszi Kísérleti Verseny
Szeptember 5.	Háromévesek Nagydíja Ötévesek Nagydíja Kanca Díj	Október 3.	Háromévesek Nagydíja Ötévesek Nagydíja Kanca Díj	Október 17.	Kétévesek Nagydíja
Szeptember 26.	Marschall József Emléverseny Hungária Díj	Október 17.	Kétévesek Nagydíja	Október 24.	Háromévesek Nagydíja Ötévesek Nagydíja Kanca Díj
Október 17.	Köztársasági Díj Őszi Kanca Díj Kétévesek Nagydíja	Október 24.	Marschall József Emléverseny Hungária Díj	November 14.	Marschall József Emléverseny Hungária Díj
November 7.	Őszi Kísérleti Verseny	November 14.	Köztársasági Díj Őszi Kanca Díj	December 5.	Köztársasági Díj Őszi Kanca Díj
November 28.	Ménesek Díja	November 28.	Őszi Kísérleti Verseny	December 12.	Baka Hendikep
December 12.	Baka Hendikep	December 12.	Baka Hendikep	December 19.	Ménesek Díja
		December 19.	Ménesek Díja		

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

Moszkvában megkezdődtek az olimpiai játékok és az egész ország szorongva várta a híreket. Így visszatekintve, és keresve a hivatalos tudósításokat, ismételen rá kellett döbbernünk, hogy csak a Népsport „Olimpiai hírek” című tudósításaiban találtunk információt a játékok lovaseseményeiről. A lovasok hivatalos lapja, a Lovassport és Lótenyésztés egész évben nem foglalkozott az olimpiával, csak az eredményeket közölte igen szűkszavúan. Burucs Balázs tollából ugyan megjelent egy rövid személyes élménybeszámoló, de az nem elemezte az eseményeket. Most megpróbáljuk naplószerűen, szigorú időrendi sorrendben összerakni az akkori Népsport-tudósítások alapján a military magyar vonatkozású eseményeit.

Kezdjük a Népsport 1980. július 10-i számával, amelyben „Cél-egyesen” címen, „Pontokat szerezhetnek...” alcímmel jelent meg egy beszélgetés dr. Várady Jenővel, a lovasválogatott csapatvezetőjével:

- Hány csapatunk képviseli a magyar színeket a moszkvai játékokon?
– Military csapatunk tagjai július 24. és 27. között szállnak nyeregbe, legjobb díjugratóink pedig 29-én kezdik a csapatversenyt, augusztus 3-án, a záróünnepély előtt az egyéni helyezések sorsát döntik el.
- Mit várhatunk versenyzőinktől?
– A military csapat tehetséges, fiatal, de még rutintalan lovasokból áll. Horváth Zoltánnak például ez lesz az első nemzetközi versenye. A felkészülést négy hónapja kezdték el, számukra teljesen ismeretlen lovakkal. Az ellenőrző versenyek azonban azt bizonyították, hogy feltétlenül érdemes bizalmat szavazni a csapatnak.
- A nevezések szerint mindössze 7 nemzet, a Szovjetunió, Lengyelország, Bulgária, Mexikó, Olaszország, India és Magyarország lovasai állnak majd rajthoz. Mit vár, mire számít?
– Ha sportolóink teljesítik a 29 kilométer hosszú, 44 erőkifejtéssel nehezített pályát, a legrosszabb esetben is két olimpiai pontot szerezhetnek. Ez pedig eleve lendület adhat ennek az általában csak kam-

pányszerűen felkarolt, nehéz, az ember és a ló tudását alaposan kifaggtató, szép sportágnak.

- A csapat összeállítása?
– Öten utaznak, közülük egy tartalék. Cseresnyés Fapipa nevű lován próbál szerencsét, Oláh Adóssal, Gróznér Bátorral, Horváth pedig L'Amourral hajtja végre a három versenypont. A tartalék: Balogh, Ciklon nevű lovával.

A Népsport 1980. július 15-i száma közölte a militarycsapat összetételét:

Balogh István (Enyingi MEDOSZ), 1952. okt. 24.; Cseresnyés László (Nagyvázsonyi VOSE), 1958. júl. 30.; Gróznér István (Baki MEDOSZ), 1955. júl. 22.; Horváth Zoltán (Szombathelyi MEDOSZ), 1954. nov. 1.; Oláh Mihály (Enyingi MEDOSZ); 1949. jan. 25. Valamennyien újoncok.

Ugyanebben a lapban ismét szót kapott dr. Várady Jenő vezetőedző:

[...] Sportágunk „büszkélkedhet” a legifjabb olimpiai kerettel. Ez év február 4-én alakult meg a válogatott – nem kell talán hangsúlyozni, hogy kissé későn. Rádiházán végeztük az első közös felkészülést, fedett lovardában. Szabadban március 24. óta dolgozunk, az Enyingi Állami Gazdaság sáripusztai üzemében kiépített edzőtáborban.

Igyekeztünk alkalmazkodni – az utolsó pillanatban – a várható pályaviszonyokhoz, Sáripusztán felépítettük a legjellemzőbb akadálycsoportokat. Persze a military harminc kilométeres pályáját nem varázsolhatjuk ide.

Helyezés? Ha a lovasaink becsülettel végigküzdi a versenyt, és a csapat tagjai közül legalább hárman sikerrel teszik meg a tá-

tot, akkor már elégedettek lehetünk. (Csak összehasonlításképpen, 1972-ben Münchenben a négy magyar lovas közül egyedül Szabácsy István ment végig a pályán.) Díjugratóink tapasztalt öreg rókák, de csak azt várhatjuk tőlük, hogy csapatban becsülettel helytálljanak. Egyéniben semmi esélyük. A militarysok fiatal, törekvő társaság, ha korábban kezdhették volna el a felkészülést – és más lovakkal! –, akár meglepetésre is képesek lennének! Így is előbb kerülhetnek a legjobbak közé, mint a díjugratók.

A következő beszélgetést a Népsport 1980. július 22-i számában olvashattuk dr. Várady Jenővel, a cikk „A sár ellen recept készül” címen jelent meg a lapban:

[...] A káprázatos lovasparadicsomban hétfő délben a magyar csapat vezetőjével, dr. Várady Jenővel beszélgettünk. Bizonyára a minden előzetes várakozást felülmúló kitűnő körülmények okozták, de a csapatvezető meglepően nyugodt és jókedvű volt.

[...] A szakvezető örömmel számolt be arról, hogy habár a lovak ó3 órás utazás után csak pénteken reggel érkeztek meg Moszkvába; Ciklon kivételével mind egészségesek, és jó kondícióban vannak. Balogh István lovának mellső lábai fájnak, így csak később dől el, hogy a tartalék lovak közül Orossal vagy L'Amourral indul-e. A négylábúak vasárnapra kipihenték a hosszú utazás fáradalmait és azóta a militarysták naponta kétszer, az ugrók pedig egyszer tartanak edzést.

[...] Dr. Várady Jenő ezután az induló országok csapatairól beszélt. Végleges, hogy díjugratásban a Szovjetunió, Lengyelország, Románia, Bulgária, Mexikó és Magyarország indít csapatot, míg militaryban a Szovjetunió, Lengyelország, Bulgária, Olaszország, Mexikó és India együttese lesz válogatottunk ellenfele. A jelenlegi állapot szerint azonban lovasainknak nemcsak vetélytársaik, hanem az eső is nagy ellenfelük lesz, hiszen az ég csatornáit hetek óta áztatják a talajt. Dr. Burucs Balázs, a csapat orvosa például most azon töri a fejét, mivel kenje majd be a lovak patáját, hogy minél kevesebb sár ragadjon rájuk. A fiatal állatorvos még titkolódzott, de azt elárulta, hogy a „recept” már készűl...

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történesek miértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közlésére szorítokozunk. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

■ 1. Balról jobbra Grözner István, Cseresnyés László, Oláh Mihály, Ákos Ajtony, Balogi András, Horváth Zoltán, Krucsó Ferenc, dr. Kollár Kornél, a díjugratók edzője, Monspart Gábor, a militarycsapat edzője, illetve Varró József | 2. A moszkvai olimpia logója, kabalafigurája | 3. Horváth Zoltán és L'Amour a díjlovaglónégyszögben | 4. A militarycsapat: Horváth Zoltán, Cseresnyés László, Monspart Gábor, Oláh Mihály, Grözner István

[...] A militarysták naponta kétszer ültek lóra. Cseresnyésék nagy izgalommal várják a kedd délelőtti terepverseny-bemutatót. Lelkiükben már felkészültek a maratoni gyaloglásra, hiszen a hivatalos bemutató mellett még kétszer akarják megnézni a pályát, és így 36 km-t kell talpalniok...

A Népsport 1980 július 24-i számában „Elszánt a hangulat” címen olvashattuk a beszámolót:

[...] Nehéz napja volt lovascsapatunknak kedden, pedig csak csütörtökön reggel kezdődik el a háromnapos verseny! Szakadó esőben került ugyanis sorra a nagy érdeklődéssel várt terepverseny bemutatója.

Dr. Várady Jenő csapatvezető szerda délután röviden így sommázta a látottakat: Sártenger, borzasztóan nehéz akadályokkal... Az 5500 m hosszú, A ügetőszakasz erdei útján például még a versenyzőket szállító terepjárók is felmondták a szolgálatot, nem bírtak a mély talajjal. A 7695 m hosszú D szakaszon 33 akadály nehezíti majd a lovasok dolgát. Az akadályok nehézségét még növeli, hogy nagyon szűkek a rálovaglási távolságok.

A D szakasz legnehezebb része a 29-es, 30-as és 31-es számú akadály. A két utóbbinál például egy 10 m-es csúszda után horgászpád felett kell átugratni, bele a patakba,

ahonnan kijövet ismét akadályt kell leküzdeni a versenyzőknek. Még végiggondolni is nehéz –nemhogy végiglovagolni...

A pályabemutató után a svájci Anton Röhler, a Nemzetközi Lovas Szövetség technikai kiküldötte – nagyon találóan – nem véletlenül figyelmeztette a versenyzőket: „Uraim, a terepverseny alatt egy pillanatra se feledkezzenek el arról, hogy lovuk élőlény...” A magyar versenyzők közül a keménységéről híres Oláh Mihály röviden csak ennyit mondott: „Nehéz lesz, de sikerülni fog!” A szerdán 25. születésnapját ünneplő Gróznér István bizakodó hangulatban nyilatkozott: „Ilyen nehéz terepre nem számítottunk, óriási csata lesz, de végigmegyünk.” Megnyugtató a csütörtöki rajt előtt, hogy a lovak jó állapotban vannak, s ezt állapította meg az állatorvosi bizottság kondícióvizsgálója is, így Fapipákék megkapták a rajtengedélyt. Eldőlt, hogy Balogh István lesz a militarycsapat tartaléka, mivel lova, Ciklon szállítás közben megsérült. A csütörtökön kezdődő díjlovaglásban versenyzőink közül elsőnek Horváth Zoltán indul L'Amourral, délután pedig Gróznér István szerepel Bíborossal, Cseresnyés és Oláh pénteken mutatkozik be [...].

Egy nappal később, 1980. július 25-én „Izgalmas rajt” címmel jelent meg a minket érdeklő cikk a Népsportban:

[...] A nagyszerű bitcai pályán csütörtökön reggel a militarysták küzdelmével elke-

dődtek az olimpiai lovas küzdelmek is. A háromnapos versenyt ezúttal négy nap alatt bonyolítják le, hiszen a díjlovaglás kétnapos lesz.

Csütörtökön kánikulai melegben kezdődött el az első 14 lovas bemutatója, s amikor a negyedikként induló Horváth Zoltán a pályára lovagolt, a magyaroknak még inkább melegük lett. Az történt ugyanis, hogy Horváth belovagolt L'Amourral, s ekkor közölték vele: kizárták a versenyből, mert a rajtengedélyt jelző gongszó előtt lépett a pályára. Mielőtt csapatunk vezetősége óvást nyújtott volna be, a versenybírótság rájött tévedésére, s közölte, hogy a kizárás jogtalan volt, hiszen a jelzőgong elromlott és csak az első három lovas szereplése után javították meg.

Az ideges hangulat feloldódott; s a versenyzőtársak azonnal rohantak Horváthhoz, aki közben már az istállóban lenyergelt. A fiatal versenyző jó idegállapotát dicséri, hogy ilyen huzavona után is első világversenynél szép programot mutatott be és a 9. helyen végzett.

A délutáni fordulóban Gróznér István szerepelt. A rádióházi versenyző lova, Bíboros a díjlovagló négyszögbe való bejövételkor és kimenetelkor kissé feszengett, a bemutató azonban így is sikerült. Monspart Gábor vezetőedző elégedett volt fiatal lovasai első napi teljesítményével s az idős mester reménykedik a pénteken induló Oláh és Cseresnyés jó szereplésében is [...].

Újabb egy nap telt el, július 26-án „Most jön a neheze” címen írt a Népsport:

[...] Pénteken a military mezőny második csoportja mutatta be felkészültségét díjlovaglásban a bitcai lovasközpontban. Hogy milyen népszerű a lovassport az olimpia alatt, azt mutatja, hogy zsúfolásig megteltek a lelátók. A magyar csapat tagjai a rajt előtt Cseresnyés és Oláh körül forgolódtak az istállóban.

Cseresnyés lova, Fapipa sajnos a négyszögben a nézőket „szórakoztatta”, s nem a versenybírókat. Sokat rakoncátlankodott, feszengett, s végül lovasa jó teljesítményét lerontotta. A 22 éves versenyzőt talán az vigasztalhatta, hogy végre megérkezett otthon-

ról a nagyon várt hír: feleségének kislánya született, anya és gyermeke egészségesek. A délutáni csoportban Oláh Mihály látványos programot mutatott be Adóssal, s versenyzőink közül a legkevesebb hibapontot kapta. Dr. Várady Jenő csapatvezető szerint meglepően magas szintű volt a díjlovaglás, s különösen a lengyel versenyzők lovagoltak kitűnő programokat.

Az első versenyszám után Lengyelország csapata közel 20 ponttal vezet az esélyes Szovjetunió együttese előtt, a magyar csapat a hatodik helyen áll. Persze még csak most jön a java, pontosabban szombaton a terepverseny, amely nagyon nehéznek ígérkezik. A Nemzetközi Lovas Szövetség kiküldöttjei éppen ezért felkérték a rendezőket,

hogyan módosítsák a pályát. Így az ügetőszakasz 4 km-rel megrövidül, néhány nehéz akadályon is változtatnak majd, s a terepverseny szombaton csak 11 órakor kezdődik.

Július 27-én „Csapatunk már a 4. helyen” címen számolt be az eseményekről a Népsport:

[...] A magyar militarysták pénteken este sokáig nem tudtak elaludni, azért szurkoltak, hogy a két nap alatt sokat szikkadt tereppályát ne áztassa el ismét az eső. Az időjárásfelelős azonban nem kegyelmezett: szombaton reggel ömlött az eső Moszkvában. A reggeli újabb pályabemutató után 11 órakor kezdődött a nagyon nehéznek ígérkező terepverseny. Az indiai Singh rajtolt elsőnek, de az akadályszakaszon elvérzett.

■ 1. Indulás az olimpiai faluból, buszra várva.

Az első csoportban Cseresnyés, dr. Várady Jenő csapatvezető, Oláh, Horváth és Gróznér; hátul Makkos Vilmos és a díjugratók | 2. Horváth Zoltán és L'Amour a díjugratópályán | 3-5. Tereppályanézés, a terepakadályok bejárása

A magyarok közül Horváth Zoltán kezdett, s a B szakaszon a 11 akadályt sikerrel vette. Szakadó esőben vágott neki a 33 rögzített akadállyal nehezített D szakasznak. A szombathelyi versenyző kezéből a harmas akadálnál kiesett a pálcia, de feltalálta magát, egy fáról gallyat tört, s ezzel biztatta az egyre fáradtabb L'Amourt. Óriási kő esett le a magyar csapat szívére, amikor Horváth beérkezett a célba. De ez még csak az első kör volt, hiszen három lovasunk még ezután következett.

Gróznér István Bíboros hátán derekasan küzdött a sárral és az akadályokkal. A rádióházi versenyző a 18-as akadálnál leesett lováról, de nem adta fel, sárosan, átázva folytatta és befejezte a versenyt.

Közben az ellenfelek sorra „hullottak el”. Óriási meglepetésre a vezető lengyel csapat két tagja nem tudta befejezni a versenyt és így az éremre esélyes együttes kiesett a további küzdelemből.

Nagyon szurkoltunk Cseresnyés Lászlónak, hiszen ha ő is célba ér, akkor már „állva maradunk” ebben a gigászi küzdelemben. A fiatal versenyző derekasan küzdött. A D szakasz legnehezebb, hármas akadálnál lova, Fapipa kétszer is ellenszegült, s a harmadik után már kizárás következett volna. A magyar díjugratók ennél az akadálnál „áztak”, s „megbiztatták” Cseresnyést; akinek harmadszorra sikerült az ugrás, majd a következő 30 akadály is, és kiemülten, de boldogan érkezett a célba.

Utolsó versenyzőnk, Oláh Mihály lova a kettes akadálnál ellenszegült, az enyingi versenyző pálcája balszerencséjére leesett, s anélkül nem sikerült rávennie Adóst a félelmetes akadály átugrására, így kizárták a versenyből. Nagy baj azonban már nem volt, hiszen három lovasunk már célba érkezett, ami nem sikerült sem a lengyel, sem a bolgár és az indiai csapatnak. Így együttesünk feljött a negyedik helyre. Vasárnap délután a díjugratással fejeződik be a háromnapos verseny, amelyben eddig fiatal lovasaink jó teljesítményt nyújtottak...”

A július 28-i Népsport-cikk „Küzdeni tudásból jeles” címen jelent meg:

[...] Vasárnap délután a bitcai lovasközpontban telt ház előtt zajlott le a háromnapos verseny, a military befejező száma, a díjugratás. Ragyogó napsütésben, a gyönyörű pályán a lovasoknak tizenkét 120 cm magas akadályt kellett leküzdeniük. A három magyar induló nagyon izgató volt a rajt előtt, hiszen a sikeres szombati terepverseny után az utolsó erőpróbán nem akartak „elcsúszni”.

Nagyon szorítottunk, amikor Horváth Zoltán L'Amourral a pályára lovagolt. Jól kezdett, a kilences akadálnál azonban lova egy pillanatra megtorpant, szinte helyből ugrott el, s leérkezéskor térdre esett. Hátborzongató pillanat volt. Szerencsére Horváth nem esett le, lovának sem történt semmi baja; s így be tudták fejezni a versenyt.

A fiatal Grózner István nagyon erélyesen lovagolt, biztos kézzel irányította Bíborost, s két verőhibával érkezett a célba.

Hátra volt még Cseresnyés László. Előtte a mexikói Barcena lova a kilences akadálnál kétszer ellenszegült (a harmadik után kizárás következik), a versenyző azonban pácájával nagyon megbiztatta Bonbonát, s harmadszorra átjutott az akadály felett. Így a mexikói csapat megőrizte harmadik helyét. Cseresnyés idegesen kezdett Fapi-pával, de a táv második felében már hibátlanul lovagolt.

Csapatban a várakozásnak megfelelően a szovjet lovasok nyerték az aranyérmet,

az egyéni győzelmet az olasz Roman szerezte meg.

Óriási volt az öröm a kis magyar táborban, hiszen sikerült a nagy cél elérése. Fia-tal csapatunk eredményesen szerepelt, pontszerző lett ezen a nagy vizsgán, és küzdeni tudásból jelesre vizsgázott [...].

Az olimpia után, a Népsport 1980. augusztus 7-i számában „Ráérünk még ünnepelni – Nagy eredmény után nagy tettekre van szükség!” címen olvashattuk a következő értékelést:

[...] Lovascsapatunkat a moszkvai utazás előtt a szövetség vezetői ünnepélyes kere-

tek között búcsúztatták. Ezen az ünnepségen mindenki szóhoz jutott, mindenki kívánt valamit a versenyzőknek, e sorok írójaja viszont kért: „Szereplésedekkel könnyít-sétek meg az értékelést...”

[...] Az 1972-es müncheni kudarc után lo-vassportunk úgy próbált felejtetni, hogy mély álomba merült, és hosszú évekig csak vegetált... Az elmúlt nyolc esztendő leg-gyengébb bizonyítványa, egyetlen világ-versenyen sem vettek részt magyar lova-sok. A szakvezetés is beletörődött lassan abba, hogy sok pénzért, drága lóval „lo-vacsakázgassanak”, és az olimpiai szak-ágak eredménytelenségét a fogathajtók

A NÉPSPORT JÚLIUS 28-I SZÁMÁBAN MEGJELENT EREDMÉNYLISTA

HÁROMNAPOS VERSENY, EGYÉNI

Olimpiai bajnok: Federico Euro Roman (Olaszország) Rossinan nevű lován, 108,6 hibapont

- 2. Blinov (Szovjetunió) – Galzun (120,8)
- 3. Szolnyikov (Szovjetunió) – Pintszet (151,6)
- 4. Voikov (Szovjetunió) – Csetei (184,6)
- 5. Doncsev (Bulgária) – Medisszon (185,3)
- 6. Szapka (Lengyelország) – Erymsn (241,8)

- 14. Cseresnyés László – Fapi-pa (436,2)
 - 16. Grózner István – Bíboros (493,6)
 - 17. Horváth Zoltán – L'Amour (668,6)
- Oláh Mihályt Adós nevű lovával a terepversenyen kizárták.

HÁROMNAPOS VERSENY, CSAPAT

Olimpiai bajnok: Szovjetunió (Alekszandr Blinov, Juri Szolnyikov, Valeri Volkov), 457,0 hibapont

- 2. Olaszország, 656,2 hp.
- 3. Mexikó, 1172,83 hp.
- 4. Magyarország (Cseresnyés László, Grózner István, Horváth Zoltán), 1603,4 hp.

aranyaival próbálták eltakarni. A lovasklubok többsége nagyobb gondot fordított a „kemény” pénztárcájú turisták lovagoltatására, mint versenyzői nevelésére, a folyamatos ember- és lóutánpótlás biztosítására. Persze nem mindenki adta fel a harcot, a sportágot igazán szerető vezetők, edzők, versenyzők dolgoztak, dolgoztak, dolgoztak a sportág megmentéséért, s mellette még veszekedtek is a Pató Pálokkal. Ha ez a kisszámú, de annál nagyobb elszántságú gárda nincs, akkor a szakvezetés hiába határozza el január elején az olimpiára való felkészülést, nincs kinek, kit felkészíteni!

[...] Az év elején a leggyengébb lábón a military állt, hiszen a másik két szakághoz viszonyítva sokkal nagyobb elfoglaltságot és munkát jelentő szakág az elmúlt években rohamosan visszafejlődött. Annak ellenére, hogy a szakvezetés a moszkvai olimpiára való felkészülést militaryban jelölte meg. Szerencsére néhány dunántúli lovasklub (Enying, Szombathely, Rádiháza, Nagyvázsony, Keszthely) központi segítség nélkül is foglalkozott a szakággal. Az említett klubokban hozzáértő szakemberek irányítása mellett fiatal, tehetséges gárda nevelkedett fel, amely az év elején a szakvezetéstől bizalmat kaphatott volna. Mivel azonban az elnökségben csak díjugratásban érdekelt klubok vezetői foglalnak helyet, így a segítségnyújtás ismét elmaradt.

S ekkor szinte csoda történt: az állami gazdaságok, az egyesületek összefogtak és dr. Várady Jenő szakfelügyelő vezetésével,

Monspart Gábor vezetőedző irányításával Rádiházán nagyon intenzív közös felkészülés kezdődött el, amely áprilistól Enyingen folytatódott.

[...] A külföldi szakemberek szerint négy év kell ahhoz, hogy egy lovat felkészítsenek a háromnapos versenyzésre. Monspart Gábornak mindössze öt hónapja volt erre, a kevés idő azonban nem zavarta az idős mestert: megpróbálta a lehetetlent és nagyon óvatos, folyamatos munkával sikerült felkészíteni a lovasokat és a lovakat az olimpiára. Közben többen kifogásolták Monspart óvatosságát, de az olimpiai terepversenyen nyújtott nagyszerű teljesítmény egyértelműen bebizonyította, hogy neki volt igaza. A sáros, mély talajú, nagyon nehéz akadályokkal nehezített pályán Horváth Zoltán L'Amourral, Cseresnyés László Fapipával, Gróznér István Bíborossal és Oláh Mihály Adóssal elismerésre méltó teljesítményt nyújtott, s bizonyították, hogy képesek ilyen nagy feladat megoldására is. Teljesítményük értékét emeli, hogy ezen a „goromba” pályán olyan nagy tudású, éremre esélyes versenyzők, mint a lengyelek is, elvéreztek. A szakemberek tudják igazán, hogy Cseresnyésék milyen nagy tettet vittek véghez Moszkvában, de hogy az olvasóknak is fogalma legyen arról: a terepverseny 30 km hosszú pályáján végigmenni olyan, mint amikor egy néhány napja úszni tanuló ember átússza a Balatonpart Fonyód és Badacsony között.

[...] Most, a kedvező olimpiai szereplés után sokan és sokszor fogják majd el-

■ 1–3. A versenyt befejezett lovak: Bíboros (1974. sm., 1057 Békéscsaba-Furfang, Furfang xx, 15 Mancsi, 5550. North Star A XIX-2); Fapipa (1974 gph. Francia xx, 653 Hortobágy-Fuvola, Nonius DV); illetve L'Amour (1974 spm, Aldato-129, NDXXXI-3, NDXXXI, nevelte Mezőhegyes) | 2. Edző és pályaedző, Makkos Vilmos és Monspart Gábor az olimpián

mondani: „Lovasaink felülmúlták önmagukat, várakozáson felül szerepeltek.” Ez így igaz, de éppen az eredményes szereplés teremtett olyan légkört, amelyben a szakembereknek kritikusan fel kell mérni a sportágot, s meg kell határozni a most következő legszükségesebb feladatokat. Tennivaló van bőven, így ünneplésre nincs idő.

Az olimpiai felkészülés elején írtuk: a sportág jelenlegi helyzetében nem az a lényeg, hogy lovasainak hogyan szerepelnek majd Moszkvában, hanem az, hogy a moszkvai olimpiára való felkészülés alatt tapasztalt lendület állandósuljon. Az olimpiai szép helytállást nem ünneplésre, s a hiányosságok, elfedésére kell felhasználni, hanem arra, hogy a meglévő sok feladat végrehajtásához erőt adjon a szakembereknek és a versenyzőknek. Főleg azoknak, akik a hosszú évek eredménytelensége után már-már hitüket veszítették [...].”

A visszaemlékezés-sorozatot folytatjuk, a következő részből kiderül, hogyan ment tovább a sportág az olimpiai lendülettel.

Tuska Pál

A nyeregvásárlás elsz

Nemrégiben elgondolkodtam azon, vajon az emberek miért vesznek olyan nyeret, ami nyilvánvalóan nem jó a lovaikra. Ez mindig szöget ütött a fejembe, amikor olyan lovakkal dolgoztam, amelyeknél a testtartási problémák a rosszul illeszkedő nyereg miatt alakultak ki.

A nyereg illesztése meglehetősen kritikus része a nyeregvásárlásnak. Ennek ellenére sok ember még mindig először megveszi a nyeret, és csak utána próbálja megállapítani, hogy az megfelelő-e a lova számára. Ez inkább szerencsejáték – és nemcsak a pénzünkkel játszunk, hanem a lovak kényelmével és a hátuk egészségével is.

MI IS TÖRTÉNIK ÁLTALÁBAN A NYEREGVÁSÁRLÁSNÁL?

Jó kérdés. Az emberek vagy valóban nem tudják, miért és hogyan kell a nyeregnek illeszkednie, vagy tudják, de vásárláskor úgy táncolnak, ahogy más füttyül.

„Sok ember még mindig először megveszi a nyeret, és csak utána próbálja megállapítani, hogy az megfelelő-e a lova számára”

A jobb megértés kedvéért nézzük a fogyasztók vásárlási magatartásának pszichológiáját. Alapszinten öt szakasz állapítható meg a vásárlásban: a szükséglet felismerése (új nyeregre van szükségünk), a termékkutatás (megtudjuk, mit lehet kapni), az értékelés (figyelembe vesszük mindazt, amit a kutatásunk során megtanultunk), a vásárlási döntés (gondosan kiválasztjuk a legmegfelelőbb nyeret),

majd a vásárlás utáni viselkedés (pozitívan vagy negatívan reagálunk választásunkra).

Nos, mennyire van ez így? Talán túlon túl is így van. A probléma az, hogy vásárláskor mindannyian a megszokottól eltérően, a saját személyes vágyaink által vezérelve viselkedünk. Ezek olyan preferenciák, hiedelmek és gondolkodásmódok, amelyek a személyes világnézetünk és illúzióink fenntartói. Az elfogultság jelei, ha

- szelektíven válogatott információkra hagyatkozunk az alapján, amit hallottunk és olvastunk,
- nagy befolyással vannak ránk a társak,
- előnyben részesítjük valaki más, kedvelt személy nézőpontját (függetlenül attól, hogy ismerjük őt vagy sem – hallgatunk a hírességekre),
- erősítjük a magunkról kialakított képet (valójában azt, amiről azt gondoljuk, hogy mások olyannak látnak minket), és
- teljesen ellentmondásosan viselkedünk csak azért, mert épp vásárlunk.

Egyikünk sem mentes mindettől. A befolyás nagyon motiváló, mivel érzelmi töltése van. Épp ezért a szükséglet felismerésétől egyből a vásárlási döntés meghozatalára ugrunk, és figyelmen kívül hagyjuk a kutatási, értékelési eredményeket, vagy nem is végzünk egyáltalán kutatást, értékelést. (Ezen alapul egyébként valamennyi valaha látott hirdetés is.) Lássunk ezek után 10 dolgot, ami rossz irányba befolyásolhatja a nyeregvásárlási döntéseket.

1 Az oktatónk vagy edzőnk ilyen nyeret használ

Hú, emiatt leordíthatják a fejem, de az oktatók és edzők nem mindig tudnak min-

dent, amit kellene a nyereg illeszkedéséről annak ellenére, hogy kétségkívül nagyon sokat tudnak a lovaglásról és az edzésről.

Ez ugyan nem bűn, őszintén mondom, ám egyes lovasoktatók szörnyű tanácsokat adnak a tanítványaiknak a nyergekkel kapcsolatban. A lótulajdonosok csak követik a jószándékú, ám gyakran rossz tanácsokat, mert igazán csodálják az oktatójukat és hisznek neki.

Egyes edzők a saját és ügyfeleik lovainál is a kedvenc nyergüket használják. Ez azonban sokszor kárt okoz, és az ügyfelek

úrásának 10 módja

gyakran észre sem veszik, amíg valaki később rá nem mutat.

2 A hozzáértő barátunknak pont ilyen nyerge van

A lovakkal kapcsolatos ismeretekből sokat barátoktól szedünk össze. Amikor jót le-sünk el, akkor jó, de amikor rosszat, az nagyon káros is lehet.

Nem számít, mennyire szeretjük a barátunkat, nagy esély van arra, hogy az alkatunk és lovaink képességei különbözőek. És a barátunk valószínűleg másképp is lovagol. Ezt a három szempontot pedig gyakran figyelmen kívül hagyjuk.

3 Van egy helyi nyereggyártó a városban, ő készíti ezt a nyeret

A közelben él, és beszámol a helyi lovasközösségnek a tevékenységéről, arról, mit készít. Értelmes, szereti a munkáját, és látszik rajta, hogy olyan kedves srác.

Lehetséges, sőt valószínű, hogy többet tud a szép, kézzel készített nyereg gyártásáról, mint a ló anatómiájáról és a biomechanikáról, miután többet tanult az apjától és más kézművesektől, mint a lovasismeretek modern iskoláitól.

És nyilvánvalóan különbség van a nyeregkészítés és a nyeregillesztés között, bár egész biztosan létezik olyan nyeregkészítő, aki egyben nagyszerű nyeregsmester is. De kisvárosi szinten mindkettő lehet ugyanaz. (Mondhatjuk azt is, hogy itthon igyekszem senkit sem megsérteni.)

Meg tudja mondani a vevő a különbséget? Általában nem, így sok ember vásárol olyan drága, egyedi gyártású nyeret, amely nem illeszkedik, de amelyet nem lehet visszavinni. (Akinek a helyi nyeregkészítőjére ez nem igaz, az örüljön, én is irigylem érte.)

4 Ezt a nyeret egy híres lovasról nevezték el

Sok nyereg van, amelyet valamely menő lovasról neveztek el – ez csupán egy híresség köré épített márka.

Vicces dolog, hogy ami számukra működik, az a stílusú nyereg alkalmas több százezer más lovas és lova számára, legyenek bármilyen alkatúak és méretűek. És a vevő lovastudása elképzelhetetlen mértékben javul... nem igaz?

Ha eltekintünk attól, hogy ez vágyteljesítő vásárlás, tény, hogy ezek közül a nyergek közül néhány hihetetlenül jó, de (és most nem mondom neveket), nem mindegyik. Ez különösen igaz, ha ezen nyergek piaci értékéről van szó.

5 A barátunk, akinek ugyanolyan fajtájú lova van, mint nekünk, ilyen nyeret használ

Vannak olyan emberek, akik folyamatosan párhuzamot húznak saját lovuk és egy barátjuk vagy ismerősük ugyanazon fajtájú lova között. A leendő nyeregvásárló látja, hogy milyen nyeregben ül a barátja, és úgy dönt, hogy annak az ő lova számára is jónak kell lennie. Ez annál erősebben hat, minél inkább csodálja a tulajdonos a barátot, vagy az versenyt nyer abban a nyeregben.

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

Igen, a fajtáknak nyilvánvalóan vannak tipikus külső tulajdonságaik. De ez nem eleve adott, mivel a lovak – és a lovasaik – nagyon eltérőek lehetnek.

6 Egy magazinban lenyűgöző képet láttunk erről a nyeregről

A ló is gyönyörű volt azzal a nyereggel, a lovas pedig hihetetlenül elegáns. Álomszerűen tökéletes kép... egy hirdetésben. Mindig működik, nem igaz? Miután megvásároltuk a nyeret, mi is olyan elképesztően nézünk majd ki. Nem, én sem hiszem.

7 Egy fórum rendszeresen ezt a nyeret ajánlja

Mindannyian ismerjük és felismerjük őket: az a személy, aki nagyhangon szól a fórumokon, aki nagyra tartja magát és határozott véleménye van. Egy méhkirálynő, aki hangadóként a közösség középpontjában áll, a többiek pedig kölcsönösen megerősítik az ő és egymás véleményét.

Tehát amikor a méhkirálynő azt mondja, hogy egy bizonyos nyereg a legjobb, és hogy mennyire megfelel bizonyos lovaknak, akkor a véleményét szakértői véleménynek tekintik. (Nos, valóban lehet, hogy igaza van, de a véleménye nem állhat azé felett, aki ott áll a valódi élő ló mellett és nézi, hogy megfelelő-e a nyereg – vagy a ló hátán ülő lovas véleménye felett.)

8 Amikor gyerek voltál, mindenki erre a nyeregre vágyott

Az idők változnak, a tudásbázis növekszik, és a dizájn fejlődik. Az ipar tovább halad (bár egyes vállalatok nem), és ami akkoriban nagyszerű volt, lehet, hogy már nem az. A márkanevek a fogyasztói hűségre támaszkodnak, de a hosszú ideig tartó lojalitás már érdemtelent is kitüntethet. Nagy márkák korábban nagyszerű termékei ma már lehet, hogy csak szimplán jók, ami elfogadható lehet, ha az áruk is ennek megfelelő, de...

lémák, amelyek felmerülhetnek ettől a cserenyeregtől, amely ugyancsak nem feltétlenül illeszkedik, de másképp nem.

Olyan, mint az ismétlődő megerőltetés – időbe telik, amíg a problémák jelei láthatók lesznek (bár a távlovaglás során a problémák akár egy nap után jelentkezhetnek).

10 Ezt a nyeret soha nem láttuk jobb áron

Interneten fordul elő, hogy még soha nem volt ilyen alkalmi vétel. És amikor belefutunk egy ilyen kecsegtető hirdetésbe, sokkal könnyebb figyelmen kívül hagyni az esetleges hiányosságokat. Ez még inkább érvényes akkor, ha az idő is szorít, például mert egy online aukción kínálják a nyeret.

PRÓBÁLJUNK ÉSSZEL GYŐZEDELMESKEDNI AZ ÉRZELMEINK FÖLÖTT

Ő, tudom, nehéz megtenni. Soha nem kerülhetjük el a vásárlás érzelmi oldalát, főleg az új – vagy számunkra új – nyergekkel kapcsolatban. De minél nagyobb a kiadás, annál kifizetődőbb lesz, ha ésszel vásárolunk.

Mindez rólunk szól. Lovaink boldogok, hogy nincsenek tudatában a vásárlás izgalmának. A ló számára egy illeszkedő nyereg minimalizálja a háttára nehezedő súly (a mi súlyunk) negatív hatásait – míg egy nem megfelelő nyereg nem fogja ezt eredményezni. Tartozunk a lovainknak azzal, hogy tájékozott és átgondolt döntéseket hozunk. Rájöttem, hogy nehéz megtudni, van-e jó nyergesmasterünk, de ha bevonunk egy képzett szakembert a vásárlási döntés kutatási és értékelési szakaszába, az minden bizonnyal csökkenti annak a katasztrofális hibának az esélyét, hogy fájdalmat és kárt okozunk a lovunknak.

Alternatív megoldásként ebben az online világban, ahol olyan kiváló alkalmi vételeket találni, ugorjunk a Youtube-ra, és nézzünk meg néhány kiváló, professzionális nyeregkészítők által feltöltött videót arról, melyek azok az alapvető kritériumok, amelyeknek minden nyeregnek meg kell felelnie.

**Jane Clothier PhD írását
(thehorsesback.com)
Halmos B. Ágnes fordította**

Feltűnt már, hogy az emberek 25 éves használt csípőfogókat vásárolnak csak azért, mert azokat egy bizonyos vállalat készítette?

9 A ló jobban ment, amikor kipróbáltuk ezt a nyeret

Biztos, hogy bölcs dolog ez alapján nyeret választani? A ló jobban ment egyszerű egy kölcsönnyeregben, mint a régiben, ami problémákat okozott? Ez csak azt jelentheti, hogy a kölcsönvett nyereg jól illeszkedik, ugye?

Dehogy. Biztosan jelzi a bajt az, ha a ló megkönnyebbül, amikor lovaglás közben nem ugyanazokon a helyeken nyomja a nyereg, mert végre valaki eltüntette a kellemtelen bőrdarabot a hátáról. Amit ebben a szakaszban nem látunk, azok az új prob-

KORMÁNY

INFORMÁCIÓ

TÁJÉKOZÓDJON HITELES FORRÁSBÓL:

koronavirus.gov.hu

VIGYÁZZUNK EGYMÁSRA!

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

ÉHSÉG, ÉTVÁGY

MIK EZEK?

Érzetek, melyeket az agy szigorú élettani (idegi és hormonális) folyamatok által szabályoz. Ezek az érzetek segítik elő az állat számára a megfelelő fajtájú és mennyiségű takarmány felvételét.

MIBŐL MENNYIT?

Az éhes állat elsősorban energiát akar fogyasztani, amihez az alábbiak szükségesek:

KEVESEBBET
fogyaszt
energiában
gazdag,
koncentrált,
jól hasznosuló
takarmányból

TÖBBET
fogyaszt
energiában
szegény, nagy
rosttartalmú,
nehezen
emészthető
takarmányból

ÉHSÉGÉRZETET SZABÁLYOZÓ AGYI KÖZPONT

A köztiagy alapját képező hipotalamuszban található két, a táplálékfelvétel szempontjából jelentős központ: az éhség- és a jóllakottság-központ.

A nagyagy és a kisagy között helyezkedik el a közti agyvelő. Alapi részén található a hipotalamusz, melyben - többek között - a táplálékfelvételt is szabályozó magok helyezkednek el.

MI A KÜLÖNBSÉG?

ÉHSÉG

Az állattal veleszületett ösztön, amely kínzó érzésként jelentkezik meghatározott időközönként.

Célja: a szervezet energia- és általában táplálékanyag-igényének aktiválása.

Mi szabályozza?

Belső élettani jelenségek:

- hormonok (pl. ghrelín, leptín, inzulin)
- Idegrendszer (éhség-, jóllakottság-, hőközpont az agyban)
- vérben található vegyületek mennyisége (pl. vércukor, szabad aminosav- és lipidfrakciók)
- gyomor telítettsége, összehúzódásai (éhségkontrakciók)

ÉTVÁGY

Az állat élete során szerzett (tanult) tulajdonság, mely kellemes vágyódásként jellemezhető, és bármikor felléphet (nem időszakos).

Célja: az agy jutalomközpontjának kielégítése.

Mi szabályozza?

Szorosan összefügg a környezet külső ingereinek érzékelésével és a memóriával (emlékek).

- látás
- szaglás
- ízlelés
- hallás
- tapintás
- egyéb érzékelés

ÉHSÉGHORMON

Az éhségérzetet elősegítő ghrelín hormon fokozza a gyomorsav és a hasnyálmirigy termelését. A vércukorszint emelkedésével mennyisége csökken.

TARTÓS ÉHEZÉS KÖVETKEZMÉNYEI

- izomerő romlása (erőtlenség, sok fekvés, pihenés)
- a fiatal állat fejlődése leáll (később nem behozható)
- a szoptató kanca teje elapad
- gyengül az immunrendszer (nő a fertőzések kockázata)
- szaporodással kapcsolatos zavarok lépnek fel
- gyomorfekély alakulhat ki
- 2-3. naptól kezdve zsírtartalékok bontása (éhezési ketózis)

MÉRGEZŐ NÖVÉNYEK KÉNYSZERFOGYASZTÁSA

1. Az éhes ló bármit megeszik.

2. Ha nincs emléke a lónak egy mérgező növényről (pl. csikókorból), akkor gyanútlanul lelelgetheti.

3. Ha valamilyen táplálékanyagból hiánya van a lónak, akkor az adott hiányt pótló növényt keresi (ami lehet mérgező is).

4. Szomjúság esetén a ló nedvdús növényeket keres, amelyek között mérgező faj is lehet.

ÉHEZÉS

MENNYISÉGI ÉHEZÉS

Kéves az energia és általában a táplálékanyag, amit az állat a takarmánnyal felvesz (pl. kevés a ló napi adagja, betegség miatt étvágytalan).

MINŐSÉGI (RELATÍV) ÉHEZÉS

Valamely táplálékanyagból nem vesz fel elegendő mennyiséget a ló (pl. vitaminok és ásványi anyagok hiányoznak az étrendből).

TELJES ÉHEZÉS

Sem energiában, sem minőségben nem eszik, vagy nem eszik eleget a ló (pl. éhínség, állatkinzás vagy súlyos betegség miatt).

Illusztráció, szöveg: Marton Zsófia - www.fitocavallo.hu; fitocavallo@gmail.com

Lektorálás: Dr. Mézes Miklós - takarmánytoxikológiai szakértő, egyetemi tanár; mezes.miklos@mkk.szie.hu

emésztéssel kapcsolatos zavarok

Idegrendszer, érzékelés, motorika

szájüregi problémák

Ha a ló válogat, keveset vagy egyáltalán nem eszik, akkor ennek következményeként súlyt veszít. Ennek több oka is lehet, és semmiképpen sem tekinthető normálisnak vagy elfogadhatónak! Állatorvossal vizsgáltsassuk ki alaposan!

takarmány minősége, összetétele

Az étvágygal kapcsolatosan a leggyakoribb problémát a ló étvágytalansága jelenti. A másik véglet a jóllakottságérzet hiánya. A mindennapok során az éhséghez társuló viselkedési zavarok és azok kezelése jelentenek még nagy kihívást.

ÉTVÁGYTALANSÁG FŐ OKAI

A legfőbb okok, amiért nem vagy alig eszik a ló:

- jóllakottság (teit gyomor, magas vércukorszint)
- szomjúság (blokkolhatja az éhségközpontot)
- szájüregi fájdalom (pl. fog, nyelv, íny)
- idegi bénulás
- magas testhőmérséklet (láz), gyulladás
- magas környezeti hőmérséklet (pl. nyári hőség)

- vastagbél savasodása
- gyomorfekély
- stressz
- antinutritív anyagok a takarmányban
- penészes vagy romlott, avas takarmány
- a takarmány rossz ízű, erős az aromája
- takarmány kedvezőtlen állaga

BETEGSÉG ALATTI DIÉTA

Lázás, gyulladásos állapotokban a legtöbb ló nem eszik. Egyes gyulladások (pl. tumor-nekrózis-faktor, interleukinok) rontják az étvágyat.

JÓLLAKOTTSÁG-HORMON

A zsírszövetben termelt leptin hormon üzenete: „Elég a tartalék, nem kell több evés!”. Minél több a zsírszövet a lovon, annál több termelődik belőle.

JÓLLAKOTTSÁG HIÁNYA

Egyes lovak egyfolytában, megállás nélkül esznek. Előfordulhat, hogy leptinrezisztenciában szenvednek, ami azzal jár, hogy akármennyit esznek is, nem alakul ki agyukban a jóllakottság érzete.

Mi a leptin feladata?

A téli inséges és takarmányhiányos időszakokra a ló zsírfelhalmozással készül fel. Ebben van kiemelt szerepe a hormonnak.

JÓLLAKOTTSÁG AGYI KÖZPONT

A betegség oka

Valószínűleg a túlsúlyos ló túletetés miatt alakul ki, de köze lehet a ló biológiai ritmusának felborulásához és a stresszhez is.

A leptinrezisztencia azt jelenti, hogy a zsírszövet által termelt leptin hormon egy idő után nem vált ki hatást az agy jóllakottságközpontjában. A ló soha nem érzi magát elég jóllakottnak, emiatt folyamatosan eszik.

ZSÍRSZÖVET

A legtöbb elhízott ló és póni leptin- és inzulinrezisztenciában egyaránt szenved. Mindkét állapot visszafordítható, amennyiben csökkentik az energiabevitelt (evés) és növelik az energiafogyasztást (mozgás).

EVÉSHEZ TÁRSULÓ VISELKEDESI ZAVAROK

Az éhség az állat számára stresszt jelent. Stresszhormonok és adrenalin jut a vérbe, amelyek mozgósítják az állatot, beindul a „Támadj vagy menekülj!” hatás. Tovább ront a helyzeten, ha cukorfüggőség is fennáll.

CUKORFÜGGŐSÉG

A rossz ízű takarmányt ízletesebbé teszi az édes íz (pl. melasz, glükóz, fruktóz), azonban az agy jutalomközpontjának stimulálása miatt könnyen függőség alakulhat ki.

Gyakran megfigyelhető viselkedés etetés előtt:

- fal rúgása hátsó lábbal (csánkpókra hajlamosít)
- rácson a fogorsó végighúzása (fogkopásra hajlamosít)
- mellső lábbal kaparás, csapás (sérülést okoz magának)
- sunyítás, fogcsikorgatás, farokcsapkodás
- agresszió: harapás, rúgás (másik lovat, embert bánt)
- szitálás, karórágás (büfögés)

AZ ÉHES ÁLLAT AGRESSZÍV: ÖN- ÉS KÖZVESZÉLYES LEHET!

Az alábbiak segíthetnek mérsékelni a rossz szokást:

- ne hagyjuk nagyon megéhezni a lovat!
- először a szénát etessük, és csak később az abrakot!
- gumipadozat védi a patát és a lábat kaparásnál
- szalmás-forgácsos alom felmagasítása a fal mellett
- gumiszőnyeg a falnál, rácscok lefedése gumilappal
- ha lehet, etessünk kifutóban, karámban!

Illusztráció, szöveg: Marton Zsófia - www.fitocavallo.hu; fitocavallo@gmail.com

Lektorálás: Dr. Mézes Miklós - takarmánytoxikológiai szakértő, egyetemi tanár; mezes.miklos@mkk.szie.hu

PÓNIRÓL NAGYLÓRA

Reméljük, hamarosan véget ér a vírus miatti karanténos helyzet és újra mehetek lovagolni kedvenc lovardátokba, ahol már biztos nagyon várnak rátok a lovak. E havi számunkban arról olvashattok, mikor jön el az idő, hogy póniról nagylóra váltsatok.

Ha saját ló a póni, ez fájdalmas döntés lehet, hiszen nem mindenki teheti meg, hogy két lovat tartson. Különösen nehéz lehet a döntés, ha a pónihoz kötődik az első lovasélmény, az első szalag, kupa, ha hosszú éveket töltöttetek együtt. Ha ez az eset áll fenn, tehát a kedvenc pónit el kell adni, akkor gondoldj arra, milyen boldog lesz az új kis gazdája, akinek ugyanúgy ő lesz az egyetlen, kedvenc pónija, mennyi örömet fog okozni új családjának, mennyi foglalkozást, törődést kap majd. Persze ehhez az kell, hogy csakis jó helyre kerüljön!

De honnan fogod tudni, hogy a pónidat sajnos már kinőttes? Egyszerűnek tűnik a kérdés, de sokszor a lovas nem látja, nem akarja látni, hogy bizony már megérett a nagylóra.

A felsőttested megnyúlik, kimagasodsz a póni felett, bármilyen hirtelen mozdulatot teszel, kibillentheted a lovat az egyensúlyából. A felsőttesteddel együtt nőnek a lábaid is, amelyek a pónid hasa alá lógnak, ezáltal bonyolulttá válik, hogy megfelelő jeleket adj a lábaddal, hiszen nem éred el a sarkaddal, a lábszáraddal sem tudsz megfelelően rázárni. Ahhoz, hogy egyáltalán megérintsd az oldalát, hátra kell emelned a lábad és felhúzni a sarkad. Mindez természetesen kihat az ülésedre is, a gyönyörű ülésed, amelyet évek alatt tanultál meg, egyszer csak

elromlik, többé már nem tudsz egyensúlyban ülni a pónidon. Gyakran látni azt, hogy megrövidítik a kengyelt, ami nemhogy segítené a problémán, de még ront is a helyzeten, kibillent a nyeregből, nem tudsz egyensúlyban maradni. A testmagasság változása nem az egyetlen ok a váltásra, hiszen ezzel együtt a súlyod is gyarapodik. Itt most nem az elhízásról beszélünk, hanem a fejlődésből fakadó egészséges súlygyarapodásról. Sajnos ez a pónidnak már sok lehet. Láthatóan szenvedhet a súlyod alatt.

Lássuk, melyek azok az egyértelmű jelek, amelyek, mint egy vészharang figyelmeztetnek arra, hogy a pónit bizony már kinőttes. Mivel az egész tested hirtelen növekedésnek indul, egy idő után kinövöd a nyered, szükséged lesz egy nagyobbra. Sajnos ez a pónidnak nem jó hír, mert lehet, hogy az új, nagyobb nyereg illik hozzád, de túl nagy a pónidnak. A póni háta sokkal rövidebb, mint egy nagylóé, ha egy nagyobb nyeret teszel rá, amely értelemszerűen hosszabb is, az túllóghat az utolsó bordán és nyomhatja a póni nagyon érzékeny vesetájékát.

Intő jel lehet az is, ha a pónid viselkedése megváltozik. Az addig kedves kis jószág egyszer csak gorombává válik, gyakran sunyít, elkezd megállni az akadályok előtt, nem akar vágózni, vagy egész egyszerűen le akar dobni. Persze ezek lehetnek sérülés

vagy betegség jelei, de, ha az állatorvos kizárja ezt és kinőttes a pónid, akkor is gyakran tapasztalhatod, hogy negatív irányban változik a viselkedése, nem boldog. A sérülésre visszatérve, sajnos lehet, hogy az épp a túl nagy súlyodból fakad...

Azt vetted észre, hogy elmaradnak a sikerek? Már nem viszel haza annyi szalagot, kupát? Esetleg a bíróktól kapsz olyan észrevételt, hogy már nem vagytok olyan jó páros? Ezeket a jeleket vedd figyelembe és ne keseredj el, ez egy természetes folyamat. Nem jelenti azt, hogy rosszabbul lovagolsz, egész egyszerűen sok vagy a pónidnak. Már nem tud olyan látványosan ugrani, ha pedig díjlovagolsz vele, akkor a mozgása már nem olyan látványos, romlik a teljesítményetek.

Ha megszületett a döntés és nagylóra váltasz, mire készülsz fel, főleg, ha eddig csak pónin lovagoltál? Arról most nem írok, hogy milyen lovat válassz, mert ez elsősorban szakember tanácsai alapján kell, hogy történjen, nem biztos, hogy az lesz számodra a megfelelő ló, akibe első pillantásra beleszeretsz. Persze nagyon fontos, hogy tetszen neked a ló, de számos más kritériumnak is meg kell felelnie. Először ijesztő gondolat lehet nagylóra ülni, főleg, ha előtte csak pónin lovagoltál, de egyszer ennek is meg kell történnie. Készülj fel rá, hogy a

nagylónak sokkal hosszabbak a léptei, könnyűügetésben több időt töltesz a nyereg felett, amikor kiemelkedsz. Iskolaülésben pedig valószínűbben kell használnod a csípőizmaidat, hogy követni tudd a mozgását, viszont cserében, ha jó mozgású, puha hátú lovad lesz, igazi élmény lesz számodra kiülni az ügetést a varrógéphátú póni után. Ugyanez vonatkozik a vágóra is, ami először lehet, hogy rémisztő lesz, hiszen az hagyján, hogy magasabban ülsz, de a ló vágója sokkal nagyobb, mint egy pónié. Az első időszakban ezért ajánlott futószáron ismerkedni a nagylóval.

Íme, néhány tipp, hogyan tudod a póniról nagylóra történő átmenetet gördülékenyebbé tenni.

Először is, válasszatok egy idősebb, jól képzett (!), tapasztalt lovat, amely edződ mellett igazi tanítód lehet. Egy olyan megbízható lóra lesz szükséged, amely nem okoz extra kihívásokat, nem most jött még el az ideje a fiatal ló vásárlásának. Elég kihívás lesz megszokni a nagylovon lovaglást, versenyzést. Téves az az elképzelés, hogy a fiatal lóval majd együtt fejlődik a lovas, mert a legtöbbször nem ez történik. Szerencsés esetben nem lesz komoly sérülés a vége, de odalesz az önbizalom, kialakul a félelem, végül a lovaglástól is elmehet a kedved. Nem kell megjedni, ha a választott ló már elmúlt 14 éves, egy jól menedzselte sportló még sokáig lehet sikeres társa a fiatal lovasnak. Érdemes olyan tapasztalt, jó lovasoktól lovat venni, akik magasabb szintre váltanak, vagy elérkezett az idő számukra, hogy fiatal lovat képezzenek.

Folyamatosan tartsd edzésben az izmaidat, mert a nagylovon való lovaglás eleinte izomlázat is okozhat. Gyakran lovagolj kengyel nélkül az edződ felügyelete mellett. A legjobb, ha ez először futószáron történik. Nagyon jó feladat arra, hogy újra megtaláld az egyensúlyod. Ugyancsak jó feladat lehet a kétpontos ülés gyakorlása, amely jól megerősíti a lábaidat, emellett javítja az ülésedet is. Fontos, hogy kialakuljon a szép, egyensúlyban ülés, hiszen csak így tudsz hatásos segítségüket adni a lovadnak.

Ha sikerül egy jó társat találni, még hosszú-hosszú éveket boldog és sikeres párost alkothattok!

Somogyvári Anett

Miért szeretjük annyira a lovakat?

Számtalan oka van annak, hogy vonzódunk a lovakhoz és élvezzük e csodás állatok barátságát. Csokorba szedtünk tíz dolgot, amiért szerethetjük őket. A rejtvényben a lovak beszélnek hozzánk. Hogy miről? Ezt neked kell kitalálnod, és beírnod a rejtvényhálóba. Majd a számozott négyzetek betűiből kialakul egy szerethető tulajdonság.

1. A nyergem tartozéka, ebbe teszi a lábát a lovas lovaglás közben. Nemcsak kényelmi szerepe van, hanem az is fontos, hogy a lovas sokkal szabadabban mozgathatja felsőtestét, mint nélküle tehetné.

2. A lófélék kicsinyét hívjuk így.

3. A lovassport egyik leglátványosabb, legnépszerűbb versenyén indulok. A lovasok egymástól eltérő magasságú és szélességű akadályokból álló sorozaton ugratnak át. A célom az, hogy a legkevesebb verőhibával a szintidőn belül teljesítsem a pályát.

4. A mezőhegyesi ménésben kitenyészett, törvényileg védett lófajtához tartozom. Fajtám az alapító francia mén nevét viseli. Két tájfajtánk létezik,

a nagyobb testű, általában fekete színű mezőhegyesi, valamint a kisebb, szikárabb, többnyire pej színű hortobágyi. Hátasként és fogatban is megálljuk helyünket.

5. A legfontosabb és legáltalánosabban használt abrakarmányt egészben, darálva vagy roppantva kapjuk. Megfelelő tápanyagot és energiát biztosít számunkra.

6. A száraz szálakarmányt ebben fellógatva az apró lyukakon keresztül csipegetjük ki. Sokáig eltart, mire végzünk vele, olyan, mintha legelnénk. Nem unatkozunk mellette.

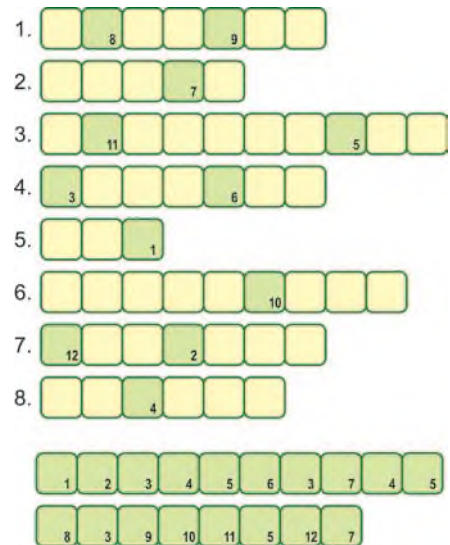
7. Ez az otthonom, fedett, tágas, világos, szellős és tiszta. Megvéd az időjárás viszontagságaitól, pihenő- és nyugvóhelyet ad. Többnyire itt eszem és tisztálkodom gazdám segítségével.

8. Ha ló nincs, akkor a legközelebbi rokonunk is jó, tartja a közmondás.

KÜLD BE ÉS NYERJ!

Ha megvan a megfejtés, küldd el a tompe.anna@magyarmezogazdasag.hu e-mail címre, vagy postán a kiadó címére (Magyar Mezőgazdaság Kiadó, 1141 Budapest, Mirtusz u. 2.), az e-mail tárgyába, vagy a borítékra írd rá, hogy „Pegazus gyerekróvat”.

- Minden hónapban megajándékozunk a három leggyorsabb beküldőt.
- Aki pedig év végéig az összes megfejtést helyesen beküldi, annak már csak némi szerencsére van szüksége, hogy részt vehessen a Csilló Lovasiskola lovastáborában, vagy megnyerje a Horze értékes lófelszereléseit.

Horváth Balázs

Lázár Zsófia

ÉLETKÉPEK

A LOVASOK SAJÁT FELVÉTELEI
#MARADJOTTHON

április

Lovastorna online (Lovasakadémia SC)

Tuska Péter

Máriás Sára

Ábrahám Zsófia

Técsy Attila

Burucs Borbála

Heibl Ágnes, Ács Róbert, Prikler Szilárd

Szalai Nikolett, Hoffer Hanna

Kaizinger Balázs

Ifj. Szabó Gábor

Vándor Zsófia

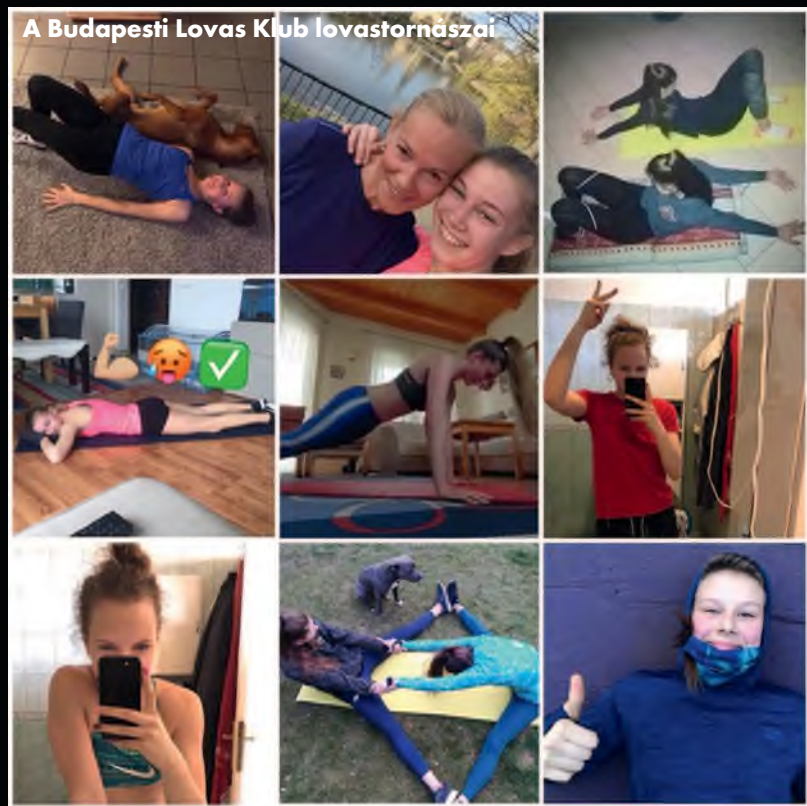
Dorogi Fernanda

Mráz Tamás

Bence Balázs

Szokola Csaba

BÁBOLNAI
GAZDANAPOK

2020. szeptember 10-12.

ÚJRA SZÍNRE LÉPNEK A GÉPEK!

Házigazda:

Szervező:

babolnagazdanapok.hu

APRÓHIRDETÉS

Rágcsálóriasztók! Forel Elektronikai Kft., 2800 Tatabánya, Kossuth L. u. 30. Tel./Fax: +36-34-316-673, e-mail: spuri@spuri.hu, www.spuri.hu.

Kötelek: Ipari és mezőgazdasági köteleket rendeljen meg közvetlenül a gyártótól! Domokos Sándor, kötélgyártó. 5520 Szeghalom, Széchenyi u. 97. Tel.: +36-20-479-7787, +36-30-945-6384. E-mail: dosankotel@freemail.hu.

Mechanikus és elektronikus kerítésrendszerek. Csúcsmínőségű tápegységek és kiegészítők; többféle áramforrás használatának lehetősége (napelem, akkumulátor, hálózati áramforrás, szárazelem); gazdaságos, hatékony, könnyen telepíthető és használható. Bentley Magyarország Kft., 8000 Székesfehérvár, Kálmos u. 2.; www.bentleyhungary.hu.

Villanypásztor eladó: 12-220 voltos, utánvételt is, 17 ezer Ftól. +36-30-937-8980, +36-70-429-1414 (Nógrád megye)

BOGNÁRLÓ = MINŐSÉG

Holst., Old., KWPN, BWP, SE, stb.

drága – selejt helyett

garanciával, önköltségen

www.bognarmenes.hu

30/631-4883

Vigo, Kannan, Elvis, Mylord, stb. apától

Kiscsikótól – versenyloíg

MINŐSÉG = BOGNÁRLÓ

Apróhirdetés-megrendelés

PEGAZUS
A LOVASOK LAPJA

Megrendelem a következő hirdetés közzétételét:

A hirdetés szövege:

.....

.....

..... Tel.:

Megjelenés kért ideje: 2020. év hó

A megrendelő címe, ahova a befizetési lapot küldhetjük:

Név:

Lakcím:

Vállalkozói igazolvány száma:

Az apróhirdetés ára szavanként

350 Ft + 27% áfa

aláírás

A hirdetés-megrendelést jól olvashatóan, nyomtatott betűvel a szerkesztőség címére küldjük,

a kért megjelenést megelőző hónap 10-ig.

Címünk: Pegazus – A lovasok lapja | 1141 Bp., Mirtusz utca 2.

E-mail: dohany.arpad@magyararmezogazdasag.hu | Tel.: +36-70-232-4231

PEGAZUS
A LOVASOK LAPJA

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ

Szebenyi Dániel

FELELŐS SZERKESZTŐ

Somogyvári Anett

SZERKESZTİK

Kovács Réka

Stróbl Dorottya

Sári Enikő

Horváth Roland

LAPTULAJDONOS

Magyar Lovassport Szövetség

ELNÖK

Lázár Vilmos

KIADÓ

Magyar Mezőgazdaság Kiadó Kft.

ügyvezető igazgatók

Sári Enikő, Hájos László

SZERKESZTŐSÉG

1141 Budapest, Mirtusz u. 2.

Telefon: 06-1/470-0411. Fax: 06-1/470-0410

Információ: Tömpe Anna

tompe.anna@magyararmezogazdasag.hu

Hirdetésfelvétel:

Dohány Árpád, +36-70-232-4231

dohany.arpad@magyararmezogazdasag.hu

ELŐFIZETÉS

A lap megrendelhető a Kiadó címén,

a 06-1/273-2287-es számon

és a sabo.ildiko@magyararmezogazdasag.hu

e-mail címen.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Postacím: 1900 Budapest

Előfizetésben megrendelhető az ország bármely

postáján, a hírlapot kézbesítőknél, a www.posta.hu

webshopban (https://eshop.posta.hu/storefront/),

e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen,

telefonon a 06-1-767-8262 számon,

levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen.

Külföldre és külföldön előfizethető

a Magyar Posta Zrt.-nél: www.posta.hu webshop

(https://eshop.posta.hu/storefront/),

1900 Budapest, 06-1-767-8262,

hirlapelofizetes@posta.hu

Belföldi előfizetési díj egy évre: 8340 Ft.

TERJESZTÉS

Terjeszti a Lapker Zrt.

A lap megvásárolható a Lapker Zrt.

országos hálózatán keresztül.

NYOMDA

Pauker-Holding Kft.

1047 Budapest, Baross u. 11-15.

Nyomás: 2020. 4. 28.

ISSN: 1786-8955

A Kiadó adatkezelési szabályzata elérhető a www.magyararmezogazdasag.hu/adatvedelem oldalon.

© Copyright – Magyar Lovassport Szövetség
Tilos a lap bármely részének bármilyen formában vagy módon történő másolása, feldolgozása a Kiadó előzetes engedélye nélkül!

**MAGYARMEZOGAZDASAG.HU
az Agrárhírtől**

Onlineüzletig-vezető: Práger Ádám
Szerkesztők: Mizsei Károly, Szőnyi Judit

MEZŐHEGYES

5055 Nonius XVII-1 Nílus (N. XIV. tm)

Nonius XVII - 252 Nonius XXII-26 Anna

Spermadíj: 60.000 Ft + ÁFA

5899 Mezőhegyes Nonius-14 Vezér

Nonius 31-70 - 279 Nonius XVII-41 Faluszépe

Spermadíj: 70.000 Ft + ÁFA

6029 Gidran XXVII-43 (Kartel)

Gidran XXVII (Podbor) - 235 Sigi. Bagd. Gidran-16 (Kelepce)

Spermadíj: 60.000 Ft + ÁFA

6028 Gidran XXVII-42 (Nótás)

Gidran XXVII (Podbor) - 173 Gidran XI-4 (Nekeresd)

Spermadíj: 40.000 Ft + ÁFA

Nestor-M

Fabriano VDL - Jamaica

Spermadíj: 60.000 Ft + ÁFA

5280 Rittmeister

Rubiloh - Fontaene

Spermadíj: 70.000 Ft + ÁFA

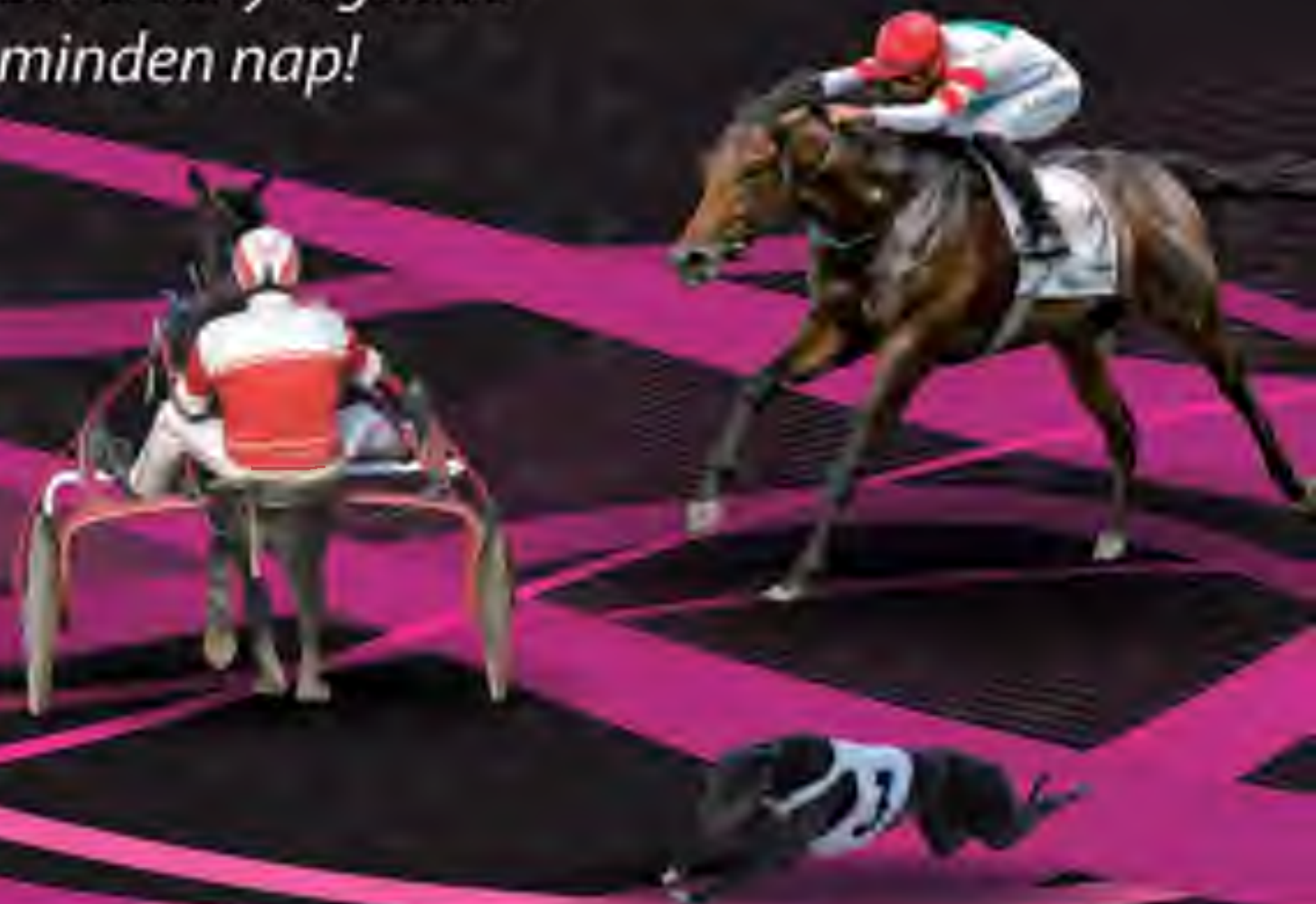
Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt.
5820 Mezőhegyes, Kozma Ferenc utca 30.

Szaporítóanyag rendeléseiket 2020. június 30-ig várjuk a fedezettetes@mezohegyesbirtok.hu e-mail címre.

Információk: mezohegyesbirtok.hu/gazdasag/szolgalattasok/fedezomenek

Játsz biztonságosan!

Lóversenyfogadás
minden nap!

bet.lovi.hu

További részletek a bet.lovi.hu oldalon.

FIGYELEM! A tűzásba vitt szerencsejáték mentálhigiénés problémákat okozhat, illetve szenvedélybetegség kialakulásához vezethet. A szerencsejátékban 18 éven aluli személyek nem vehetnek részt!